

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
OCTOBER 1

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXII Nr. 37 (5544)

2011. gada 1. oktobris – 7. oktobris

Latvijas Valsts prezidenta Andra Bērziņa vizīte ASV

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš, ASV prezidents Baraks Obama un Mišeļa Obama pieņemšanā par godu ANO Ģenerālās asamblejas 66. sesijai

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš no 19. septembra līdz 25. septembrim uzturējās darba vizītē ASV. ASV galvaspilsētā Vašingtonā 20. septembrī pirmā tikšanās viņam bija ar Starptautiskā Valūtas fonda vadītāju Kristīni Lagardu. Tajā pašā dienā prezidents Ņujorkā tikās ar *Open Government Partnership* un aģentūras *Moody's Investors Service* pārstāvjiem, bet vakarā apmeklēja mākslinieku Zojas Frolovas un Jaņa Jēkabsona personālizstādi.

Latvijas Valsts prezidents 21. septembrī piedalījās ANO Ģenerālās asamblejas 66. sesijas atklāšanā un tikās ar Kataras valsts emīru šeihu Hamadu Bin Halifa Al Tani. Apvienoto Nāciju organizācijas ģenerālsēkretārs Bans Gimuns rīkoja valstu vadītāju darba pusdienas, pēc tām A. Bērziņš tikās ar Horvātijas prezidentu Ivo Josipoviču.

ANO Ģenerālās asamblejas sesijā Andris Bērziņš teica uzrunu, kurā atzina, ka divdesmit gadu laikā kopš neatkarības atjaunošanas Latvijā notikusi ievērojama

attīstība un valsts iedzīvotāji pamatoti var lepoties. A. Bērziņš pieminēja arī ekonomikas stāvokli pasaulē un tās ietekmi, piebilstot, ka ANO jāsamazina budžets. Latvijas prezidents aicināja starptautiskās organizācijas cieši sadarboties, lai Afganistānā pēc iespējas ātrāk atbildību par savu valsti uzņemtos paši afgāņi.

ANO Ģenerālajā asamblejā runu teikuši arī citi pēc neatkarības atjaunošanas ievēlētie Latvijas prezidenti – Guntis Ulmanis, Vaira Vīķe-Freiberga un Valdis Zatlers.

ASV prezidents Baraks Obama par godu ANO Ģenerālās asamblejas 66. sesijai rīkoja pieņemšanu.

A. Bērziņš 22. septembrī tikās ar Ukrainas prezidentu Viktoru Janukoviču, Somijas prezidentu Tarju Halonenu, Serbijas prezidentu Borisu Tadiču, Gruzijas prezidentu Mihailu Saakašvili. Vakara Latvijas Valsts prezidents piedalījās Japānas ministru prezidenta Jošihiko Nodas rīkotajā pieņemšanā.

Latvijas valsts prezidents A. Bērziņš 23. septembrī Ņujorkā tikās ar ebreju organizāciju pārstāvjiem, 25. septembrī apmeklēja dievkalpojumu Ņujorkas latviešu luterāņu baznīcā un tikās ar Ņujorkas latviešiem.

Fotogaleriju par Andra Bērziņa tikšanās ar tautiešiem skatiet mājaslapā www.laiks.us

2011. gada 23. septembrī

*Viņa ekselencei Andrim Bērziņam,
Latvijas Valsts prezidentam,
Latvijas Republikas 11. Saeimas frakciju vadītājiem un ievēlētajiem
Tautas pārstāvjiem*

Augsti godātie Latvijas valsts politiskie darbinieki!

Amerikas latviešu apvienības valdes un vairāk nekā 5000 biedru vārdā apsveicam jūs jaunajos amatos!

Pēc nule aizvadītajām 11. Saeimas un vasarā notikušajām Valsts prezidenta vēlēšanām Latvijas valsts un Jūs visi esat nopietnas izvēles priekšā: vai turpināt vest valsti rietumu demokrātijas un attīstības virzienā, vai arī paklanīties „uzvarētāju” priekšā un ļaut tās pārstāvjiem vadīt Latviju pēc austrumu kaimiņa stabules. Ārkārtas vēlēšanu rezultāti sagādā Jums vienreizēju iespēju un, mūsaprāt, uzliek pienākumu – izveidot valsti nacionālu partiju koalīciju un valdību, kas godīgi strādātu valsts un Latvijas tautas labā! Mēs, ASV latvieši, no sirds aicinām jūs domāt valstiski un to darīt!

Izdarot izvēli, aicinām ievērot, ka vēlēšanu vairākums nobalsoja par tautas pārstāvjiem, kurus mērķis ir pārtikusi, droša un latviska valsts. Tāpēc aicinām izveidot tādu Saeimas koalīciju un valdību, kurā ietilptu personas, kam ir skaidrs plāns, kā atveseļot Latvijas ekonomiku, lai vara būtu tautas pārstāvjiem, kuri tieši un bez ierunām atzīst, ka mūsu valsts bija okupēta un izprot okupācijas traģiskās sekas, kuri saprot, ka Latvija ir vienīgā vieta pasaulē, kur latviešu valoda un kultūra var plaukt un zelt; kuri, cienot visas valodas, atzīst latviešu valodu par vienīgo valsts valodu Latvijā. Aicinām savstar-

pējās draudzīgās sarunās izvirzīt tādas valsts darbiniekus, kuri ir ar mieru strādāt, lai visas mazākumtautības iekļautos Latvijai lojālā sabiedrībā, nevis tos, kuri slepus vēlas, lai Latvija būtu citas valsts guberņa.

Aicinām jūs atcerēties, ka Latvija ir valstsnācija, kuŗas identitāti noteic tajā dzīvojošā pamattauta – latvieši. Mūsu valsts teritorijā noteikšana nevar būt citas valstsnācijas pārstāvjiem. Latvieši kopā ar mazākumtautībām veido Latvijas tautu. Latviskajai identitātei – kultūrai, valodai un sabiedriskajai atmiņai Latvijas tautai jābūt visai kopējai. Tas ir mūsu valsts eksistences pamats, cittauteiši par to nerūpēsies!

Latvijas un Austrumeiropas tautas vēsturiski maltas divos lielos dzirnakmeņos. Gadu tecējumā dažreiz rietumu, citreiz austrumu kaimiņi meklē „Lebensraum” uz mūsu rēķina. Vācu baronu laikā netrūka mūsu pašu kangaru. Tādi atradās arī cara un padomju okupācijas laikā. Tagad, kad Latvija atguvusi neatkarību, mums nevajag ne citas valsts dauzinātājus, ne viņu piekritējus.

Strādāsim kopā latviskas, godīgas un pārtikušas valsts labā! Lai Dievs svētī Latviju!

Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis
Dr. Juris Mežinskis

ASV Baltijas fonds (U.S.-Baltic Foundation) piešķir ziedojumu Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centram

ASV Baltijas fonda (ASV BF) valdes loceklis Ints Siliņš jaunizveidotā Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centra (BPŽC) Latvijā direktorei Ingai Sprinģei paziņoja par \$10 000 piešķirumu. Šis ziedojums ir viens no sākotnējiem BPŽC pamatkapitāliem, un to izmantos divu starptautisko pētniecisko projektu financēšanai – ofšoru uzņēmējdarbības izpētei Baltijas apgabalā, kā arī prokrievisku sabiedriskā organizāciju darbības analīzei Baltijā.

ASV BF vadītāja Marija Kivisilda Ograidziaka skaidro, ka atbalsts piešķirts, lai veicinātu demokrātijas vērtību nostiprināšanu Baltijas valstīs: „ASV Baltijas fonds atbalsta Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centru, jo tas veicinās atklātību un informēs iedzīvotājus, istenojot efektīvu demokrātiju. Esam gandarī-

ti, ka centrs pētīs arī norises Igaunijā un Lietuvā.”

BPŽC atrodas Latvijas Universitātes Komunikācijas studiju nodaļas telpās. Tā valdē ir žurnālisti no visām Baltijas valstīm. Centra mērķis – par pētījumiem ziņot pēc iespējas plašākai auditorijai Austrumeiropas apgabalā, kļūstot par daudzvalodīgu Baltijas *ProPublica*.

„Plašsaziņas līdzekļu atklātība Latvijā un Lietuvā globālās ekonomiskās krīzes laikā ir pamatīgi iedragāta un kļuvusi īpaši trausla politisko un uzņēmēju interešu pārstāvēto spēku ietekmē. Šis ir īstais brīdis uzsākt Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centra darbību,” ziedojumu saņemot, teica BPŽC vadītāja Inga Sprinģe.

BPŽC valdes locekle Kristīne Rizga sacīja, ka centra valdes locekļi priecājas par sadarbību ar

BF, jo tādējādi būs iespēja Baltijā iepazīstināt ar jaunu nekomerciālās žurnālistikas modeli.

Ziedoto summu, \$10 000, ko BPŽC saņēma darbības sākšanai, ASV BF krāja kopš 2004. gada, kad fonda valdes loceklis Jāks Treimanis ieteica izveidot Pētnieciskās žurnālistikas balvu Baltijas valstīs.

„Mēs apzināmies, ka pētnieciskā žurnālistika nevar izārstēt visas sabiedrības slimības, taču var palīdzēt, īpaši gadījumos, kad jāatklāj korupcija starp valsts institūcijām un uzņēmējdarbības vidi. Padomju Savienībā žurnālisti bija valdošās varas rupori, un brīžiem šķiet, mūsdienās nekas nav mainījies,” skaidroja J. Treimanis.

BPŽC ir bezpeļņas organizācija, tās galvenā mājvieta ir Latvijā. BPŽC galvenie mērķi ir padziļi-

nātu pētnieciskās žurnālistikas projektu izstrāde ilgākam laika posmam. Plānots, ka vienam pētījumam caurmērā tiks veltīti 3–4 mēneši. BPŽC pētījumu lokā būs korupcija, organizētā noziedzība, uzņēmējdarbība, veselības nozare un cilvēktiesības. Centra mērķis ir panākt pozitīvas izmaiņas sabiedrībā, veicinot atklātību un nepieciešamu reformu izstrādi. Š. g. novembrī timeklī būs BPŽC mājaslapa, par pirmo starptautisko projektu ziņos 2012. gada sākumā.

ASV Baltijas Fonds ir bezpeļņas organizācija, kuŗas mērķis ir veicināt un stiprināt ASV un Baltijas valstu iedzīvotāju saik-

nes. Fonda programmas sekmēs kultūras, izglītības, politisko un ekonomisko nozaru attīstību Baltijas valstīs. USBF lielu uzmanību pievērš sadarbībai ar vēstniecībām un radniecīgām organizācijām, lai gūtu pēc iespējas lielākas sekmes mērķu īstenošanā.

Kontaktpersona Latvijā: BPŽC direktore Inga Sprinģe, kabatas tālr.: 29636884; e-pasts: inga.springe@gmail.com

ASV: BPŽC valdes locekle Kristīne Rizga, tālr.: 001 415 350-8200; e-pasts: Kristina@Rizga.com

ASV un Latvijā: USBF Board member Ints Silins, e-pasts: IntsSilins@aol.com

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtīt materiālus izmantojot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Redaktore ASV:** Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us**ABONĒJIET LAIKRAKSTU****LAIKS**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$42,-

6 mēnešiem US \$75,-

1 gadam US \$130,-

Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$215,-

Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu

Kanādā 1 gadam US \$225,-

pusgadam US \$120,-

Latvijā 1 gadam US \$220,-

pusgadam US \$115,-

Citūr pasaulē 1 gadam US \$280,-

pusgadam US \$150,-

Abonenti bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.

"Jauno Laiks" 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$20,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)

Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT - abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3-4 nedēļu laikā.**LAIKU** varat pasūtīt arī Rīgas redakcijāLietojiet www.laiks.us**LASĪTĀJU BALSIS****Vai beigu sākums?**Mūsu mazai, mīļajai Latvijai
apkārt atkal savelkas draudu
mākoņi pie Austrumu robežas.Pirms pāris dienām angļu
BBC televīzija ziņoja, ka krievi
ir dubultojuši savu kaŗaspēku
pie Rietumu robežām.Latvijas Avīze savā 23. sep-
tembrā numurā ziņo, ka Somi-
jas Militārā akadēmija sauc ES
valstu uzmanību uz lielo Krie-
vijas kaŗaspēka koncentrāciju
pie Somijas un Baltijas valstu
robežām. Šigada Krievijas mili-
tārais budžets ir palielināts par
19% un līdz 2020. gadam mili-
tārā budžeta apmēri būs sa-
nieguši 500 miljardus!Krievi Putina personā acīm-
redzot gatavojās izplēsties Rie-
tumu virzienā ieņemot arī
Poliju, Dāniju un, iespējams,
pat daļu Vācijas un Skandi-
navijas.Vakar ar lielu pompu Putins
atguvanākamā Valsts Prezidenta
kandidāta titulu un valdīs
nākamos 12 gadus.Bet Putins ir psihopāts. Viņš
slimo ar Napoleona kompleksu.
Sava sikā auguma dēļ viņam uz
citu valstu vadītājiem ir jāskatās
no apakšas uz augšu. Rezultātā
viņš visādi cenšas pierādīt savu
fizisko varēšanu. Krievijas televī-
zijā viņš rēgulāri parādās,vadot un stūrējot gan sacikšu
autos, gan lidmašīnas, gan po-
tentus motociklus, gan „uzvar”
karatē cīņās. Un tagad ir nolēmis
pasaulei parādīt, ka viņš ir
Varenās krievu imperijas at-
jaunotājs....Viņš, lūk, nav varējis
samierināties un aizmirst Krie-
vijas ģeopolitisko traģēdiju
1990. gadā.Uz šī fona Latvijas jaunievēlēto
partiju koalīcijas „ciņās” izskatās
kā maznozīmīga „rosīšanās”
mūsu mazajā ķēķīti, kamēr
Krievijas lācis asina nagus lai
mūs atkal ierautu savās ķepās.Šis laiks ir draudu un briesmu
pilns. Un ne tikai Latvijai. ASV
stāv jaunās ekonomiskās krīzes
priekšvakarā, eirozona ir kri-
tiskā stāvoklī un Dienvidēiropas
valstis stāv bankrota priekšā.Kura no valstīm gribēs stāties
pretim krievu armijai? Cik tālu
un vai vispār mēs varētu rēķi-
nāties ar NATO slaveno 5.
pantu?Jeb šis ir Latvijas beigu sā-
kums?

Aina Rodriguez-Mata

PateicībaVislielākais paldies laikraksta
Laiks redaktorei Ligītai Kovtu-
nai par rakstu seriĶu "Latvieši
Sibirijā" un par attēlu noVjatlaga meža Sibirijā, kas sedz
mana krusttēva un daudzu citu
latviešu patriotu mirstīgās
atliekas. Viņu mūža pavedieni
pārtrūka mežonīgos dzīves
apstākļos. Mūsu uzdevums ir
pieminēt viņu iecerētos mēr-
ķus. Tos vislabāk raksturo dzej-
nieka Viļa Plūdoņa dzejas vārdi
"Tā zeme ir mūsu."Vītola Fonda mecenāts Aivars
Zimants izsaka sekojošas domas
par Latviju: "Latvija ir bagāta
zeme. Tai pieder pieneņu zelts
pavasāros un sarmas sudrabs
ziemās, saules dāsnums vasarā
un neskaitāmu krāsu rotaļas
rudeni. Latvijas gadalaiki - tā ir
Dieva nolikta kārtība, gluži tā-
pat kā latvju darba prieks un
nepieciešamība savu dzīvi no-
dzīvot godam."Liela pateicība ministru pre-
zidentam Valdim Dombrov-
skim par viņa māku un enerģiju
sakārtot Latvijas finanču sistē-
mu. To piemin arī vairāki
amerikāņu laikraksti ASV.Novēlu jaunievēlētai Saeimai
sekot dzejnieka Viļa Plūdoņa
dzejas vārdiem "Lai latvju tauta
vienota, aug spēkā, slavā,
daiļumā".

Rasma Dinberga

Riga Ven Travel Inc.

CEĻOJUMI AR KUGI!

Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!

Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

E-pasts: RigaVen@aol.com**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU**

tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL**A. JANSONS**

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com**VYTIS TOURS****LATVIJA -
2011**Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīgu

ar SAS un citām lidfirmām no Ņujorkas,

Čikāgas un citām ASV pilsētām

* Viesnīcas * Pasūtiet lidojumus internetā

* Latvijas "Extravaganza Tour"

VYTIS TOURS40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NETWeb site: www.vytistours.com

Laiņi lūdzam apmeklēt
mazā teātra Sanfrancisko
45. g. jubilejas izrādi

Stefana Fēgela
trīs cēlienu komēdiju

JAUKĀS ZVANU SKANĀS

Režisors Laimonis Siliņš

Izrāde notiks: Draudzēs Namā, Sanfrancisko
sestdien, 2011. g. 15. oktobrī, plkst. 4: 00
Latviešu Sabiedriskajā Centrā, Losandželosā
svētdien, 2011. g. 30. oktobrī, plkst. 1: 00

Rīgas Rātslaukumā - no
burkāniem izveidota egle

Ir jāsauglabā latviešu mākslas vēstures nozīmīga daļa

Pasaules latviešu mākslas savienības (PLMS) pirmās divas ceļojošās izstādes "Tēvu zemei Latvijai" un "Mākslinieks trimdā – latviešu bēgļu māksla, 1944-1950" iepazīstināja plašāku publiku Latvijā, kā arī ārpus tās ar PLMS galveno mērķi – dibināt Latvijā mākslas muzeju/centru, kur tiks saglabāti un eksponēti ārpus Latvijas dzīvojošu latviešu mākslinieku darbi. Šā gada sākumā PLMS iesniedza Latvijas Republikas uzņēmuma reģistrā dokumentus, lai reģistrētu nodibinājumu Pasaules latviešu mākslas centrs (PLMC) Latvijā. Nodibinājuma reģistrācijas apliecība saņemta 2011. gada 16. martā.

Sākotnēji iecerēto nodomu sadarboties ar Valmieras muzeju, kas palīdzēja noorganizēt pirmās izstādes ceļošanu pa Latvijas muzejiem diemžēl nevarēja īstenot galvenokārt ekonomiskās krīzes dēļ. Laimīgā kārtā Cēsis, kas vienmēr ir bijusi viena no nozīmīgākām mākslas un kultūras pilsētām Latvijā, aicināja PLMS centru izveidot Cēsis. Pēdējā gadā PLMS ir izveidojusies laba sadarbība ar Cēsu pilsētas pašvaldību, vēstures muzeju un tūrisma biroju. 2010 gadā PLMS pārstāvji vairākas reizes apciemoja Cēsis, lai pētītu iespējas iegādāties piemērotu ēku PLMS nākotnes vajadzībām. Šobrīd apskatām vairākas pieejamās ēkas – pašvaldības, kā arī privātas īpašumus.

Sadarbojamies veiksmīgi ar Cēsu pašvaldību, veidojot lielāku mākslas darbu kolekciju un to novietojot Cēsis. Kā raksta Cēsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Jānis Rozenbergs: "Cēsu novada pašvaldība ir gandarīta par iespēju glabāt un izstādīt

Pasaules latviešu mākslas savienības veidoto kolekciju Cēsu pilsētā. [...] Pasaules latviešu mākslas savienība jau ir ieguldījusi ievērojamu darbu un līdzekļus kolekcijas veidošanā un tās popularizēšanā Latvijā. PLMS sniegtā iespēja iepazīt latviešu trimdas mākslinieku daiļradi ir ļoti būtiska latviešu kopīgā kultūras mantojuma saglabāšanai."

Viestarta Aistara akvareļi, mākslinieka ziedojums (divi paraugi no 38 akvareļu serijas)

Pirmās izstādes 98 mākslinieku 106 mākslas darbi, kas apceļoja Latvijas novadu muzejus, 2011. gada janvārī tika novietoti Cēsu vēstures muzeja archīva ēkā, kur PLMS kolekcijai iekārtotas divas telpas ar jauniem plauktiem, drošības sistēmu, temperatūras kontroli utt. PLMS sedza izdevumus par telpu izveidi un ik mēnesi maksā komunālos izdevumus. Pašvaldība ziņo, ka šajās telpās jau tagad ir iespējams novietot vēl 1000 – 2000 mākslas darbus. Tāpēc PLMS padome ir nolēmusi esošo

kolekciju palielināt ar jauniegūtiem mākslas darbiem, kurus tuvākā nākotnē sūtīs uz Cēsim.

Pēdējā laikā ir ziedoti vairāki pazīstamu mākslinieku darbi, ieskaitot Niklāva Strunkes eļļas gleznu, Ēvalda Dajevska guaša gleznu, 38 Viestarta Aistara akvareļus un Veronikas Janelšinas eļļas gleznu. Kolekciju bagātinās arī Leldes Ores-Vinteres, Ojāra

vietējām baznīcām vai citām organizācijām, bet ir svarīgi padomāt par tālāko nākotni – kur šie darbi atradīsies pēc 10, 20 vai 30 gadiem? PLMS aizstāv viedokli, ka latviešu izcelsmes mākslinieku darbiem piemērotākās mājas ir Latvijā, kur šodienas latviešu skatītāji tos var baudīt un kur tie tiks saglabāti nākamām paaudzēm. Jauniem latviešu mākslas

darbi ir parādījušies gan garāžu, gan "E-Bay" izpārdošanās par nieka cenām.

PLMS kolekcijas komitejā ir pārstāvji vairākās valstīs, kuŗi var sniegt jums sīkāku informāciju par darbu ziedošanu un sūtīšanu.

Aicinām katru, kuŗu interesē latviešu diasporas mākslas darbu saglabāšana, ieskatīties PLMS mājas lapā tīmekli: www.latvianart.org

Šteinera, Silvijas Šteineres-Jēgenas, Vitauta Šimaņa, Ilgas Rekes, Jāņa Stroda, Ulzes Arājas, Augusta Annusa, Ulda Āboliņa, Arvīda Soduma, Jāņa Kalmītes, Lidijas Dombrovskas Larsenas un citu mākslinieku darbi.

Aicinām latviešu kolekcionārus un māksliniekus ziedot PLMS kolekcijai darbus, kuŗiem jūs vēlaties nodrošināt nākotni kā Latvijas kultūras daļai vai kuŗus vairs nevēlaties vai nevarat paturēt. Saprotam, ka dažreiz ir viegli vai izdevīgi šādus darbus ziedot

vēstures pētniekiem ir nepieciešams pētīt oriģināldarbus (ideālais – lai tie atrastos vienuviet), nevis to reprodukcijas, jo ne katrs pētnieks var atļauties ceļot pa ārzemēm, mākslas darbus meklējot.

Šobrīd PLMS īpaši interesē saņemt to mākslinieku darbus, kuŗi pēc 1930. gados Latvijā iegūtās izglītības 1940. gadu sākumā bija spiesti doties trimdā. Zinām, ka vecākās paaudzes izcila mākslinieka darbi pēc viņa aiziešanas mūžībā bieži vien ir apdraudēti. Vairāki trimdā ra-

[anart.org](http://www.latvianart.org) un/vai sazināties ar PLMS pārstāvjiem:

Austrālijā – Haralds Norītis (h.noritis@bigpond.com),

Kanādā – Valda Oestreichere (james.oestreichere@gmail.com)

ASV – Lelde Kalmīte (lkalmite@latvianart.org). Var arī rakstīt vai zvanīt Leldei Kalmītei: 10830 S. Hale Avenue, Chicago, IL 60643-3342, USA; 708-369-2355.

Lūdzam sabiedrības atbalstu PLMS lielā projekta nozīmīgam posmam: paplašināt PLMS kolekciju un to novietot Cēsu pilsētā.

mazā teātra sanfrancisko 45. sezona

Foto: Albīns Martinškijs

Tēlotāji izrādē „Jaukās zvanu skaņas”, no kreisās: Ilze Puķīte, Oskars Puķēns, Rūta Brūniņa-Granda, Andrejs Gulbis, Brigita Siliņa, Laimonis Siliņš, Niklāvs Žols, Taira Zoldnere, Armīns Staprāns, Sallija Filica

Nosaukums lugai, ko *mazais teātris sanfrancisko* izrādīs, svinot 45 gadu darba jubileju – „Jaukās zvanu skaņas” ir arī kā jaukas ziņas šī teātra cienītājiem. Tā labā slava apliecina teātra mākslas spēcīgo radošo garu. Teātris un publika, ko gadiem ilgi vieno mīlestības saites, pauž noteiktu spēku un iedarbi uz visu sabiedrību kopumā. Režisors Laimonis Siliņš uz skatuves strādājis vairāk nekā 60 gadu. Taču *mazais teātris sanfrancisko* jau 45 gadus viņam bijis kā mīļots un

lolots bērns. Laimonis Siliņš iestudējis 46 lugas, viņam līdzās strādājuši ilggadēji uzticīgi aktieŗi. Teātris 2008. gadā uz mūžu atvadījās no izcilā *mazā teātra sanfrancisko* aktieŗa Ivara Lindberga, kas bija ļoti sāpīgi gan teātrim, gan publikai. Šajā izrādē savu 40 gadu aktieŗa darba jubileju *mazā teātri sanfrancisko* svinēs Andrejs Gulbis. Līdzīgi Ivaram Lindbergam, arī Andrejs Gulbis teic, ka bez Laimoņa Siliņa, nebūtu *mazā teātra sanfrancisko* un nebūtu arī viņa

aktieŗa karjēras, kas bijusi tik nozīmīga viņa dzīvē.

Reiz kāds bija jautājis: „Kāpēc cilvēki iet uz teātri?”, un Laimonis Siliņš atbildēja: „Ir tik daudz un dažādu atšķirīgu iemeslu, kāpēc cilvēki iet uz teātri. Es to daru tāpēc, ka gribu kļūt par daļu no izrādes, jo mēs, skatītāji, iespaidojam aktieŗus ar savām reakcijām un aktieŗi, savukārt, iespaido mūs ar savu spēli. Dažreiz šī mijiedarbe izraisa skaļus aplausus, dažreiz tādu tikpat kā nav. Iešana uz teātri ir notikums.”

Nav šaubu, ka Stefana Fēgela lugas „Jauko zvanu skaņas” izrāde būs neaizmirstams notikums.

Brigita Siliņa un Laimonis Siliņš

Režisors uzaicinājis lugā tēlot vairākus aktieŗus, kuŗi piedalījušies iepriekšējos iestudējumos: Taira Zoldnere, Sallija Filica un Armīns Staprāns. Jauni aktieŗi šoreiz ir Ilze Puķīte, Oskars Pu-

Foto: Albīns Martinškijs

Taira Zoldnere un Armīns Staprāns

ķens un Niklāvs Žols. Protams, uz skatuves redzēsīm teātra veterānus: Brigitu Siliņu, Andreju Gulbi un Laimoni Siliņu. Skatuves ietēru veido Armīns Staprāns, izrādes vadītāja ir Rūta Brūniņa Granda.

Stefana Fēgela luga ir stāsts par mūsdienu dzīvi. Kāda ģimene sapulcējas kopā svinēt Ziemsvētkus. Autors liek pasekot sai-

tēm, kas gan šķiŗ, gan vieno vienas ģimenes vairākas paaudzes. Ja cilvēku attiecību pamatā ir līdzcietība un mīlestība, tad arī daži pat ļoti sarežģīti pagātnē sasieti mezglī var tikt atšķetināti.

Humors un labirdīga attieksme pret lugas varoņu pārdzīvojumus aktieŗiem sagādā lielisku iespēju sevi daudzpusīgi atklāt, kas skatītājiem būs vēl jo lielāks ieguvums.

Izrādes „Jaukās zvanu skaņas” pirmizrāde notiks Sanfrancisko latviešu draudzes namā 15. oktobrī, nākamā izrāde – svētdien, 30. oktobrī, Losandželosas latviešu sabiedriskajā centrā.

mazais teātris sanfrancisko kā vienmēr gaidīs savus uzticīgos skatītājus, kā arī jaunus teātra draugus. Šī izrāde būs skaists ievads Ziemsvētku sezonai, kas pavisam drīz jau atkal būs klāt. Tiksimies, klausoties jaukās zvanu skaņas!

Biruta Magone

Savulaik biju klāt ALAs kongresā Kalamazū, kad tajā ļoti daudz runāja par latviešu biedrību vēstures datu vākšanu un rakstīšanu ASV. Darbs jau tad bija plaši izvērstis, arī vairākas grāmatas publicētas. Tagad pat ALAs mājaslapā atrodamu Birutas Abulas un Silvijas Meijas 2005. gadā sakārtotie ieteikumi „Kā rakstīt Amerikas latviešu vēsturi”, tajos doti racionāli padomi un ievietota pat savākto materiālu sistematizācijas schema, kam noteikti būtu jāpalīdz šajā svētajā darbā. Pirms dažiem mēnešiem klajā laistais biežais sējums „Latvieši Sanfrancisko un tās apkārtnē” ir daudzkārt izskanējušā aicinājuma un mudinājuma ražens auglis.

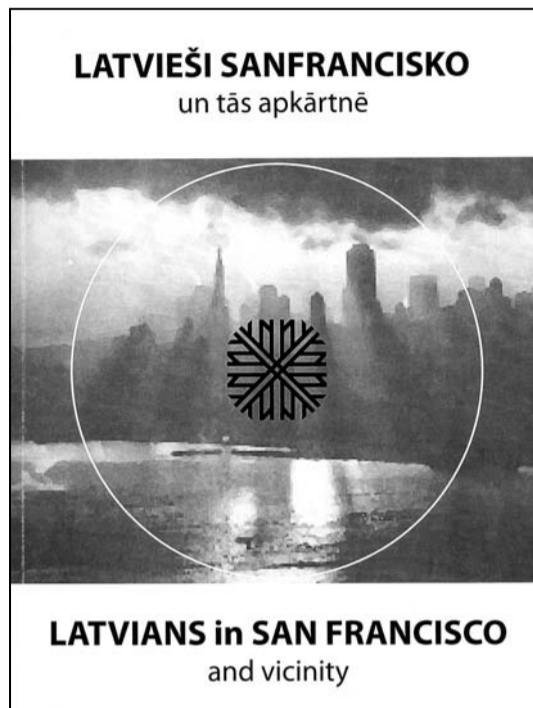
Vīspirms ir jāizsaka liela cieņa kā aplūkojamā izdevuma galvenajam redaktoram Raimondam Slaidiņam, kurš gan neieraudzīja to pabeigtu un iespēstu, tā viņa tuvākajiem palīgiem un darba turpinātājiem Uldim Ramānam un Ansim Pommeram, kuŗi vairāku gadu garumā strādājuši pie šīs iespaidīgās publikācijas. Problēmu tās sagatavošanā droši vien bijis gana. Grāmatas ievadā iespējams atzīmēt tikai pašas nopietnākās, kas saistījās ar Raimonda Slaidiņa nāvi un viņa aizsāktu manuskriptu un fotogrāfijām. Nākamā, ko arī atzīmē krājuma gatavotāji – atsauce un palīdzība no Losandželosas un tās apkārtnes latviešu puses varēja būt lielāka. Tā tas parasti ir – runātāju pietiek, tikai darītājus var saskaitīt uz roku pirkstiem. Labi, ja atrodas tāds entuziasts kā Raimonds Slaidiņš, kuŗš gribēja un spēja pie grāmatas strādāt.

Darbs pie šādas grāmatas ir bijis gandrīz vai titānisks. Kaut vai pārlūkojot tās saturu rādītāju vien, kas aizņem piecas lappuses (!!!), jāsecina, ka autori ir centušies aptvert pilnīgi visus darbības laukus, kuŗos latvieši atstājuši savas pēdas. Šķiet, aizmirsts nav nekas – ne draudžu vēsture un sabiedriskās aktivitātes, ne izglītība, kultūras un sporta dzīve, ne arī Daugavas Vanagu, pensionāru un kredītsabiedrības darbība, neapejot arī politiskās rosmes un

Grāmata par Sanfrancisko latviešiem Latvieši Sanfrancisko un tās apkārtnē. Atbildīgais redaktors Raimonds G. Slaidiņš. Ziemeļkalifornijas latviešu biedrība Sanfrancisko: Kalifornija, 2011. 535 lpp.

repatriantus. Pat sakari ar Latviju tās okupācijas laikā nav paslīdējuši garām autoru uzmanībai. Šķiet, ka līdz šim nav nācies lasīt par pirmajā mirklī tik mazsvarīgu,

uzrakstītu ieskatu Sanfrancisko vēsturē, kas veikli pārtop stāstījumā par pirmajiem latviešu iecelotājiem un viņu vietu pilsētas dzīvē, kā arī par tautiešu sabiedriskajā m

taču patiesībā būtisku līdzekli tautiešu saziņā kā telefonu grāmata (autore Māra Celle). Šīs grāmatas „daudz deva vietējo latviešu vienotības celšanā un vēl tagad liecina par šejienes latviešu demografiju” (113.lpp).

Raimonds Slaidiņš nav vairājiem arī no visai nepatīkamiem faktiem, nebaudoties minēt veclatviešu pretrunīgās attiecības ar jauniebraucējiem, kā arī vēlākā laikā iezīmēt visai saspringtās saites starp konservatīvajām tautiešu aprindām un citādi domājošiem. Un patiesi, kādēļ to izvīrtot no vēstures, apiet slidenus ceļus posmus, it kā viss būtu noticis tikai lielā saskaņā? Bez pretrunām, konfliktiem nav virzības.

Grāmata sākas ar nelielu, bet Raimonda Slaidiņa ļoti saistoši

vienoja tuvākā un tālākā apkārtnē izkaisītos latviešus un kuŗi rūpējās par nacionālās identitātes saglabāšanu. Pēc tam radās laicīgas tautiešu kopības – biedrības, koŗi, deju kopas, skolas, prese.

Lai iecerēto Ziemeļkalifornijas latviešu darbību daudzpusīgi atspoguļotu un padarītu vieglāk uztveramu un izmantojamu, grāmata ir sadalīta 29 nodaļās, kas savukārt saskaldītas sīkākās daļās. Nodaļas ievada isāki un garāki apcerējumi vai lietišķs fakti uzskaitījums, ko sarakstījuši Ojārs un Māra Celles, Ivars Lindbergs un citi. Lielākās sadaļas iezīmē Raimonda Slaidiņa zīmējumi, kas palīdz veidot visas grāmatas vizuālo koptēlu. Grāmata ir bagātīgi ilustrēta ar fotogrāfijām un

citām materiāliem. Kā pieredzējušam archivāram jāuzsver, ka fotogrāfijas pēc iespējas ir precīzi aprakstītas, norādītas personas, kas tajās redzamas. Ne vienmēr šim skrupulozajam un ļoti piņķerīgajam darbam pieķērs klāt, lai gan tas ir ļoti nepieciešams. Manā ieskatā ļoti svarīgs grāmatas ieguvums ir personu rādītājs (autors Ansis Pommers), kur katrs lasītājs var viegli atrast to cilvēku, kas viņu ir ieinteresējis. Manuprāt, jaunums ir latviskoto vietvārdu uzskaitījums, kas, domājams, veikts ar valodnieku palīdzību.

Dabīgi, ka, tik lielu darbu veicot, ne viss ir padarīts līdz galam un iezagusies arī pa kādai kļūmei. Bez tām iztikt nevar neviens izdevums, vēl jo vairāk šis, kur lielākais darba slogs gūlies uz viena vai dažu cilvēku pleciem. Tādēļ turpmākās piebildes jāuzskata drīzāk par priekšlikumiem citu šādu grāmatu gatavotājiem, lai uzlabotu to saturu.

Mīnētā un uzslavētā izdevuma skaidrā un racionālā struktūra tomēr nes sev līdzī bīstamus zemūdens akmeņus. Tā palīdz aptvert grāmatu kā tādu un atrast sev interesējošo, taču – kā šajā gadījumā – nereti iztrūkstot tekstam, kas nobeidz vienu temu un ievada nākamo, atsevišķās daļas dzīvo patstāvīgu, no citām neatkarīgu dzīvi, krāšņajai mozaikai sabirstot sīkos krāsainos stikliņos. Paskaidrojoši vārdi tad būtu kā svina stiegras, kas sasaista savrupos stikliņus. Tas varbūt rodas arī tadēļ, ka bieži noteiktas temas apcerējis cits autors, bet nav bijis viena cilvēka (zinīga redaktora), kas šādus nelīdzenumus likvidē.

Dažkārt jūtam, ka grāmatas veidotājiem pietrūcis konkrētu fakti, sevišķi par 1950. gadiem. Tādā gadījumā autori izlīdzas ar senākām publikācijām vai Ziemeļ-

kalifornijas Latviešu biedrības (agrāk Latviešu apvienība Oaklandē) darbības ziņojumu izdevumiem (īpaši līdz 1956. gadam). Tajā pašā laikā viņi vairākus arī no šīs biedrības dokumentu publicēšanas, kas ienestu grāmatā oficiālu, dokumentālu, turklāt tos bez paskaidrojumiem būtu grūti lasīt šīs biedrības vēstures nezinātājam. Jāteic, ka ar laiku stāstījums kļūst arvien skopāks, balstoties tikai uz faktiem. Šeit varētu izlīdzēties ar atmiņām, kas atdzīvinātu sauso informāciju. Diemžēl šādu atmiņu pierakstu, kā redzams, ir izdevies sadabūt visai maz.

Grāmatas veidotāji centušies ieskicēt arī koŗu, ansambļu, dažādu kopu vēsturi, kā arī nozīmīgāko kultūras darbinieku pieņemumu latviešu kultūrā kopumā un vietējā dzīvē īpaši. Piemēram, var izlasīt par vīru kori „Krivs”, taču tā arī paliek noslēpums, kad tas beidzis savu darbību. Ivars Lindbergs ir apkopojis ziņas par literātiem Ziemeļkalifornijā līdz mūsdienām. Kā atsevišķa sadaļa veltīta Literārai kopai, kas patapināta no Latviešu apvienības Oaklandē 1956.gada ziņojuma, taču tā arī lasītājs neuzzina, vai tā joprojām pastāv. Atsevišķa nodaļa veltīta māksliniekiem, īpaši izceļot desmit no viņiem. Diemžēl par viņiem ir dotas ļoti vispārīgas ziņas, kas pateiktas pāris teikumos, nesniedzot ziņas kaut vai par to, vai viņi vēl ir mūsu vidū vai jau piepulcējušies nemirstīgajiem. Piemēram, par Ivaru Hiršu rakstīts pagātnes formā, tātad, jādomā, viņš ir miris, bet kad?

Un tomēr, kā jau iepriekš minēju, grāmata „Latvieši Sanfrancisko un tās apkārtnē” ir ļoti iespaidīga un uzslavējama, kas nezinātājam atklāj lielu gūzmu fakti un ziņas par šīs Amerikas daļas tautiešu dzīvi un darbošanos latvietības labā. Iebildes vēsta arī par to, ka savlaicīgi jādomā par arhivēšanu. Diemžēl cilvēki tam pievērs maz vērības, uzskatot to par veltīgu un nevajadzīgu. Bet kā gan uzrakstīt ticamu un patiesu vēsturi, ja fakti nav saglabāti?

Māris Brancis

Baibas Bičoles dzejas grāmatas atvēršana Rīgā

Septembris Latvijā izsenis ir dzejas un dzejnieku laiks. Gan tāpēc, ka šajā mēnesī ir Raiņa dzimšanas un mūžībā aiziešanas

jubilāres dzejas krājums – „Citviet”. Grāmata, kas lasītājus uzrunā ar mākslinieces Lindas Lūses veidoto lakonisko vāka

rātūras pētnieka Kārļa Vērdiņa pēcvārds „Sievietes ķermeņa kustība”, kuŗā raksturota Baibas Bičoles dzejas pasaule. Vērdiņš secina: „Pavadījusi dzejā jau vairāk nekā pusgadsimtu, Bičole nāk ar vēl vienu tēlainības un emocionālītātes uzbangojumu, kuŗa kustību dabiskums un amplitūda vēlreiz apstiprina viņas savdabīgo, spilgtu vietu latviešu modernā dzejā.”

Baibas Bičoles jaunā dzejoļu krājuma atvēršanas pēcpusdienā 17. septembrī it dabiski iekļāvās Latvijas Dzejas dienu sarikojumu programmā, tā notika Berga bazārā, tikai nesen iekārtotajā un „apgūtajā” ¼ Satori telpā, kas ir grāmatnīca, kafējnīca un radošām tikšanās reizēm piemērota vieta. Apmeklētāju bija daudz, brīvu vietu nebija, jo bez dzejnieces un izdevēju viesiem apmeklētāju vidū bija vairāki desmiti skolu jauniešu. Dzejniece pati teicās ievērojusi, ka Dzejas dienas galvenokārt apmeklē pavisam jauni ļaudis. Tātad interese par dzeju un dzej-

niekiem ir dzīva un to uztur lasītāju jaunā paaudze.

Apgāda „Mansards” vadītājs Jānis Oga izjautāja dzejnieci par dzejas un dzīves sakarībām, par šoruden Latvijā pieredzēto. Tad dzejniece lasīja savus darbus, palaikam skaidrodama dzejoļu ierosmes un tapšanas apstākļus. Tad sekoja apsveikumi, rudenīgu ziedu pušķi un neiztrūkstošā autografu stunda. Tagad dzejoļu

grāmata „Citviet” ar košo vāku nu uzrunā pircēju Latvijas grāmatu veikalu plauktos, tā iegādājama arī tīmeklī (www.apgadsmansards.lv), bet tās lietainās septembra pēcpusdienas apmeklētājiem par piemiņu glabāties mazais sējumiņš ar dzejnieces autografu un viņas siltā, klusinātā balss, kuŗa visi kopā uzmanīgi klausījāmies.

Gundega Saulīte

Baiba Bičole kopā ar grāmatizdevēju Jāni Ogu

atcere, gan arī tāpēc, ka svinamas Dzejas dienas. Šogad šai laikā Latvijā viesojās dzejniece Baiba Bičole, viņas jubilejas gadā apgāds „Mansards” bija sagādājis skaistu dāvanu – klajā nāca jauns

dizainu, kuŗā pavasarīgi spilgts zaļums kontrastē ar purpursarkanaiem burtiem, sakopotī divdesmit gados tapušie dzejoļi (1991 – 2011). Dzejas lappusēm pievienots arī dzejnieka un lite-

Atbildīgais autografu rakstīšanas brīdis

LAIKA LASĀMVIELA

Likuma ēnā

Fragmenti no topošās grāmatas

Jānis Bolis

Prologs

Mēs sēžam Vircburgas kro-dziņā, netālu no nometnes un dzeram alu. Lai gan abi esam vēl tālu no pilngadības, šeit alu var nopirkt visi maksāspējīgie. Kro-dzīnieks būtu ar mieru piepildīt pat zidaiņu pudelītes.

„Tu esi nodevējs un āpsis!” es la-māju savu draugu Viktoru Silu.

„Vecīt, atceries, ko es tev vien-mēr saku. Vispirms domā pats par sevi, tikai tad par citiem,” atbild Viktors.

„Nu, protams. Bet tas nenozī-mē, ka vienmēr jāstāsta taisnība. Pat mana māte, godīgā un cienītā skolotāja, atzīst, ka, arī negribot, cilvēkam kādreiz ir jāmelo.”

„Tam es arī piekrišu, bet šī nebija tā reize.”

„Kāpēc tad ne?”

„Man nebija ne jausmas, ko tas vecais kraķis darīs. Kā tu zini, mēs parit braucam prom, uz Austrāliju. Ja pieķertu, ka meloju, varētu apturēt braucienu visai ģimenei. Tēvs mani nosīst.”

„Plāpa gan tu esi. Varēji taču turēt muti ciet.”

„Ko brēc! Manuprāt, tu sveikā tiki cauri!”

„Veselu mēnesi tīrīt tuškas – to tu sauc par sveikā cauri tikšanu!”

„Jā. Vecais varēja jūs paturēt kādu gadu nometnē. Varbūt ie-sēdināt tevi cietumā. Tad tu tik ātri netiktu pie Amerikas labumiem. Varbūt pat nekad. Tu vari sevi uzskatīt par laimīgu.”

„Par kādiem labumiem tad tu

Baiba Bičole

Gadskārtās

– vasara ir pakritusi,
pavisam, tā elpa, ko jūti
no lapām, no zemes,
nav vairs viņas – tā
vasaras bērna, rudens;
par viņu viņš skarbāks un bargāks,
asāka dvaša, no viņa
sēklas dzimst citi bērni –
balti, dzidrām spuļģu acīm,
dziļi noslēptām sirdīm
(kad saulgriežu naktī
pie stropa glaud ausi,
liekas, tur tikai
bites daiļi dzied),
viņu ziedu un zaļuma dziņa
zem biežām segām klusām,
tev neredzama, rosās –
tikai reizēm samani kupenas
notrīsot viegli,
kā saldā nopūtā trīs
atslābšanas apskāviens,
– jaunu radību laiks,
nodreb zeme, gavilē gaiss,
spriganais ziemas bērns,
pavasaris, pasaulē
spraucas.

runā?”

„Kā, vai neesi dzirdējis? Ame-rikā zelta gabali pa ielām mētājas. Tikai jāpieliecas un jāpaceļ.”

„Tās ir muļķības. Bet, ja tu tā domā, kādēļ tad jūs braucat uz Austrāliju?”

„Māte arī to nevar saprast. Viss ir mana stulbā tēva vaina. Viņš pazīst kādu profesoru Brisbanes universitātē. Domā, ka dabūs tur darbu. Lai uzlabotu savas iespē-jas, viņš atklājis jaunu teoriju.”

„Nu, nu, kas tā tāda?”

„Ķenguru lēkšanas teorija. Tēvs domā, ka ķenguri var tik tālu aizlēkt tāpēc, ka tie nav pilnībā pakļauti gravitācijai. Šo ideju viņš attīsta biežā grāmatā.”

„Vai tavs tēvs ir mazliet ķerts? Cik atceros, viņš arī domā, ka miers pasaulē atkarīgs no bur-kānu sulas dzeršanas.”

„Mazliet? Māte domā, ka tēva prāts pavisam sabrucis ļaunā laikā. Es pats domāju, ka viņš tāds jau ir piedzimis.”

„Paldies Dievam, ka mana māte ir tīri normāla. Bet viņai arī ir vainas. Velk uz baznīcu. Tad saka, ka vairāk jāmācīties. Pārmet alus dzeršanu. Bet vismaz prātīgi izlēma braukt uz Ameriku.”

„Tad tu tomēr domā, ka tā ir zelta bedre?”

„Nē. Bet domāju, ka tur var tikt pie naudas. Skaties viņu filmās! Cik labi viņi tur dzīvo.”

„Oskar, vai tas ir tavs dzīves mērķis – tikt pie naudas?”

„Noteikti! Es domāju, ka Ame-rikā var kļūt bagāts tikai ar asu

prātu, ne ar darbu vien.”

„Kā tu to domā?”

„Jāprot izmantot situācijas. Jāprot zināt, kad stāstīt taisnību, kad melot. Kā tu saki, jādomā pirmām kārtām par sevi, tikai tad, ja iznāk, – par citiem. Jālieto galva. Jābūt saprātīgam.”

„Kā ar pašu?” es turpinu.

„Es gan nedomāju dzīvēt pārāk cīnīties. Kas būs, tas būs. Vienmēr būs kaut kas, ko lasīt. Vienmēr būs lietas, par ko domāt. Ar to arī man pietiek.”

Alus izdzerts, otram kausam nau-das nav. Krodzinieku apšmaukt šoreiz nesanāks. Jāiet mājās.

Pie nometnes vārtiem atsveici-nāmies.

„Tad jau laikam vairāk netiksi-mies. Lai tev laba dzīve, Viktor. Izmēģini tēva teoriju! Iemācies jāt ar ķenguriem! Atceries, ka palaikam arī melošana noder.”

„Tāpat tev, Oskar! Tas jau droši vien nenotiks, bet es ļoti gribētu redzēt, vai tu tiešām dzīvosi... tā, kā esi iecerējis.”

„Vai tu tiešām dzīvosi tā, kā esi iecerējis?”

Šos sen, sen Vircburgas kro-dziņā Viktora teiktos vārdus tagad, pēc kādiem 40 gadiem, atceros.

Pie manis ciemos atnākusi Karola Peabody.

„Atnācu tev atvainoties un pateikt paldies. Pēc visa, ko tev nodarīju, tu man izglābi dzīvību. Oskar, tu esi labs cilvēks. Tev nevajadzētu būt šeit, cietumā.”

(Turpinājums sekos)

Skaniņš sākuma akords

Latvijas Nacionālās operas sezonas atklāšanā

Šogad Latvijas Nacionālās operas (LNO) sezona Rīgā iesākusies īpaši skanīga, jo atklāšanas vakarā, 15. septembrī, Imanta Kalniņa operas „Spēļju, dancoju” koncertizpildījums izvērsās par mākslinieciski iedvesmojošu, saturā un formā piepildītu pārdzīvojumu visiem klātesošajiem.

Opera pēc Raiņa lugas sīzētiskajiem un filozofiskajiem motīviem sacerēta pirms 35 gadiem, pirmiestudējuma pirmizrāde notika 1977. gada 30. decembrī, to bija iestudējis diriģents Aleksandrs Viļumanis, kurš arī tagad vadīja koncertizrādes atskaņojumu. Komponista Imanta Kalniņa mūzika ar dzejnieka Imanta Ziedoņa izstrādātajām libreta filozofiskajām līnijām pēc vairākiem gadu desmitiem skan tikpat jauneklīgi, tik enerģētiski suģestējoši un vietām maigi kā pirmiestudējumā, kad uz Ūperu steidzās jaunu cilvēku pulki, lai pārliecinātos, kā neierastajā žanrā izpaudies visas paaudzes dievinātais komponists. Tas nav bijis vienas dienas darbs, opera „Spēļju, dancoju” tik tiešām ierindojusies latviešu mūzikas vērtību augstākajā līgā, par to bija pārliecināts arī Aleksandrs

Viļumanis, iesakot Operas vadībai komponista 70 gadu jubilejas sakarā vēlreiz atgriezties pie šī monumentālā skatuves darba.

Stāsts par spēlmanīti Totu, kurš dodas uz mirušo valstību un tad uz pekli, lai atgūtu Kunga nonāvēto Leldi, atvestu viņu šai saulē un ziedotu tai savas asins lāses, tik sāpīgi aktuāls šķita tieši šajās septembra dienās, kad tautai priekšā stāvēja liktenīgā izvēle. Raiņa sižetam, protams, piemīt mūžības vēriens, bet šī skaudrā apziņa, ka arī mēs katrs ik pa laikam nonākam izvēles priekšā – ziedot sevi vai novērsties vienaldzībā – tikai pastiprināja darba aktualitāti. Raiņa, Ziedoņa un Im. Kalniņa ieskatā ziedoties spēj tikai nabaga spēlmanītis, kam nekas nepieder, kuŗa vienīgā manta ir bagāta dvēsele un prasme skandēt dziesmas, tās trejas dziesmas, kas bija, ir un būs mūžībā. Ak, kur mums šodien bagātās, ziedoties spējīgās dvēseles? Toties visapkārt papildnam zeļ nievājošā attieksme pret visāda veida „spēlmanīšiem” un viņu neatkar-tojamām spējām.

Kaut arī pieteikts kā koncertizpildījums, uzvedums ie-

tvēra daudzas pilnvērtīgas operas izrādes pazīmes, piemēram, Andŗa Freiberga scēnografiju, arī Sandras Bermakas gaismu partitūru, Ginta Gabrāna lāzerprojekcijas, Kristīnes

savas partitūras, bet izpaudās arī savstarpējās attiecībās. Šis lakoniskais, nosacītais skatuves atveids tik veiksmīgi salējas kopā ar skaņās un noskaņās daudzveidīgo mūzikālo valodu,

Pēc pēdējā akorda, no kreisās: Jānis Apeinis, Silga Tīruma un Andris Ludvigs

Pasternakas veidotos kostimus un Daces Volfartes režiju. Skatuves darbība, protams, bija jāiztēlojas, bet koŗa grupas pārvietojoties radīja nepieciešamos dinamiskos akcentus. Skatītāju acu priekšā – solistu spēlēja, kas ne tikai izdziedāja

ka veidoja vienotu veselumu – operas satura un formas piepildījumu. Katrā ziņā izpalika dažkārt LNO pieredzētais traucēklis, ka mūzika un darbība skatuves telpā grūti savienojama, jo „moderno meklējumu” vārdā notikumi pārcelti laikā un telpā, līdz ar to izveido-

jot pavisam atšķirīgu stāstu no mūzikālā darba ieceres. Šoreiz skatuve pakļāvās mūzikas drāmaturģijai un palīdzēja tai atklāties pilnā spēkā un spilgtumā.

Diriģents Aleksandrs Viļumanis operas atskaņojumā bija uzticējies jauno solistu radošajiem spēkiem, un arī šai ziņā viņa centieni bija lieliski attaisnojušies. Tota partiju brīvi un atraisīti dziedāja tenors Andris Ludvigs, Lelde bija dziedri skanīgā soprāna īpašniece Silga Tīruma, Trejgalvis – baritons Jānis Apeinis, Zemgus – Juris Ādamsons, Zemesvēzītis – Ieva Parša. Gan Silgas Tīrumas, gan Andŗa Ludviga skatuves gaitām, jācer, šis nozīmīgais veikums pavērs jaunu apvārsni, jo abu sniegums bija pārliecinošs, un skatītāji ar atzinību neskopojās.

Būtu svētīgi, ja Latvijas Nacionālajā operā atdzīvotos kādreiz rūpīgi koptā un ievērotā tradīcija katru jaunu darba posmu uzsākt ar latviešu oriģināldarba izrādi. Gadu desmitiem, arī okupācijas gados, sezonu iesāka ar „Baņutas” izrādi. Vai gan tagad šī tradīcija nevarētu atzelt ar jaunu sparū?

Gundega Saulīte

REDAKCIJAS VIESI

Tā mūsu sarunā Rīgas redakcijā aizvadītās vasaras augusta dienā teica amerikāniete **Pamela Harman Daugavietis**, žurnāliste un rakstniece no Grandrapidiem,

„Priecājos par latviešu optimismu”
ASV. Viņi abi ar Pamelas dzīvesbiedru latvieti Andri Daugavietis bija izbrīvējuši dažas stundas, lai apciemotu vietu, kur top avīze

Laiks. Viņa šovasar pirmo reizi apmeklēja dzīvesbiedra dzimteni un savus iespaidus nu pauž stāstījumā, ko sniedzam jums, cienījamie lasītāji.

Ar žurnālisti raksturīgu vēri-gumu un ieinteresētību Pamela tvērusi faktus un iespaidus, ar rakstnieces jutīgumu izdzīvojuši Latvijā satikto cilvēku dzīvesstāstus un likteņus.

Viņas daiļrades interešu lokā ir galvenokārt dzīves pabēriņi, bērnu dvēseles, viņu labsajūta šai pasaulē. 1965. gadā Pamela beigusi aktīvās žurnālistes gaitas un pievērsusies rakstniecībai. Viņas pirmās grāmatas „Skaties bērna acīm” prototipi ir bērni no *Helen De Vos Children's Hospital* un

viņu likteņstāsti. Pamela un Andrim pašiem ir četri bērni un divpadsmit mazbērni. Andris savulaik beidzis Mičiganas universitāti, strādājis par ārstu. Abi ir kopā kopš 1989. gada, un abiem raksturīgs gaišs un paties sirsniņgums. Andris savai dzīvesbiedrei atklājis Latviju kā zemi, „kur ir brīnišķīga dzīve – zied puķes, skan dziesmas un dzeja, tautai ir tik bagāta vēsture un kultūra!” Lai šie Pamelas vārdi ļauj plašāk atvērt acis mums pašiem un novērtēt, cik svarīgs ir pozitīvs un labvēlīgs skatījums no malas!

Ar Pamelas *Harman Daugavietis* daiļradi varat iepazīties, ielūkojoties viņas mājaslapā www.pamspocketbooks.com.

Ligita Kovtuna

My First Visit to Latvia By Pamela Harman Daugavietis

rants—lined along winding cobblestone streets filled with people of all ages was a dream come true for me.

Andy and I would spend one day in Riga and then travel to Smiltene to visit Andy's mother's first cousin, Renate, and her nephew Ingus. From Smiltene, we would travel to Rezekne to visit Andy's father's first cousin and his wife and pay our respects at the gravesite of Andy's Uncle Romans, killed by Russian fighter planes in 1944, at the train station in Sakstagals. We also visited the former Zadvinskis family farm *Lukna*, where Andy's grandparents raised their four children, among them Andy's father, Aunt Nina, Uncle Romans and Uncle Zigfrids Zadvinskis, M.D., who now lives in Grand Rapids, Michigan, with his Latvian born wife Pauline, and parents of four grown sons, all living in the U.S.

While in Rezekne, we visited the Our Lady of Aglona Basilica and were extremely fortunate to meet and visit with a lovely and accomplished woman named Silvija Limane, noted Latvian Catholic author and historian. Silvija once worked for the Latvian Embassy at the Vatican and is currently translating *Eucharistic Miracles in the World* from English to Latvian.

Returning to Riga on Monday evening, August 29, we spent Tuesday afternoon visiting Aunt Nina and Raimunds in their apartment about a half-hour ride on the inner-city train from Old Riga. Aunt Nina had prepared a traditional cold meal and then hot meal for us — both were delicious. On Wednesday, we visited the Museum of the Occupation of Latvia, a sobering and heartbreaking, yet inspiring, experience. We also were fortunate to be able to schedule a visit with Ligita Kovtuna, Latvian editor of *LAIKS*, who gave us a brief history of the newspaper and a tour of their offices.

We were deeply touched when Aunt Nina insisted on accompanying us to the airport on

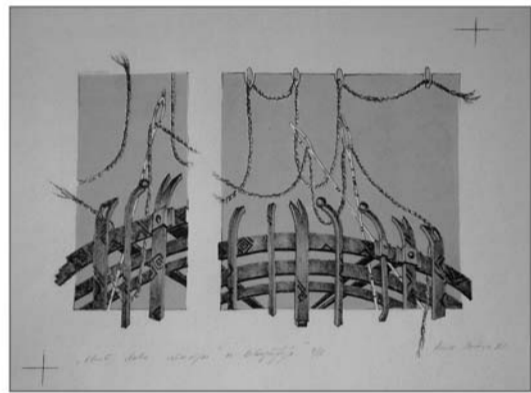
Thursday as we were off to Cork, Ireland, to visit longtime friends in Bantry, Cork County. It was difficult to say goodbye to Aunt Nina, who is the epitome of a strong and spiritual woman and a proud and accomplished Latvian.

Latvia is an exquisite country, similar to our state of Michigan, blessed with many natural lakes and forests, fruit orchards, birch trees and luscious farmland. The Latvian people I met were friendly and helpful. The Latvian young people who worked in the hotels where we stayed and in the restaurants and cafés where we ate were friendly, polite, efficient and hardworking. We loved the food, the colorful art and handicrafts, the street musicians, the shops and the vibrant life of Old Riga.

The Latvian people are values driven, creative, cheerful, resilient, proud and resourceful. While their history is filled with unspeakable suffering, sacrifice and sadness during two occupations by totalitarian regimes, the Latvian culture has endured and is today stronger and more vibrant than ever. In Riga, Smiltene and Rezekne we saw evidence that Latvia is becoming a tourist destination for those seeking rest, relaxation and restoration in the pristine countryside and through holistic medical practices and healthier lifestyle choices. Latvians are also focused on creating sustainable solutions to worldwide energy needs, and are becoming a model for other nations to follow. Latvia, with a population of 2.2 million, is a small, yet modern, Christian democratic country with a rich cultural heritage and enormous potential.

While our stay in Latvia was brief, our time there was meaningful and memorable for both of us. Our hope is to return to Latvia in the not-too-distant future. Until then, our impressions and memories of Latvia will be shared with others with the hope that they, too, will be inspired to visit this priceless amber jewel by the Baltic Sea.

LAIKS 2012

MĀKSLAS KALENDĀRS

**LAIKA mākslas kalendārs
ceļā pie jums!**

LŪDZAM IEVĒROT:

- Spiestuve izsūta tikai VIENU kalendāra eksemplāru katram LAIKA abonētājam,
- LAIKA kalendārus PĀPILDUS var pieprasīt **tikai** no kantora.

Pa tālruni pasūtījumus NEPIEŅEMSI!
Pasūtīnot kalendāru, iesakām lietot kalendāram pievienoto kuponu.

Laiks, Inc.

596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

2012. gada kalendārs: gab. X US \$18

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$3,00;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo \$3,00
par katru nākamo uz to pašu adresi \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Prior to our departure in late August for Riga, Latvia, my husband Andy, born in Riga in 1943 to Peter and Mirdza Daugavietis, received a phone call from Elsa Avens, widow of Latvian philosopher and writer Roberts Avens, a cousin of Andy's father. Elsa, who now lives in Florida in the U.S., suggested that as an American-born, first-time visitor to Latvia, I might wish to consider writing my impressions of Latvia and submitting them to LAIKS, which fol-

low. Andy and I arrived in Riga, Latvia, via Helsinki, Finland, early afternoon on Friday, August 26, 2011. We were greeted at the airport by Andy's 90-year-old aunt, Nina Masulone, a well-known author and lecturer on Latvian cuisine and culture, who lives in Riga with her son, Raimunds, whom Andy had never met.

Andy and I were married in 1989, and while he had made one trip back to Latvia in 2005 with his parents and brother George, I had never been to Latvia. (The family left Latvia in 1944 and spent four years in a German displaced persons camp before immigrating to the U.S. in 1949.) I was eager to see the beautiful country on the Baltic Sea I had heard so much about over the years.

As we rode into Riga from the airport on the city bus, my first view of centuries old, historic Old Riga and its four main church steeples was from the other side of the Daugava River. This scene was familiar to me because it was the same scene depicted in the impressionistic oil painting that had hung in Andy's parents' living room for as long as I had known his family, and that now hangs in our home. The live scene before us under sunny blue skies, of quaint and interesting shops of all kinds—book shops, souvenir shops, jewelry shops, clothing stores, coffee shops and restau-

Jo intelīgentāks, jo sliktāka dūša

Egils Zirnis

Nav svarīgi, cik mūsu Latvijā paliks, svarīgāka ir kvalitāte, taču pie pusotra miliona vajadzētu apstāties, spriež akadēmiķis JĀNIS STRADIŅŠ.

Deviņdesmito gadu sākumā zinātnieku Jāni Stradiņu daudz gribēja redzēt par Latvijas prezidentu, bet no šī goda viņš atteicās, tāpat kā no citiem piedāvājumiem iesaistīties politikā. Tomēr viedokli gan par prezidentūru, gan Latvijas un latviešu perspektīvām viņš neslēpj, to izteikšot arī runā Pasaules latviešu zinātnieku III kongresā, kas sāksies 24. oktobrī. Tīkmēr ir pabeigts mūža darbs, — pacilājies pagājušā gada sākumā izdoto biezo monografiju *Zinātnes un augstskolu sākotne Latvijā*, Stradiņš uzreiz noskaita vairākas nākamās ieceres, ne mazāk apjomīgas. Zinātnieka karjeras virsotnes sasniedzis kā ķīmiķis, plašākai publikai akadēmiķis ir pazīstamāks kā zinātnes vēsturnieks, kuŗa darbus var lasīt kā bestsellerus.

Vai jūsu ideālā Latvija stipri atšķiras no tās, kuŗā tagad dzīvojat?

Latvija ir ļoti daudzveidīga. Kaut vai — Latvijas ģerbonis ir šķelts. Igaunija, varbūt pat Lietuva ir vēsturiski un kultūrāli vienveidīgāks veidojums. Latvieši ir apdāvināta tauta ar ļoti saukstām genām. Migrācijas liela bīstamība ir labāko ģenu aizplūšana no Latvijas. Tē pat nav kvantitatīvi svarīgi, cik latviešu paliks. Igaunijā paredz, ka viņi apstāsies pie kāda miliona vai drusku zem tā. Būtu normāli, ja Latvijas iedzīvotāju kopskaits apstātos pie pusotra miliona. Zemnieciska Latvija īsti nav mans ideāls, esmu tipisks rīdzinieks, pārdaugvietis. Latvijai ir arī daudz priekšrocību. Mums nav tik lielas noziedzības, kā varētu būt, arī etnisku konfliktu, paldies Dievam, pagaidām nav.

Pagaidām?

Tas arī ir jautājums, vai pagaidām. 1905. gadā latvieši dedzināja pilis. Palasiet Hitlera izteicienus par latviešiem, viņš latviešus zināmā mērā nostādīja eksekūtoru lomā, kuŗi esot 1919. gadā savu dabu parādījuši. Bet kopš tā laika latvieši ir pilnīgi mainījušies. Par laimi, arī tie krievi, kas te ienākuši, okupantu pēcnācēji, vai kā mēs viņus saucam, tomēr ir drusku adaptējušies vietējā vidē, neizrāda agresivitāti. 1988.–1990. gadā man bija lielas bažas, ka neizceļas kādi etniski konflikti. Gruzijā un Moldovā taču izcēlās. Domāju, tas, ka torēiz neuzvarēja Pilsoņu kongresa idejas, bet Augstākās padomes, Tautas frontes variants, Latviju lielā mērā izglāba. Tas varbūt ir latviešu dabā — nedarīt visu tik atklāti un asi, bet pamazām. Pašreiz tas atkal ir redzams attiecībā uz *Saskaņas centru* un *vislatviešu nemišanu* valdībā.

Kā raugāties uz *Saskaņas centru* iespējamu nonākšanu valdībā?

Ja *Saskaņas centrā* būtu normāli cilvēki, beigu beigās tas būtu jāpaņem, bet nezinu, vai pašreizējā stadijā. Pirmkārt, kā to uztvers latviešu sabiedrība,

otrkārt, kā tie cilvēki valdībā uzvedīsies. Domāju, ASV vēstniecība uz to vairāk virza, tas droši vien ir nevis Zatlēra izdomājums, bet gan spiediēns. Radīt te divkopienu valsti būtu tiešām bīstami. Vai *Saskaņas centrs* valdībā veicinātu krievu adaptēšanos vai zināmā mērā varbūt pat asimilēšanos? Ļoti pretrunīgi. No vienas puses, krievu jaunatne runā pamatā latviski, bet latviskā vērtības viņiem neliēkas interesantas. Es lasu arī visas krievu avīzes katru dienu, daudz kas tur ir nepieņemams.

Vai latviešu politiķi nav pārāk toleranti pret viņiem nepieņemamām lietām?

Latvieši vairās no polemikas. Ja paņem tos *vislatviešus*, kas ir ievēlēti parlamentā, tur ir daudz labi cilvēki, tiešām — kā jauna paaudze ienākusi. Ceru, ka kaut kas no tā iznāks. Daba necieš tukšumu. Ja latvieši paliks zem miliona, te ieplūdis citas tautas, visticamāk, atkal krievi vai baltkrievi. Tie viesstrādnieki būs vēl svešāki. Šie krievi ir iemācījušies pa druskai kapus kopt un Jāņu svinēt! Bet slikti ir tas, ka krievu avīzes ir monopolizējušas Rīgas vēsturi un arī baltvācu vēsturi. Viņi par to savās avīzēs raksta daudz vairāk nekā latviešu laikraksti. Lielās ražotnes, kas te bija, — *Union*, *Russo-Balt* — jau nebija krieviskas.

Kaut kādai tuvināšanās rosmei jābūt. Vai tas laiks jau pienācis, nezinu. Tikai jautājums, vai jaunākajai paaudzei tas viss nelīksies vēl vairāk traucējoši. Un pēc šīm vēlēšanām es nesaprotu, kas tie *zatlerieši* tādi ir. Valdi Liepiņu pazīstu, inteliģents cilvēks, viņu visvairāk interesē vēlēšanu reforma, bet kas tur ir vairākums?

Kā vērtējat ideju par tautas vēlētu prezidentu?

Ja tā ir pozitīva personība, tad tas būtu diezgan pareizi, — ja ir cilvēks ar pietiekami lielu autoritāti, kas var uzstāties kā arbitrs šajā tiešām sašķeltajā sabiedrībā. Protams, te var būt kādi autoritārisma elementi. Bet, lai kā mēs vērtētu Kārli Ulmani, viņa režīms bija diezgan efektīvs. Redziet, Ulmanis bija modernizators. No vienas puses, patriarhāls, tomēr Latviju modernizēja.

Bet kādas būtu bijušas mūsu populārākās personas? Viens ļoti cilvēcisks, bet pārāk neizlēmīgs, otrs pārāk savtīgs...

Raimonds Pauls droši vien būtu ievēlēts.

Kā prezidents viņš nebūtu sliktis, bet viņam bija diezgan izteikta austrumu orientācija. Orientēties uz Krieviju — gan uz Jeļcina Krieviju, gan Putina Krieviju —, kamēr tā nav sakārtota un pietiekami demokrātiska zeme, Latvijai pašlaik ir bīstami. Orientēties uz demokrātiskajiem rietumiem Latvijai tomēr ir daudz perspektīvāk nekā uz autokrātiskajiem, bizantiskajiem un nesaprotamajiem austrumiem. Kaut gan, piemēram, Krišjānis

Jānis Stradiņš: "Ja *Saskaņas centrā* būtu normāli cilvēki, beigu beigās tas būtu jāpaņem, bet nezinu, vai pašreizējā stadijā. Pirmkārt, kā to uztvers latviešu sabiedrība, otrkārt, kā tie cilvēki valdībā uzvedīsies. Domāju, ASV vēstniecība uz to vairāk virza, tas droši vien ir nevis Zatlēra izdomājums, bet gan spiediēns. Radīt te divkopienu valsti būtu tiešām bīstami"

Valdemārs orientējās uz austrumiem. Tagad rakstu vienu nodaļu akadēmiskās vienības Austrums vēsturei par Maskavas latviešu studentu pulciņu. No turienes nāca Čakste, Zemgals, visi lielie latviešu mākslinieki un mūziķi — ļoti moderni orientēti cilvēki. Tā Krievija tika iznīcināta 1917. gadā.

Vai Krievija kādreiz sakārtosies?

Reāli Krieviju varēja sakārtot divi cilvēki. Viens bija Aleksandrs Otrais, kas atcēla dzimtbūšanu un sāka pārvaldīt Krieviju stipri efektīvi. Viņu nogalināja. Viņa un Aleksandra Trešā laikā sākās Transsibīrijas dzelzceļa celšana, kas gāja daudz raitāk nekā vēlāk BAM. Kāpēc tad latvieši skrēja uz Krieviju par muižu pārvaldniekiem un tamlīdzīgi? Tāpēc, ka redzēja tur perspektīvu. Otrs, kas varēja sakārtot Krieviju, bija Stolipins. Viņu arī nogalināja. Leņins arī mēģināja modernizēt Krieviju, bet viņa metodes bija pārāk asiņainas un ciniskas un atsveda Krieviju atpakaļ uz ļoti ilgu laiku.

Jūs politikā vēl aicina?

Vairs ne, jo vienmēr esmu atteicis.

Jūsu, kā pats esat teicis, mūža darbs — 639 lappušu monografija *Zinātnes un augstskolu sākotne Latvijā* — iznāca pagājušā gada sākumā. Ko rakstāt tagad?

Kādreiz kolēģa Elmārs Grēns, vērojot, ko es daru un kā tas izskan zinātnieku vidē, teica: viņam liekoties, ka vienīgā zinātnes nozare, kas būšot pārstāvēta Latvijā, būšot zinātņu vēsture (*smejas*). Ceru, ka tā tomēr nebūs. Nedomāju, ka tās Nobela prēmijas, kas Latvijai nāks, tiks saņemtas dzimtenē, — tie būs latviešu prāti, kas aizmaldīsies un saņems prēmijas Amerikā, Vācijā vai pat Taivanā,

kur viens otrs mūsējais strādā.

Ko pats? Biju domājis, ka līdztekus citiem darbiem uzrakstīšu otru daļu, apmēram tikpat biezu kā šo zilo, kas ir baltvācu krāsās un par laiku līdz 1862. gadam. Tā būtu sarkanbaltsarkana grāmata par Latvijas zinātņi no 1862. gada līdz 1945. gadam. Darbs pie tās man ir prasījis sešus gadus un par 70 procentiem ir gatavs. Būtu jau jāuzraksta, bet līdz šim neesmu saņēmis. Vienu grāmatu varētu uzrakstīt par manu tēvu un viņa dzimtu. Arī tas ir gandrīz gatavs, būtu jāpiesēžas un jāraksta. Trešā lieta, pa daļai autobiogrāfiska, par zinātniekiem, kuŗus esmu satīcis un tuvāk iepazījis. Par Kirhenšteinu tur varētu rakstīt, par Hilleru, par to pašu Vili Samsonu, Vēstures institūta transformāciju, par Zinātņu akadēmijas augstceltni, kuŗā sāku strādāt... Par Canderu, Ostvaldu man ir tik daudz materiālu savāks — ja es kaut vai tos nesakārtōšu, tas būtu liels zaudējums, jo tad kādam būtu tas no jauna jādara.

Starp šīm lietām drusku maldos. Vēl jāsakārto arhīvs un manas dienasgrāmatas. Ja varētu noorganizēt to ierunāšanu, būtu laba lieta. Man ir ļoti daudz dienasgrāmatas pierakstu kopš 1962. gada, faktiski tie ir laikmeta dokumenti. Reizi, divas nedēļā rakstīju. Arī tagad joprojām šo to pierakstu. Ļoti daudz ir arī vēstulju un dokumentu, it sevišķi par Atmosdas laiku. Kad tagad rakstu jaunāko laiku zinātņu vēsturi Latvijā, pēc kabatas grāmatīņām atrodu vairāk materiāla nekā arhīvos. Iestāžu lietvedība šodien tiek vesta slikti. Tagad ir milzīgs birokrātijas darbs, Eiropas ietekmē un tamlīdzīgi, bet tas jau neatpoguļo stāvokli zinātnes iekšpusē, tur ir vairāk skaistu fražu.

Vai situācija latviešu zinātnes iekšpusē tagad ir sliktā?

Nebūt ne. Būtu nepieciešams paaugstināts valsts finansējums, jo no Eiropas jau naudu saņem, bet patiesībā ar novēlošanos, kad darbs jau padarīts. Būtisks uzlabojums ir tas, ka latviešu zinātniekiem faktiski ir pieejamas visas pasaules laboratorijas. Un, protams, Krievijā zinātnes sabrukums ir stipri lielāks nekā Baltijas valstīs. Krievijas labākie zinātnieki, mani bijušie kolēģas, gandrīz visi ir Amerikā, Izraēlā vai citur. Un, ziniet, prakse neapstiprina runas par to, ka Latvijas universitātēs sagatavotība nav tā labāka, — tur studējušie cilvēki ļoti bieži ir konkurētspējīgi.

Apkaunojoša lieta ir tā, ka reālizēto izgudrojumu ziņā jeb, kā krievu laikā teica, ieviešanas ziņā mēs esam pēdējā vietā Eiropas Savienībā. Pētnieku Latvijā ir samērā daudz un labi, bet tādu zinātnieku, kas veidotu mazus konkurētspējīgus uzņēmumus, ir ļoti maz, un viņu uzņēmumi netiek populārizēti.

Vai zinātnieku emigrācija ir liela?

1990. gadā Latvijā bija apmēram seši tūkstoši doktoru. Tagad ir četri tūkstoši. Kopumā esot šie seši tūkstoši, bet to skaitā ir daudz pensionāru un arī tādu, kas strādā citās sfairās — par ministriem, ierēdņiem, bankieriem, parlamenta deputātiem. Tā bija iekšējā emigrācija no zinātnes, kur maksāja ļoti mazas algas. Apmēram tūkstotis laba ranga zinātnieku ir aizbraukuši uz ārzemēm.

Ieskaitot jūsu dēlu Paulu

Viņš, starp citu, šogad dabūja inovāciju Oskara balvu Amerikā. Tas nozīmē, ka viņš ir viens no simt Amerikas labākajiem izgudrotājiem. 13. oktobrī Orlando Floridā viņam šo balvu pasniegs. Dēls strādā Amerikas nacionālajā atjaunojamās enerģētikas institūtā, pēti alternatīvos enerģijas avotus, kas aizstāj naftu. To ļoti nemīlēja Bušs, lai gan savas prezidentūras pēdējās dienās viņu laboratoriju kalnos pie Denveras apmeklēja. Dēls ir ļoti apmierināts ar savu darbu. Viņš ir devis metodi, kas ļauj tūkstošreiz ātrāk noteikt saules bateriju kvalitāti — sekundes laikā, kamēr senāk tas prasīja 20 minūtes.

Kā Latvijas zinātne izskatās uz Eiropas fona?

Tik labi nespīd kā savulaik Padomju Savienības areālā.

Nu, pašlaik ir kosmosa centrs pie Ventpils, kas nākamā gada sākumā cer palaist Latvijas pirmo pavadoņi *Venta* ar Indijas nesējraķeti. Tagad ir sacensība, kas palaidīs ātrāk — Tartu universitāte vai Latvija.

Igaunijā un latvieši sacenšas, kuŗam pirmajam būs sputņiks?

Jā. Novēros Baltijas jūras areālā. Nekas sevišķs tas nav, būtībā studentu projekts kopā ar Brēmenes Technisko universitāti, kuŗu kāds latviešu entuziasts koordinē, bet tik un tā labi.

Ja Padomju Savienība būtu eksistējusi ilgāk, vai latvietis būtu sagaidījis savu kārtu lidot kosmosā?

Piedodiet, pirmkārt, jau divi rīdzinieki ir bijuši kosmosā — Solovjovs no Bolderājas un Kaleri no Jūrmalas.

(Turpināts 8. lpp.)

Ojārs Celle

SASKAŅAS CENTRAM ŠOREIZ JĀPALIEK ĀRPUSĒ

Sandris Točs *Dienā* nemitīgi sludina par nākotnes labumiem, ko Latvijai dotu cēlais žests ielaist *Saskaņas centru* latviešu politikas dārziņā.

Žurnālista argumentiem tomēr trūkst aktualitāšu svaiguma, jo viņš atklāti nepasaka, kas tad ir viņa aizrautības īstais iemesls. Vai tā ir krievvalodīgo kopība, kas jāceļ godā latviešu valstī?

Jā, kas tā ir? Visā godībā saspaurojušās un pašreizējā politiskā gaisotnē panākumiem bagātās 50 gadu okupācijas sekas? Okupācija beidzās vairāk nekā pirms 15 gadiem, kad Latvijai bija atstājusies pēdējās PSRS ievestās militārās vienības. Dārgajiem pakalpalicējiem nākotne izskatījās drūma, bez papildspēkiem no

plašās Krievijas viņiem draudēja lēna, dažās paaudzēs izstiepta kopības iznīkšana.

Vai 15 gadus vēlāk kaut kas ir mainījies, kas šo nenovēršamo procesu var apstādināt? Viņi toreiz bija kādi 800 000, tagad – nepilni 600 000. Cik būs palikuši vēl pēc 15 gadiem, cik pēc 30, cik pēc 50? Laiks strādā tās tautas labā, kas ir istā Latvijas dzīves telpas pamattauta. Pašreizējais *Saskaņas centra* populāritātes pieaugums ir islaicīga parādība. Tā atkal noplaks. Turpināsies krieviskās ietekmes lēna, bet noteikta mazināšanās.

Kur ir radies māns, ka Latvijas labklājība tikai tad uzņems apgriezienus, kad tos uzņems tirgošanās ar Krieviju? Patiesībā Krievijai nav nekādu citu sevišķu saimniecisku vajadzību Latvijā kā vien izejvielu transits. Mēs

nevaram piedāvāt ne lētas sadzīves preces, ne arī kādas izejvielas. Ar pārtikas precēm vispārējā eksportā neko lētu valstij, kur valda mazvērtīgs rublis un dzīvo 140 miljonu iedzīvotāju, mēs ar savām ražošanas iespējām nevaram piedāvāt. Ak tā, šprotes, „Laimas” šokolādi un vēl šo to mazos apmēros selektīvam tirgum mēs taču jau tirgojam, bet šajā patēriņa sfairā nav lielas iespējas paplašināties. Tehnoloģijas eksporta svarīgākajos sektoros ar Rietumvalstīm konkurēt mēs nespējam.

Kas tad būs tās lielās tirgus iespējas, kuŗu dēļ Latvijas valdosa šajā koalīcijā jāpieņem *Saskaņas centrs*, lai nesārūgtinātu lielo kaimiņu? Tādu nemaz nav. Vai kāds spēj nosaukt kaut vienu Eiropas valsti, kuŗa kļūst (vai ir kļuvusi) bagāta tāpēc, ka tai ir tirgus saka-

ri ar Krieviju?

Fantazēt par šīm iespējām ir tikpat gudri kā skaidrot, ka mums vajadzēja Krievijai atdot Abreni, jo citādi mēs netiktu uzņemti ne Eiropas Savienībā, ne NATO. Igaunī neko no Krievijas piesavinātajām Igaunijas teritorijām nav legalizējuši par Krievijas īpašumu un to netaisās darīt arī nākotnē. Viņi ne tikai ir starp ES un NATO dalībvalstīm, bet tiek izcelti kā sevišķi priekšzīmīgi partneri. Atdot otrai valstij kaut ko par neko nekad nav bijis un nebūs prāta darbs. Tā rīkoties ir nožēlojama muļķība, ja ne ļaunprātība.

Tikpat liela muļķība, ja ne ļaunprātība, būtu *Saskaņas centra* uzņemšana valdošajā koalīcijā. Ar to mēs signalizētu Rietumiem, ka piekāpjamiem divkopienai idejai savā valstī un turp-

māk lieksimies uz Maskavas pusi. Šis solis būtu demoralizējošs arī latviešu tautai, ievainojums tās nacionālai pašapziņai. Partijas, kas šo nepārdomāto soli spertu, lai aizmirst cerības uz sekmēm 12. Saeimas vēlēšanās.

Kamēr lielā, politiski pašreiz ietekmīgā krievvalodīgā masa nav pārtapusi no okupantiem un viņu pēcnācējiem par Latvijas valstij uzticīgu minoritāti, viņiem nav vietas nacionālā valdībā un parlamentā. Nekāda divkopienai valsts te nav vēlama. To nesaprast vai nevēlēties saprast ir neticams politisks stulbums un tuvredzība no latviešu politiķu puses.

Pašreiz notiekošā lakstošanās ar SC jaunievēlētajā Saeimā tiešām liek šaubīties gan par dažu latviešu partiju vadonu nacionālo stāju, gan par viņu nākotnes redzējumu.

Jo inteligentāks, jo sliktāka dūša

(Turpināts no 7. lpp.)

Palasiet nākamajā *Zvaigžņotās Debess* numurā, tur savas atmiņas stāsta viens latvietis, kuŗu gatavoja par kosmonautu. Un vēl dzīvs ir mediķis Plepis, latvietis, kuŗš Krievijā, Kaŗa medicīnas akadēmijā, trenēja kosmonautus un pārbaudīja viņu līdzsvara sajūtu — tā saucamo Titova fainomenu. Kāpēc Hermanis Titovs kosmosā lidoja tikai otrais pēc Gagarina? Tāpēc, ka viņam bija sliktā dūša, kosmosa slimība (*iesmejas*). Tad radās hipoteze — jo inteligentāks kosmonauts, jo viņam sliktāka dūša... Tā jau mēdz būt, ka tie šķirnes suņi ir sliktāki par kranciem (*smejas*)... Tā suņa izbāznis, kuŗš lidoja pirms Gagarina, atrodas Medicīnas vēstures muzejā. Ļoti dārgs eksponāts, tiek vadāts pa visu pasauli. Kādreiz to norakstīja laikam par 37 rubļiem, tā muzejs varēja dabūt.

Kad šogad martā svinējām 50. gadadienu kopš Gagarina lidojuma, mums bija interesants sakaru seanss ar Kaleri, kas ar mums runāja no kosmosa, viņš tad bija starptautiskās kosmiskās ekipāžas vadītājs. Viņš ir dzimis mājā pie Majoru stacijas un no kosmosa vienmēr skatās to Lielupes cilpu Dubultu likumā, — to viņš varot redzēt, lidodams virs Brestas.

Vai Latvijai par savu naudu būtu jāgatavo zinātnieki, kas pēc tam aizbrauc prom?

Ja Latvija rada aparātūras bazi, iespēju bazi, tad, protams, ir jāgatavo. Eiropas Savienība ir devusi ļoti daudz naudas, lai varētu atjaunot aparātūras bazi. Piemēram, medicīnā, it sevišķi kardioloģijā, kur strādā mans otrs dēls Pēteris, priekšnoteikumi aparātūras ziņā nav sliktāki kā citur, — telpu ziņā gan. Un, piemēram, Organiskās sintezes institūtā fizikāli organiskās ķīmijas laboratorija aparātūras iegādei vien ir pēdējos gados dabūjusi kādus divus miljonus latu. Tā aparātūra, ar kuŗu mūsdienās zinātnieks strādā, maksā milzu naudu.

Ja Latvijā nebūs labu zinātnes centru, sabiedrība zaudēs daudz vērtīborientācijas un Latvija vairs nepiedalīsies procesā. Vienmēr esmu stāvējis par to, ka Latvijai zinātni vajag. Lai būtu tā, ka cilvēks var aizbraukt, bet

viņam būtu kur atgriezties. Būtībā tas ir arī Izraēlas modelis. Tur ir daudz pajuunu ebrēju, kuŗi grib taisīt isto karjēru, viņi to netaisīs Haima Veicmana institūtā vai citur Izraēlā, taisīs pirmām kārtām ASV. Bet, kad viņi jau ir sasnieguši briedumu un nav nostiprinājušies augstākajos ešelonos, tad atgriežas Izraēlā. Tāpēc tur ir problēma, jo izraēlieši, kas veidojuši karjēru dzimtenē, negrib, lai viņu vietu ieņem tie, kuŗu karjēra veidota ārzemēs.

Latviešiem ir līdzīgi un ne tikai zinātnē. Paskatieties, kā par deputātiem balso, — trimdniekus tik ļoti vairs negrib. Latviešu sabiedrība ir ļoti izolacionistiska.

Nu jau latvieši vairs nebalso ne tikai par trimdniekiem, bet arī vispār par gudriem cilvēkiem.

Arī. Par to pašu Imantu Kalniņu — viņam ir lielākais pretbalsu skaits no *zemnieku* kandidātiem. Viņš, manuprāt, budžeta lietās labi orientējas.

Vai demokrātija Latvijai neiedzīs postā?

Tas ir jautājums par demokrātiju vispār — vai tā Eiropu arī neiedzīs postā. Demokrātija nav pati efektīvākā valsts pārvaldes forma, bet tā tomēr ir pati demokrātiskākā, ja tā varētu sacīt (*smejas*). Autoritārs režīms ir efektīvāks. Ulmaņa laikā tika pieņemti daudzi tādi lēmumi, kas bija jāpieņem, Ulmanis nodibināja gan zinātniskās pētniecības fondu, gan Latvijas Vēstures institūtu, gan Tēvzemes balvu... Viņš zinātni veicināja! Parlamentā to 14 gadus nevarēja

izlemt.

Kā jūsu tēvs bija noskaņots pret Ulmani?

Varētu viņu saukt zināmā mērā par ulmanistu, jo viņa darbības apogejs, organizējot veselības veicināšanas biedrību, bija Ulmaņa laikā. Viņš skatījās uz Ulmani pozitīvi, bet bez Ulmaņa personības kulta, tās ziedu kaisīšanas un citām pārmērībām. Katrā ziņā *Brīvo Zemi* mēs nelasījām, lasījām *Jaunākās Ziņas*. Redziet, Ulmanis jau par veselību maz interesējās. Zemniekiem sociālās nodrošināšanas nebija, viņš uzskatīja, ka zemniekam nav jāslimo. Viena saķeršanās bija, kad Ulmaņa vecākais brālis Stradiņa slimnīcā nomira, viņu no kapličas izvadīja, Ulmanis bija atnācis, un sargs viņu kapličā nebija pazinis un nebija izrādījis pienācīgo cieņu. Tad Ulmanis bija neapmierināts, ka viņu nesagaida pats direktors Stradiņš. Manai mammai Ulmanis uzdāvināja sarkanu rozi virsnieku kluba ballē, to mēs ilgi glabājām. Tēvs krievu laikā nekad par Ulmani nav slikti izteicies un labi arī ne.

Vai jūsu tēvs negribēja, lai jūs kļūstat par arstu?

Nē. Viņa ieskatā chirurģs es nevaru būt, varētu būt kādā teorētiskā speciālitātē, kā psihiatrija. Tēvs neparko negribēja, ka es kļūtu par vēsturnieku vai literātu, teica, ka tad visu mūžu būs jāmelo.

Publikācija sagatavota ar laikraksta *Diena* laipnu atļauju. Pateicamies par sadarbību!

Jānis Stradiņš

Īsā versija

Dzimis 1933.gada 10. decembrī Rīgā chirurģa Paula Stradiņa ģimenē.

Dzīvesbiedre Laima Stradiņa, dēli Pauls — fiziķis ASV - un Pēteris — vada Kardiokirurgijas nodaļu Stradiņa slimnīcā.

1968. gads: habilitētais ķīmijas doktors.

1973. gads: Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķis.

1951. gads: beidzis Rīgas 5.vidusskolu.

1956.gads: beidzis Latvijas Valsts universitātes Ķīmijas fakultāti un iesaistījies darbā Latvijas PSR ZA Organiskās sintezes institūtā (OSI) par vienu no institūta dibinātāja Solomona Hillera tuvākajiem līdzgaitniekiem.

Jau studenta gados pievērsās zinātņu un kultūras vēstures pētījumiem.

1998.–2004.gads: LZA prezidents.

Daudzu valstu zinātņu akadēmiju loceklis.

Jaunā Gaita 266

Lasot par lietām ar latvisku svaru,

Vai nelasīt rakstus, kam sakars ar garu?

Šeit žurnāls mums iznāk, kam nenoliegt klasi,

Kur autori riņķo ap kultūras asi.

Pēc vasaras priekiem kas paliek mums pāri?

Vai tieksme uz niekiem? Uz tiem esam kāri.

Bet Jaunajā Gaitā tiek atnestas lietas,

Kam ikdienas burzmā vis neatrast vietas.

Septembra numurs ir uzticīgs draugs,

Tas vajadzīgs mums kā saimniecei raugs.

Ar saturu bagātu prozā un dzejā

Tas pienesums tīkams būs ikdienas skrejā.

**Jaunās Gaitas līdzgaitnieks
abonētājs Anglijā**

Marta Landmane

Atceres, saietus,

Dzeju, deju, dziesmu dienas,

Jāņus, Mārtiņus,

Kapu svētkus, Meinardus svinam.

Aunu, aunu baltas kājas.

Pa tiltu apgaismotu

Kā pa varavīksnu

Steidzos uz dārziņu.

Vārtus veikli pārlecu.

Makdonalda raušus un

Siltvīnu pasniedziet,

Jo mēs svinam.

Pirms saule noriet,

Pirms atjēdzamies,

Ja arī nezīnām, ko svinam,

Tomēr padziedam un –

svinam.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents uzrunā ANO Ģenerālo asambleju

Valsts prezidents Andris Bērziņš piedalījās ANO Ģenerālās asamblejas 66. sesijas atklāšanā un teica runu. Prezidents uzsvēra, ka Latvija divdesmit gados ir nogājusi nopietnu attīstības ceļu, kas uz pasaules fona ir veiksmes stāsts. Varam būt kritiski pret saņemto, un ir nepieciešams izvērtēt, ko mēs varētu darīt labāk.

ANO sesijas laikā Andris

darbā Bērziņš lieto jau kopš *Unibankas* vadības laikiem. Visās divpusējās sarunās ar citu valstu vadītājiem Bērziņš brīvi runājis angļu valodā, bez tulka starpniecības, pilnīgi pārzinot sarunas tematu, – apliecina Valsts prezidenta kanceleja.

“Tā tas bija gan Briselē, gan ir ASV vizītē šobrīd, un par to ir pārliecinājies arī ikviens sarunas partneris. Angļu valodas izruna nav gluži tas pats, kas valodas pārzināšana. Ar izrunas uzla-

aviosabiedrībā tās finanču situācijas uzlabošanai.

Lidsabiedrības *airBaltic* finanču stāvoklis ir kritisks, un abi akcionāri - valsts un sabiedrības prezidentam Bertoltam Flikam daļēji piederošā *BAS* nespēj vienoties par turpmākiem ieguldījumiem. Valsts pret Fliku vērsusies prokuratūrā un tiesā.

Viens no *AS Air Baltic Corporation (airBaltic)* mazākuma akcionāru patiesajiem labuma guvējiem Andrejs Rudeško ir izteicis gatavību *airBaltic* pamatkapitālā ieguldīt 50 miljonus latu. Rudeško aģentūrai LETA skaidroja, ka kopumā *airBaltic* pamatkapitālā būtu jāiegulda 100 miljoni latu un viņš ieguldītu pusi, otru pusi - valsts. Rudeško apliecināja, ka viņam ir nepieciešamie līdzekļi.

Varbūt varavīksnes valdība?

Intervijā Latvijas Radio *Vienotības* lidere Solvita Āboltiņa atzina, ka, iespējams, pienācis laiks visiem Saeimā ievēlētājiem politiskajiem spēkiem kopīgi veidot jauno koalīciju. “Mēs par to runājam jau pēc iepriekšējām vēlēšanām. Toreiznekasneiznāca. Var mēģināt atkal par to diskutēt, varbūt ir pienācis tas brīdis. Tomēr sarunās tas nav iezīmējies,” iespēju izveidot tā dēvēto varavīksnes koalīciju komentēja Saeimas priekšsēde.

Zatlera Reformu partijas (ZRP) pārstāve Sandra Sondore-Kukule apliecināja, ka zatlerieši nav atkāpušies no savām sarkanajām līnijām – nerunāt ar ZZS, kamēr šo politisko spēku ietekmēs Ventspils pilsētas galva Aivars Lembergs.

Kristovskis respektē...

Ārlietu ministrs un partijas *Vienotība* līdzpriekšsēdis Ģirts Valdis Kristovskis (*Vienotība*) pēc savas nepārvēlēšanas Saeimas deputāta amatā respektēs Ministru prezidenta Valža Dombrovska (*Vienotība*) izteiktos valdības veidošanas principus. Iepriekš Dombrovskis bija paziņojis, ka *Vienotības* pašreizējie ministri, kas nav ievēlēti jaunajā Saeimā, ministru amatam atkārtoti netiks virzīti.

Kristovskis aģentūrai LETA norādīja, ka šajā jautājumā ir jārikojas saskaņā ar politikai raksturīgo loģiku un jāreķinās ar situāciju, kas izveidojusies pēc vēlēšanām. Savu nepārvēlēšanu Kristovskis skaidroja tādējādi, ka savā politiskajā darbībā nekad neesot bijis remdens politikā, līdz ar to viņam esot gan atbalstītāji, gan pretinieki. Viņš respektē vēlētajū gribu. “Politika ir politika. Vēlētājs ir izlēmis atbilstīgi tam, cik liels viņam ir zināšanas par politisko procesu. Savos spriedumos viņš balstās uz to, kā politisko procesu izklāsta plašsaziņas līdzekļi un virza interešu grupas. Vēlētājs pret mani bijis ļoti prasīgs. Izdarīšu no tā secinājumus,” sacīja Kristovskis.

Divas ekspertu grupas

Trīspusējās sarunās Zatlera Reformu partija (ZRP), *Vienotība* un Nacionālā apvienība *VL/TB/LNNK* vienojās izveidot kopīgu ekspertu grupu jaunās valdības

deklarācijas pamatliņu izstrādei. Tātad ar valdības deklarāciju strādās divas dažādas darba grupas. Iepriekš ZRP, nebrīdinot *Vienotību*, par ekspertu grupas izveidi bija vienojusies arī ar *Saskaņas centru* (SC).

Nacionālajai apvienībai esot daudz kopīga ar ZRP, piemēram, demografijas un ekonomikas jautājumos, pēc tikšanās ar ZRP un *Vienotības* pārstāvjiem atzina *nacionālistu* ministru prezidenta amata kandidāts Gaidis Bērziņš. Taču jautājumos par valsts valodas stiprināšanu Satversmē un izglītības sistēmā, par pārmaiņām *naturalizācijas* kārtībā un par sodīšanu sakarā ar totalitāro režīmu slavināšanu - starp partijām neesot vienprātības. Tāpēc šie jautājumi tikšot risināti ekspertu grupā.

Tautas partijai būs jāmaksā...

Augstākās tiesas (AT) Senāts atstāja negrozītu spriedumu, ar ko noraidīta Tautas partijas (TP) sūdzība par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) lēmumu likt partijai samaksāt 1,03 miljonus latu. Pagaidām nav zināms, cik ilgā laikā TP nauda jāsamaksā budžetā. Taču juridiski ir ļoti niecīgas iespējas piedzīt 1,03 miljonus latu no likvidējamās Tautas partijas. Atliek cerēt uz partijas godaprātu. Senāta spriedums nav pārsūdzams.

TP 15. kongresa delegāti 9. jūlijā nolēma partiju likvidēt. No 308 kongresa delegātiem par TP darbības izbeigšanu nobalsoja 248. Pret balsoja 26 kongresa delegāti. Vairāki aģentūras LETA aptaujātie juristi iepriekš bija pauduši uzskatu, ka līdz TP

likvidācijas procesa pabeigšanai vēl ir iespēja atgūt no tās naudu, tostarp 1,03 miljonus latu, bet pēc likvidācijas pabeigšanas šādas iespējas vairs nav.

Bastejkalnā svin Baltu vienības dienu

Baltu vienotības apzināšanai un stiprināšanai katru gadu 22. septembrī Latvijā un Lietuvā svin kopīgus svētkus - abu valstu atzīto Baltu vienības dienu. Pamatā ir vēsturisks notikums: 1236. gada rudens saulstāvjos Saules kaujā baltu ciltis iznīcināši sakāva Zobenbrāļu ordeni.

Arī šogad 22. septembrī Bastejkalnā baltu vienotības apliecinājumam no plkst. 20 līdz . 21 tika iedegts baltu vienības uguns-kurs. Uguni vienlaicīgi iededza vairākos desmitos pakalnu arī Lietuvā, Latvijā, Polijā, Baltkrievijā, Krievijā, zemēs, kur mit baltu cilšu pēcteči. Uguns-kura iedegšanā piedalījās folkloras kopas, Latvijas-Lietuvas kultūras biedrības vidējās paaudzes tautasdeju kopa “Bijunas”. Sarīkojumu atbalsta nodibinājums “Olģerta Auna Baltu kultūras fonds”.

Kaņavīri paliks Afganistānā

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Sārts paziņojis, ka ministrija, visticamāk, rosinās valdību izmantot iespēju pagarināt Latvijas kaņavīru mandātu dalībai misijā Afganistānā. Saeima piešķirusi valdībai tiesības nepieciešamības gadījumā lemt par kaņavīru dalību misijā Afganistānā līdz brīdim, kad par to varēs lemt 11. Saeima, citādi kaņavīriem nebūšot tiesību pamest bazi un sevi aizstāvēt.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

Valsts prezidents Andris Bērziņš saka runu ANO Ģenerālajā asamblejā

Bērziņš starptautisko sabiedrību iepazīstināja arī ar Latvijas redzējumu par aktuālām norisēm pasaulē, piemēram, par nepieciešamību pēc ciešas starptautisko organizāciju sadarbības Afganistānā, lai pēc iespējas drīzāk nodotu atbildību par savu valsti pašu afgāņu rokās. Valsts prezidentam bija vairākas sarunas ar citu valstu līderiem.

Beidzot darba vizīti ASV, Valsts prezidents Andris Bērziņš apmeklēja dievkalpojumu Ņujorkas latviešu luterāņu baznīcā, tikās ar Ņujorkas latviešu kopienas pārstāvjiem un pastāstīja par politisko un ekonomisko situāciju Latvijā, kā arī atbildēja uz jautājumiem par Latvijas ekonomikas izaugsmes prognozēm, pēcvēlēšanu aktualitātēm un gaidāmajām valdības veidošanas konsultācijām.

Pirmo reizi Latvijas diplomātijas vēsturē...

Pirmoreizi Latvijas diplomātijas vēsturē Valsts prezidenta Andra Bērziņa vizītes laikā ASV notika Latvijas un Butānas amatpersonu tikšanās. Latvijas prezidents tikās ar Butānas premjermministru Džigmi Činleju.

Sarunas gaitā Butānas premjermministrs iepazīstināja Latvijas prezidentu ar valsts attīstību, kā arī lūdza Latvijas atbalstu Butānai balsojumā par dalību ANO Drošības padomē. Savukārt Andris Bērziņš aicināja Butānas pusi nodibināt diplomātiskās attiecības ar Latviju. Činlejs norādīja, ka Butāna noteikti apsvērs šo priekšlikumu, kad valdība izskatīs diplomātisko attiecību paplašināšanas jautājumus.

Prezidents papildina angļu valodas zināšanas

Andris Bērziņš pēc stāšanās Valsts prezidenta amatā par saviem līdzekļiem sācis regulāru angļu valodas papildināšanas kursa apguvi. Angļu valodu savā

bošanu vienmēr var strādāt un ir jāstrādā,” norāda prezidenta pārstāvji. Pēc Bērziņa 21. septembrī teiktās runas ANO Ģenerālās asamblejas 66. sesijā Ņujorkā, ASV, sociālajā tīklā *Twitter* vairāki cilvēki pauduši pārsteigumu par Bērziņa angļu valodas stipro akcentu.

NATO mācības Rīgā

Rīgā bija ieradies NATO Sabiedroto spēku augstākās virspavēlniecības Eiropā (*SHAPE*) komandiera vietnieks ģenerālis Ričards Širefs. Vairāku dienu darba vizītē Latvijā viņš iepazīs ar valsts drošības un aizsardzības aktualitātēm, kā arī apmeklēja Latvijā pirmo reizi notiekošo Alianses augstāko komandiera un virsnieku vingrinājumus *Steadfast Pyramid 2011* un *Steadfast Pinnacle 2011*. Ar abiem vingrinājumiem sagatavo NATO komandierus un augstākā līmeņa virsniekus izmantot komandvadošanas un kontroles spējas operāciju plānošanas, sagatavošanas un vadīšanas laikā.

Ričardam Širefam bija sarunas ar Nacionālo bruņoto spēku komandieri ģenerālmajoru Raimondu Graubi, aizsardzības ministru Arti Pabriku, kā arī ar Ārlietu un Iekšlietu ministrijas amatpersonām.

Vizītes laikā Ričards Šifers nolika ziedus pie Oskara Kalpaka pieminekļa Rīgā, apmeklēja Latvijas Kaņa muzeju un Okupācijas muzeju.

KNAB krata *airBaltic*

Lidostas Rīga teritorijā *Helio* biroju ēkā ieradās Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) darbinieki, lai veiktu kratīšanu. Kratīšana tika veikta kriminālprocesa ietvaros, un to ir sankcionējusi tiesa un prokurors.

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis apliecinājis valdības gatavību ieguldīt līdzekļus

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Piezīmes par okupantiem, kolonistiem, migrantiem

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Kas tie tādi - *Saskaņas centra* (SC) vēlētāju vairākums? 11. Saeimas vēlēšanu priekšvakarā un, var teikt, pagīrās vērojams riņķa dancis ap U & U (Urbanoviča un Ušakova) ierosināto kompromisa formulu: okupācija varbūt bija, bet okupantu nav.

Man gribētos mierīgā prātā izsvērt šo teikumu, ievērojot senu jūdu prātulu: "Pirms spried par citu cilvēku, pamēģini sevi iedomāties viņa ādā."

Žurnāla *Ir* vēsturnieks Ritvars Jansons spriež par iespējamiem tālākiem SC mērķiem, runājot, ka okupantu nav.

Viņš raksta: "Atzīstot, ka okupantu nav, starptautiski apšaubāms kļūst arī pats okupācijas fakts, jo okupāciju nav iespējams realizēt bez okupantiem." Pilnīgi pareizi! Noteicēja Latvijā gan Baigajā gadā, gan pēc 1945. gada maija bija Baltijas kara apgabala pavēlniecība. Ne jau vietējā kompartija un LPSR valdība pārvaldīja šo "savienoto republiku". Un vēl 1992. gada sākumā Latvijā atradās vismaz 60 000 padomju armijas militārpersonu. 1994. gadā noslēgtā vienošanās atļāva no padomju armijas militārajā

pensijā atvaļinātajiem 22 320 virsniekiem netraucēti dzīvot Latvijā. Šis "kontingents" līdz ar ģimenēm - tie tiesiskā ziņā var tikt ierindoti okupantos.

Ritvars Jansons par okupantiem dēvē arī no Padomju Savienības 1944./45. gadā Latvijā ievestas PSRS iekšlietu un drošības komisāriāta darbiniekus, kuŗi Latvijā izveidoja represīvas iestādes.

Šādiem vērtējumiem var piekrist. Neskaids paliek Ritvara Jansona viedoklis par tiem, kuŗi viņaprāt skaitījušies "atsevišķa cilvēku grupa", - okupācijas rezultātā no PSRS Latvijā nonākušās civilpersonas - uz rūpnīcām norīkotie vai gluži vienkārši - labāka dzīves līmeņa meklētāji.

Tā nu ir SC vēlētāju pamatmasa. Tiem vēl pieskaitāmi 320 tūkstoši nepavalstnieku, kas nav naturalizējušies.

Šos - galvenokārt krievvalodīgos ļaudis dēvēt par okupantiem manuprāt būtu netaisnīgi. Jāmēģina iejusties viņu mentalitātē. Mainot dzīvesvietu, viņi nešķersoja nevienu robežu, visa neizmērojami plaša telpa no bijušās Kēnigsbergas līdz Amūras grīvai bija PSRS teritorija, un visur viņi bija tiesīgi apmesties. Līdz pat pagājušajai gadsimta 80. gadu nogalei viņiem šķita, ka tā būs

mūžīgi. Šāda jutoņa dominēja gandrīz pusgadsimta garumā - divās paaudzēs! - un tāpēc viņu atvasēm arī pēc nākamajiem 20 gadiem vēl ir grūti pierast pie tā, ka viņi dzīvo rietumos no Zilupes, citā suverēnā valstī - Latvijas Republikā, kur pamattauta ir latvieši un latviešu valodai ir negrozāms valsts valodas statuss.

Viņus un īpaši pēc 1990. gada dzimušo jauno paaudzi saukt par okupantiem nebūtu taisnīgi.

Man jau ir gadījies rakstīt, ka Eiropā tas ir unikāls gadījums: pamattautas un "krievu lingvistiskās kopienas" samērs - 60:40 valstī un 40:60 tās galvaspilsētā. Tas ir vēstures lāsts, tās ir okupācijas sekas, tā ir smaga problēma, bet "apsaukāt" cilvēkus nav ieteicams.

Zināmā mērā var piekrist Sarmītei Ēlertei, kas šos ļaudis pielīdzina ekonomiskiem migrantiem, līdzīgi turkiem Vācijā vai arābiem Francijā: daudzi no šiem krievvalodīgajiem arī nevēlas pārņemt pamattautas vērtības, un jaunieši, kas 9. maijā Pārdaugavas monstra pakājē vīcina Krievijas karogus, nākuši no *purčika* (Purvciena) un citiem Rīgas ārpuscentra mikrorajoniem, kas atgādina Parīzes islāmizētās priekšpilsētas un turcisko Kreicbergu Berlīnē.

Viņiem Latvijā ir sava informācijas telpa - trīs dienas laikraksti, dažādi tīmekļa portāli, kur tiek aģitēti pret LR *etnokrati*ju un konskvēnti viltota XX gadsimta vēsture.

Tā ir problēma, un šo plašo un vienpusīgi orientēto informācijas telpu viņiem garantē Satversmē noenkurotā vārda, preses un sapulču brīvība.

Kamēr top šis rindīns, vēl nav zināms koalīcijas *andeles* iznākums. Bet gribētos te klāstīt šādu domu: lai krievvalodīgie būtu *pienācīgi* pārstāvēti Latvijas valdībā, pilnīgi pietiktu ar to, ka *Vienotība* piedāvātu ministra posteni Aleksejam Loskutovam un ZRP - Vjačeslavam Dombrovskim. Abi ir kompetenti un lojāli, abi ir etniskie krievi. Rietumu aplausi "mums" būtu nodrošināti. Tad U & U ar savu 31 mandātu lai paciešas līdz 12. Saeimas vēlēšanām...

Vai minētie migranti ir kolonisti? Nacionālās apvienības līdzpriekšsēdis Raivis Dzintars dēvē viņus kopumā par kolonistiem, atsaucoties uz 1949. gada 12. augusta Ženēvas konvenciju. Saskaņā ar šo konvenciju PSRS okupācijas laika iebraucēju izcelsme (?) Latvijā ir nelikumīga, jo PSRS nelikumīgi pārvietoja uz

okupēto Latviju savus pilsoņus. Formāli tas tā ir, bet, kā jau minēju, tajā pusgadsimtā tūkstošiem "padomju cilvēku", neko īpaši nedomājot, pārcēlās no viena PSRS nostūra uz citu - gluži tādu pašu imperijas sastāvdaļu, kur spēkā bija tie paši likumi un noteicējs bija PSKP CK kārtējais ģenerālsēkretārs.

Tie baltie *colons*, kuŗiem Francija 19. gadsimtā piešķīra zemi Alžīrijā, apzinājās, ka viņi ir kolonisti, kam ir vairāk tiesību nekā turienes islāmīcīgajiem aborigēniem. Uz šiem kolonistiem minētā Ženēvas konvencija attiecināma pilnīgi.

Īsti vietā te būtu jautājums: kā lai "atšķaidī" kompakto, pelēko krievvalodīgo blāķi, lai bēdīgi slavenās "lingvistiskās kopienas" vidū izlobītos patiesas mazākumtautības, kas savulaik tikušas pārkrievotas?

SC frakcijas deputāts 10. un 11. Saeimā, avīzes *Vēsti Segodņa* slejinieks Nikolajs Kabanovs ir sašutis par to, ka no krievvalodības spaidiem labprāt atbrīvotos Azerbaidžāņu kultūras kluba direktors Romans Alijevs, kas vada LR prezidenta Mazākumtautību konsultatīvo centru, kā arī Poļu apvienības priekšsēde Vanda Krukovska, Tāturu un baškīru biedrības vadītājs Zufars Zainulins, Gruzīnu biedrības priekšsēdis Ēriks Grigolija. Lai viņiem veicas!

Franks Gordons

Skats no malas: 1995-2011

Kārlis Streips

Sešpadsmit gadus un dažus mēnešus - tik ilgi Latvijas Televīzijas ēterā noturējās manis vadītais žurnālistu diskusijas raidījums „Skats no malas”.

Iespējams, vismaz daži lasītāji to kādreiz ir redzējuši. Kopā ar trim citiem žurnālistiem katru nedēļu espārrunāju sabiedriski politiskās aktualitātes. Šajā sezonā raidījumā piedalījušies 15 žurnālisti gan no dienas laikrakstiem, gan no citiem plašsaziņas līdzekļiem, kā latviešu, tā arī krievu valodā rakstošiem un raidošiem. Starp žurnālistiem bija arī šī laikraksta komentētāja Sallija Benfelde un rietumniekiem ļoti zināmais informācijas tehnoloģiju eksperts Juris Kaža.

Iemesls, kāpēc LTV nolēma no raidījuma atteikties, bija tas, ka pagājušajā pirmdienā, runājot par Latvijas *Zaļo* un Zemnieku savienību, teicu, ka laiks viņiem beigt slimīgās attiecības ar kriminālpasūtītā Ventpils pilsētas galvu Aivaru Lembergu, kuŗu *zaļie zemnieki* visu laiku uzskatījuši par savu „premjērministra kandidātu,” jo īpaši tāpēc, ka šogad šīs attiecības nekādu lielu labumu nav nesušas un ZZS vēlēšanās ieguva krietni mazāk atbalsta nekā iepriekšējās vēlēšanās pagājušajā gadā. Šajā sakarā lietoju vārdu, ar kuŗu apzīmē prostitūtas, un ar to pietika, lai LTV paziņotu, ka izbeidz darba attiecības ar mani.

Patiesība ir tāda, ka ar minēto vārdu lēmumam patiesībā nav

pilnīgi nekāda sakara. Lēmums, starp citu, ir bargi liekulīgs, jo Latvijas Televīzija nepārtraukti rāda ārvalstu filmas un seriālus, kuŗos lamāšanās ir dzirdama pārlietu bieži. Mūsdienu tehnoloģijas ļauj atslēgt tulkojumu un klausīties oriģinālvalodā, un arī tad viss ir skaidri dzirdams. Piedevām šopavasār Latvijas Valsts valodas aģentūra, Latvijas Juristu biedrības taujāta, paziņoja, ka attiecīgais vārds (nu, labi - vārds ir „mauka”) nav uzskatāms par rupju vai vulgāru. Tātad - problēma nebija nepieklājīgā vārdā.

Problēma bija citur. Latvijas Televīzijas vadība jeb, pareizāk sakot, tās ģenerāldirektors Edgars Kots, ir neglābjami politizēta. Tas ir tāpēc, ka LTV ģenerāldirektoru iecel un pārrauga Elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, kuŗas itin visus locekļus iecel Saeima, tātad - politiķi. Padomes priekšsēdis ir Latvijas Universitātes ilggadējs profesors Ābrams Kleckins. Viņam *zobs uz mani* ir bijis jau visai sen. Bija brīdis, kad LTV plānoja demonstrēt dokumentālu filmu „Putina sistēma” par to, kā čekists kļuvis par Krievijas diktatoru. Pēdējā brīdī filmas demonstrēšana tika atcelta, televīzijai melīgi skaidrojot, ka tas bijis tehnisku iemeslu pēc. Patiesība bija cita, un to Ā. Kleckins atklāja pats: filmu nevajadzēja demonstrēt tāpēc, ka nākamajā dienā Krievijā bija vēlēšanas. Es uzrakstīju tekstu, ka Ā. Kleckins acimredzot ir Krievijas Federācijas vēlēšanu iecirkņa partorgs. Pēc tam pa-

domes vadītājs kādā intervijā mani nosauca par „aprobežotu amerikāņu puiku” un piebilda, ka tad, ja es Amerikā televīzijas raidījumos runātu to, ko runāju Latvijā, man visu laiku būtu jāreķinās ar tiesašanos. Profesors neko nezina par Amerikas Konstitūciju un tajā paredzēto vārda, tātad arī runas brīvību. Stāsts drīzāk ir par to, ka tajā brīdī Ā. Kleckins, šķiet, nolēma, ka no manis vajag atbrīvoties.

Mana „lieta” ir skatāma plašākā kontekstā. Pēdējos gados Latvijas Televīzijas novērtējums (*reitings*) ir samazinājies visnotaļ drāmātiski, un tas nav noticis bez pašas LTV vainas. Savulaik tika padzīta ļoti populārā raidījuma *De facto* komanda, jo (sakritība) raidījumā bija ieskanējies necenzēts vārds krievu valodā. Raidījuma režisore Arta Ģiga kopā ar visu komandu pārcēlās uz privātu televīzijas kanāli TV3, kur ar nosaukumu „Nekā personīga” raidījums joprojām ir ļoti populārs. LTV atteicās arī no ļoti populārā seriāla „*Neprāta cena*,” jo nevarot to atļauties. Arī tas raidījums pārcēlās uz privātu televīziju un ar nosaukumu „Ugunsgrēks” joprojām ir ļoti populārs. Ilgus gadus televīzijā bija publisko debašu raidījums „*Kas notiek Latvijā?*”, tajā kolēģa Jānis Domburs aktīvi tincināja politiķus un politikāņus. Raidījuma vairs nav, jo J. Domburs un televīzija nevar atrast kopsaucēju. Bija arī raidījums, „*100. pants*” (Satversmes pants, kuŗā garantēta vārda brīvība), arī tur politiķi tika iztaujāti visnotaļ aktīvi un

reizēm skarbi. Arī tā vairs nav. Un nu nav arī „Skata no malas”.

Ko tas nozīmē? Tas nozīmē, ka Latvijas Televīzijā vairs nav neviena raidījuma, kuŗa politiķiem jāreķinās ar nopietnu iztaujāšanu, un nav arī raidījuma, kuŗa viņu darbi un nedarbi tiek komentēti, jā, reizēm arī skarbi, ja viņi to ir pelnījuši. Latvijā ir tāds jēdziens „valsts pasūtījums”, kuŗa ietvaros tiek producēti raidījumi, kas kalpo sabiedrības interesēm. Visi minētie raidījumi nepārprotami tieši tā arī rikojušies, bet Latvijas Televīzijai acimredzot tie nav vajadzīgi. Politiķiem tagad LTV ir istāka rožu dobe. Vai tas ir „valsts pasūtījums”? Vai tas ir žurnālistikas uzdevums? Nē un vēlreiz nē!

Jādomā, ka lēmums par „Skatu” daļēji bija izmisuma solis. Edgara Kota „aizmugure” vienmēr ir bijusi būvēta no Latvijas visnotaļ negodīgām un korumpētām partijām, savukārt Ābrams Kleckins par vietu Elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomē var būt pateicīgs Kremlim draudzīgajam *Saskaņas centram* (SC), kas viņu izvirzīja amatam (un tas arī, ļoti iespējams, bija iemesls viņa centieniem novērst „Putina sistēmas” demonstrēšanu). Negodīgās, korumpētās partijas tagad no Saeimas ir padzītas pavisam, palikusi vienīgi SC. Nākamajā gadā būs jaunas padomes locekļu vēlēšanas, un šoreiz pie teikšanas Saeimā tiks pavisam cita grupa. Kleckinam droši vien būs jāaiziet, un tad jau arī Kota dienas ģenerāldirektora krēslā būs skaitītas. Nu, nevar sabiedriskā televīzija nepārtraukti atbrīvoties no talantīgākajiem žurnālistiem un raidījumu vadītājiem. Tas nav

nopietni, un skatītāji ir pelnījuši ko labāku.

Taču ir arī jautājums par pašu padomi. Vai tiešām valsts elektroniskie plašsaziņas līdzekļi būtu jāpārrauga grupai politisku ieliekteņu? Ne jau viņi visi slikti strādā, padomē ir arī leģendārā kino režisore Dzintra Geka, godīgs un atklāts cilvēks. Taču kopumā padome nūdien ir pārmēru politizēta.

Es nekur nepazudīšu. Man ir raidījums Latvijas Radio (kuŗu, starp citu, lasītāji var klausīties arī tīmeklī, - adrese ir www.latvijasradio.lv). Joprojām lasu lekcijas Latvijas Universitātē, joprojām nodarbojos ar tulkošanu. Iespējams, „Skatam” līdzīgu raidījumu veidošu kaut kur citur. Taču ļoti žēl ir sabiedriskās televīzijas, jo tā pakāpeniski pārtop par iestādi, kas demonstrē lētus, ārzemēs pirktus seriālus ar atsevišķiem ziņu iestarpinājumiem. Latvijas iedzīvotāji to nav pelnījuši! Cerēsim, ka LTV vadība mainīsies, un, ja tā mainīsies, iespējams, arī man tur atradīsies vieta. Man tomēr televīzijā ir gandrīz 30 gadu pieredze. Kāpēc no tās atteikties tāpat vien, bez iemesla?

Kārlis Streips

No redakcijas

Ir arī šāds vārda „mauka” skaidrojums. Kāda *Latvijas Avīzes* lasītāja raksta, ka šis vārds lietots E. Glika Bibeles tulkojumā un tekstā to iekļāvuši arī mūs-laiku Bibeles tulkotāji. Bībelē šī vārda verbālās formas semantiskā nozīme ir - „*lauzt derību ar Dievu, aizstājot Viņu ar citiem dieviem*”. Kā uzteveram kādu vārdu, diskutējot par kādu jautājumu, jāizšķir katram pašam.

Valkas lakstīgala dzied Parīzē

Bet šā gada 15. septembrī jaunā operdziedātāja **Silga Tīruma** dziedāja Leldi Rīgā, Latvijas Nacionālās operas sezonas atklāšanas izrādē – Imanta Kalniņa operas „Spēlēju, dancoju” koncertuzvedumā.

„Man ir ļoti liels prieks, ka varu dziedāt Latvijas operā un latviešu valodā,” sacīja Silga, lielajām acīm starojot. „Es priecājos, ka mani izvēlējās šai gaisīgai, lai gan arī grūtajai Leldei lomai. Un Lelde man šķiet kā Latvija šobrīd...”

Pirmizrāde notika pāris dienu pirms 11. Saeimas ārkārtas vēlēšanām. Arī operas zālē un starpbrīžu sarunās nepārprotami bija izjūtama paaugstināta politiskā temperatūra... Prezidenta ložā publikai par ļoti priecīgu pārsteigumu – Valsts prezidents Andris Bērziņš ar kundzi Daci Seisumu. Pēc izrādes abi nesteidzās prom, bet atrada laiku sirsnīgām sarunām un Silgai un viņas māmiņai - Valkas mūzikas skolotājai Tatjanai Tīrumai vēltītiem atzinības vārdiem.

Kas tad isti ir šī talantīgā Valkas lakstīgala, un kāds bijis

loma tika uzticēta man. Operas saturs ir ļoti smags un traģisks, arī mūzika – mūsdienīga, modernā. Manu balsi ievēroja Austrijas slavenais diriģents Gustavs Kūns, viņš mani uzaicināja uz Tiroles festivālu Austrijā. Tur es dziedāju Evas lomu Vāgnera operā “Nirnbergas meistardziedoņi” un Papagēnas lomu Mocarta operā “Burvju flauta”.

Vienā no festivāliem satiku tenoru Pjēru. Viņš zināja, ka Parīzes Bastilijas operā ir „atdziedāšana uz projektiem”. Tā kā biju brīvmāksliniece, Pjērs ierosināja pamēģināt. Man izdevās. Tagad dziedu tur, pagaidām gan galvenās lomas Parīzē neesmu dziedājusi.

Kas ir tavi nozīmīgākie skolotāji? Kuŗas lomas, koncerti, konkursi ir būtiski operdziedātājas karjērā?

Mana pirmā vokālā skolotāja ir mana māmiņa J. Cimzes mūzikas skolā, viņa man iedevusi lielu mūzikas mīlestību un neatlaidību. Mūzikas skolā beidzu koŗa klasi. Tālāk bija mācības A. Kalniņa Cēsu mūzikas kolledŗas diriģēšanas un

orķestriem pasaulē. Man ir izveidojies ļoti labs kontakts ar šiem mūziķiem.

No lomām līdz šim brīdim vismīļākā man ir Evas loma operā “Nirnbergas meistardziedoņi”. Vāgnera mūziku man ļoti tuvu darijies diriģents Gustavs Kūns.

Tavs pirmais spoŗākais „uznāciens” Latvijā bija Siguldas operas svētkos 2010. gadā. Pēc tam Elvīras loma „Donā Œuanā” Latvijas Nacionālajā operā, tagad – Lelde. Vai tu gribētu vairāk būt un strādāt tēvzemē?

Esmu bezgala priecīga, ka mani ievēroja operu *fans* dakteris Dainis Kalns un uzaicināja dziedāt Siguldā 2010. gadā. Tā paŗa gada rudenī dziedāju arī solo koncertu Siguldā, “Baltajā flīģeli”, kopā ar pianisti no Austrijas Ievu Oŗu. Mums abām ir izveidojusies draudzība ne tikai mūzikā, bet arī dzīvē. Varu teikt, ka 2010. gadā bija mana debija dzimtenē, arī Baltajā namā. Man ir liels gandarījums dziedāt savā dzimtenē, savai tautai, un es būtu priecīga, ja man vēl rastos tāda iespēja.

Silga Tīruma un Pjērs Soldano pēc koncerta Valkas Lugaŗu ev. lut. baznīcā

solo dziesmas Pjēru neatstāj vienaldzīgu.

Pjēra iespaidi par Latviju, par mūsu mūzikālo kultūru un par Valku? Kas Francijas mazpilsētām (Pjērs ir no Francijas provinces) līdzīgs ar Latvijas mazajām pilsētām?

Pjērs ir bijis Latvijas operā, Siguldas opermūzikas svētkos un dažādos sarīkojumos. Valkā viņš ļoti uzmanīgi visu vēro un par visu priecājas, bet nekad neaizmirst piebilst, ka arī Francijā viss notiek. Viņš lepojas ar Franciju, tāpat kā es ar Latviju, un tas ir labi. Viņš priecājas, ka latvieŗu publika ir ļoti atsaucīga, sirsnīga un gatava pieņemt visu jauno. Franŗi ir iedomīgāki un ne vienmēr patiesi. Pjērs domā, ka Valka var būt gandarīta par mūzikas skolu, izremontēto kultūras namu un mākslas skolu. Francijā mazās pilsētās nekas tāds nenotiek, kultūra ir panīkusi, tāpēc valcēnieŗi var būt lepnī. Valkā notiek arī Rīgas operas sezonas atklāšanas koncerti. Vai tas nav fantastiski?!

Ļoti gribētos Pjēru aizvest uz mūsu lielajiem Dziesmu svētkiem, esmu par tiem viņam stāstījusi. Pjērs ir sajūsmā un saka – šī vienotības izjūta, dziedot plecu pie pleca, ir prātam neaptverama. Jauki, ka latvieŗiem tik svarīga ir

dziesmas mīlestība, ka cilvēki mēro garus ceļus, lai satiktos mūzikā. Pjēra dzimtā pilsēta ir Sisterona Francijas dienvidos. Šo pilsētiņu dēvē par provinces pēŗli. Ļoti savdabīga, ar plaŗiem tīmiāna un rozmarīna laukiem, ar neparastu architektūru, mazām gājēju ieliņām - *androne* un īpaŗu gaismu debesīs. Pilsēta ir ievērojama ar slaveno Citadeles pili.

Kā klājas latvietei Parīzē?

Vēl isti neesmu iedzīvojusies šai milzīgajā pilsētā. Grūti ir pierast pie franŗu ēŗanas paradumiem. Vismazāk tiek ēŗts no rīta, bet visbagātīgākā ēdienreize ir vakarā, turklāt ļoti vēlu. Neiztrūkstoŗa katrā maltītē ir glāze vīna. Mēs dzīvojam Parīzes vidū, mākslinieku rajonā Monmartrā. Es pat sapnī nevarēju iedomāties, ka dzīvē man būs dota iespēja dažās minūtēs aiziet līdz slavenajai Svētās Sirds bazilikai! Pjērs ir ļoti labs birds, es esmu iepazinusies ar Parīzes skaistākajām vietām, kultūras pieminekļiem. Luvrā, vērojot slaveno autoru mākslas darbus, ieeju nereālā, ļoti skaistā pasaulē, kas man dod spēku tālākai attīstībai gan kā personībai, gan kā māksliniecei.

Ar Silgu Tīrumu tikās
Ligita Kovtuna

Silga Tīruma (ceturtā no kreisās) – Lelde I. Kalniņa „Spēlēju, dancoju” koncertuzvedumā

viņas mākslinieces ceļš līdz Parīzei?

Beidzu Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijas Vokālo nodaļu 2000. gadā. Valsts eksāmenā dziedāju Adīnas lomu G. Doniceti operā “Milas dzēriens”. Gadu nostrādāju Doma koŗa skolā Rīgā un A. Kalniņa Cēsu mūzikas kolledŗā par vokālo pedagogi. Gadu vēlāk izturēju lielu konkursu un tiku uzņemta Grācas Mūzikas un mākslas universitātē. Līdzko Latviju uzņēma Eiropas Savienībā, man bija jāsedz mācību maksa. Lai varētu sevi uzturēt un samaksāt par mācībām, esmu strādājusi gan par mājkalpotāju, gan viesmīli. 2008. gadā ar augstāko novērtējumu beidzu maģistrantūru vokālajā mākslā. Dziedāju daudz solo koncertu, papildus mācījos pie slaveniem pedagogiem: Klaudijas Viskas (ASV), Volfganga Millera-Lorenca (Vācija), Ilko un Œenijas Nāčeviem (Bulgārija). Grācā diriģents Manfrēds Maierhofers uzveda austrieŗu komponista V. Fortina operas “Francs Œeŗersteters” pirmatskaņojumu, operas varoņa sievas Franciskas

solo nodaļā pie Gaidas Ungures, kas man iedvesa ticību un drosmi startēt Mūzikas akadēmijā, turklāt nevis diriģēšanas speciālitātē, bet klasiskajā dziedāšanā. Tajā laikā, lai iestātos akadēmijā, bija jāiztur liels konkurss. Sākumā mācījos pie pedagoŗes Ludmilas Braunas, akadēmiju beidzu, būdama Maijas Krīgenas studente. Esmu viņai un prof. Pēterim Plakīdim bezgala pateicīga.

Grācā mana vokālā pedagoge bija operdziedātāja Joanna Borovska (Polija) un Ilko un Œenija Nāčevi. Bet pēdējos gados esmu lielu pateicību parādā Kristai Ludvigai (Vīne), Mireijai Alkantaraŗai (Parīze), un Marijas Kallasas koncertmeistarei Œanīnai Raisai, kuŗu esmu ļoti iemīļējusi. No viņas daudz ko esmu mācījusies. Viņa ir ļoti gudra māksliniece, it seviŗki mūzikas interpretācijā.

Viens no nozīmīgākajiem koncertiem - ar Vīnes Filharmonieķiem. Sajūtas ir neizsakāmas, šis orķestris var spēlēt arī bez diriģenta, ne velti tas tiek dēvēts par vienu no slavenākiem

Aizvadītajā vasarā tu kopā ar tenoru Pjēru Soldano dziedāji dzimtajā Valkā, Lugaŗu ev. lut. baznīcā. Pastāsti, lūdzu, par savām izjūtām un par Pjēru Soldano! Viņš tik skaistā latvieŗu valodā nodziedāja E. Dārziņa „Aizver actiņas” un „Vēl tu rozēs plūc...”

Par izjūtām ir ļoti grūti runāt, mani klausījās mani mīļie valcēnieŗi, radi, draugi, skolotāji un tie, kuŗi mani redzējuŗi izaugam. Tas bija saviļņojoŗs brīdis.

Klausītāji iepazinās arī ar Pjēru Soldano, manu draugu un padomdevēju. Arī viņš, tāpat kā es, dzied Parīzes operteātrī. Pjērs ļoti iemīļējis latvieŗu valodu un ar maniem vecākiem jau runā manā valodā. Viņš ir sapircis latvieŗu valodas mācību grāmatas, bet pareizu izrunu mācu es. Man ir prieks, ka viņš saka - latvieŗu valoda ir ļoti skaista, kā pasaku elfu valoda. Arī par Emīla Dārziņa dziesmām Pjērs ir sajūsmā, un viņš tās ātri apguva. Nākotnē gribot savā reputarā iekļaut vēl pāris Dārziņa dziesmu, starp tām “Teici to stundu, to brīdi”. Arī Jāņa Mediņa

VALŪTAS KURSS

SEB

SEB bankas standartkurss 24. SEPTEMBRIS

Valūta	Banka pēŗk	Banka pārdod	LB kurss
AUD (Austrālijas dolārs)	0.5064	0.5264	0.512
BGN (Bulgārijas leva)	0.3528	0.3728	0.359
BYR (Baltkrievijas rublis)	0.000048	0.000098	0.000097
CAD (Kanādas dolārs)	0.4879	0.5079	0.495
CHF (Šveices franks)	0.6124	0.6276	0.62
CZK (Čehijas krona)	0.02854	0.02974	0.0287
DKK (Dānijas krona)	0.09384	0.09664	0.0944
EUR (Eiro)	0.7035	0.7155	0.702804
GBP (Lielbritānijas sterliņu mārciņa)	0.8012	0.822	0.806
HKD (Honkongas dolāri)	0.06152	0.06472	0.0627
HRK (Horvātijas kuna)	0.092	0.098	0.094
HUF (Ungārijas forints)	0.002523	0.002703	0.00258
ISK (Islandes krona)	0.003236	0.004436	0.0043
JPY (Japānas jēna)	0.006271	0.006571	0.00637
LTL (Lietuvas lits)	0.2029	0.2081	0.204
LVL (Latvijas lats)	1	1	1
NOK (Norvēģijas krona)	0.08886	0.09226	0.0897
NZD (Jaunzēlandes dolārs)	0.3977	0.4177	0.405
PLN (Polijas zlots)	0.1663	0.1763	0.169
RON (Rumānijas leja)	0.16	0.174	0.165
RUB (Krievijas rublis)	0.01669	0.01723	0.0168
SEK (Zviedrijas krona)	0.07658	0.07862	0.0769
SGD (Singapūras dolārs)	0.3973	0.4193	0.405
TRY (Turcijas lira)	0.2673	0.2873	0.274
USD (ASV dolārs)	0.4861	0.4981	0.489

Latvieši Sibīrijā. 2011. gads

Kopā ar kinogrupu un „Sibīrijas bērniem”

maršrutā Rīga-Maskava-Omska-Drobiševa-Jekaterinburga-Soļikamska-
Usoljags-Kirova-Slobodska-Vjatlags-Maskava-Rīga

Ligita Kovtuna
(Nobeigums)

Nu beidzot solītais ceļojuma iespaidu nobeigums ar solīto „gaišo noti”. (Iepriekšējo mūsu laikraksta numuru slejas, kā būs pamanījuši, tika veltītas politikai un priekšvēlēšanu publikācijām.)

Tātad – **Kirova**. Žēl, ka netiek lietots skaistais šīs pilsētas īstais nosaukums – Vjatka. Literatūras vēstures grāmatās atceros lasījusi, ka Rainis trimdā bijis Slobodskā, Vjatkas gubernā... Raina piemiņu vēl šobaltdien te glabā nopietni un sirsnīgi. Slobodskas centrā, iepretim mājai, kuŗā dzejnieks un sociāldemokrāts savulaik (1897-1903) mitis, iekārtots muzejs. Par Raini krievu literatūrzinātnieki raksta grāmatas (vienlīdz sirsnīgi pieminot arī Pēteri Stučku, Raina švāģeri!). Arī man tiek viens grāmatas eksemplārs. ko pasniedz pats autors Jurijs Malichs, vīrs, kas daudz darījis un joprojām dara Krievijas un Latvijas kultūras sakaru stiprināšanā.

Katrā ziņā siltums ielīst sirdi, raugot, kā te tiek glabāts viens latviešu kultūras stūris. Un pavisam silti kļūst, kad muzeja suvenīru pārdevēja aicina: „Nu, parunāji latviski! Tā gribas dzirdēt jūsu valodu!” Cik mācēdami skandējam Raini: „Gūt var dodot, gūt var ņemt...” un „Pastāvēs, kas pārvērtīsies...”

Kirovā (Vjatkā) mūs uzņem „augstākajā līmenī” – mītam apgabala administrācijas viesnīcas vienvietīgās istabās. Ierašanās dienā sarīkots bankets pie bagātīgi klāta galda un tajā piedalās arī vicegubernātors. Te jāpiebilst, ka Kirovas (Vjatkas) apgabala gubernātors ir viens no Kremļa opozicionāriem – Ņikita Belichs. Gaišs, progresīvs vīrs, ar viņu gluži vai sadraudzējies Latvijas vēstnieks Krievijas Federācijā Edgars Skuja.

Varbūt tieši šīs diplomātiski draudzīgās attiecības ir pamatā tam, ka šai apgabalā būs **memoriāls deportētajiem latviešiem**. Tiekoties ar mūsu ceļinieku grupu LR vēstniecībā Maskavā, vēstnieks teica: „Belichs pats ir pētījis padomju sodu sistēmu uz Vjatlaga nometņu vēstures bāzes. Gubernātors labi izprot deportāciju traģismu un deportēto cilvēku piemiņas godināšanas un iemūžināšanas nozīmīgumu Latvijas sabiedrībai.” Ņ. Belichs arī

vienojoties kopīgā lūgšanā pie krusta, ko sava vectēva piemiņai uzstādīja Kaspars Stūrmanis.

Jaunajā vietā, cerams, ja operatīvi rīkosies **ieinteresēti** Latvijas pārstāvji kopā ar Kirovas apgabala [Latvijas vēsturē] **ieinteresētām** instancēm. Ļoti ceru, ka jo drīz varēšu jums, cienījamie lasītāji, ziņot par memoriāla atklāšanu.

Kirovas pilsētas bibliotēkā tiekamies ar vēsturniekiem Vladimiru Veremjevu, kas ir līdzau-

Raina muzejā mūs sagaidīja krievu tautastērpos ģērbušās sievas un muzejnieki mūs iepriecināja ar improvizētiem Jāņiem un tēju no patvāra. Attēlā no labās puses: muzeja direktore Žanna, vidū Jurijs Malichs

piedāvājis eventuālo memoriāla vietu, bet pieļāvis iespēju Latvijas pusei izraudzīties citu, piemērotāku. Runa ir par iepriekšējās piezīmēs aprakstīto Ļesnajas apkārtni. Zināms arī, ka iespējamā memoriāla vietā apglabāti apmēram 100 latvieši. Tā ir vieta, kurp devāmies ar drezīnu un kas glabā ap 900 latviešu mirstīgās atliekas. Mēs to iemūžinājām,

tors apjomīgajam krājumam „Latvijas pilsoņu martiroloģija Vjatlagā 1938-1956 (2567 Vjatlaga mocekļu biografijas)”, un Vjatlaga vēstures pētnieku, starptautiski pazīstamo simpātisko un gudro krievu vēsturnieku Viktoru Berdinski. Ir jābūt ļoti zinīgam, neatkarīgam un spēcīgam, lai Krievijā varētu zinātniski pētīt tik „kuteliģu” jautā-

Mācītājs Guntis Kalme noliek ziedus un saka svētvārdus pie kādreizējā Kirovas cietuma, kur lēģeros ieslodzītie gaidīja nāvessoda izpildi. Viņš pakāpies uz ceļabiedra Viktora Sila pleciem, lai sasniegtu piemiņas plāksni. Zemāk uzraksti vēsti par labumiem, ko var nopirkt veikalā šā drūmā nama pirmajā stāvā

jumu kā represijas. V. Berdinskis: „Tas ir pasaules vēsturē reti sastopams fakts, ka liela tauta represē un „aprij” savējos...”

Šie vīri ir pamatoti noraizējušies par archīvu likteni. Tas savukārt ir nopietns signāls, ka Latvijai pašai jādara, jārikojas, lai saglabātu, kas vēl glābjams no vēsturiskās aizmiršanas. Īstenībā – ir pats pēdējais laiks.

P.S.

No sirds pateicos mana brauciena atbalstītājiem – laikrakstu *Laiks* un *Brīvā Latvija* izdevējiem, Latviešu Nacionālai padomei Lielbritānijā, Notinghamas, Bradfordas, Londonas, „Straumēnu” un Rovfantas latviešiem, personiski Zelmāi Šakals Korbijā un Viesturam Miķītim Ņujorkā.

Sirds īstā vietā

Modris Zi(c)hmanis, Igreks un Iksa, stāsti un tēlojumi, apgāds „Zvaigzne ABC”, 184 lpp.

Lasītājam ir pamats no recenzenta sagaidīt godīgumu un objektivitāti. Draugus un labus paziņas vērtējamo autoru skaitā recenzents nedrīkst cildināt un izcelt vairāk nekā svešos. Vērtējumu nedrīkstētu ietekmēt recenzenta ikreizējā sevišķi labā vai sevišķi sliktā oma. Recenzentam dažreiz var iznākt uzrakstīt trāpīgāk, citreiz pašaut garām, tomēr darba ētika liek censties nostrādāt, cik jau vien labi tas iespējams.

Nekļājas grāmatu uzslavēt par simpātisku saturu, ja klibo forma. Un tā tālāk, un tā joprojām, kā ik otrdienas vakaru Latvijas Televīzijā mēdz teikt raidījuma **Jauna nedēļa** veidotājs Egils Zariņš.

Tomēr arī recenzents ir tikai cilvēks, kas nedzīvo ziloņkaula tornī un kas nevar atrasties no savas apkārtnes aktualitātēm un tās ignorēt. Tā nu sagādījis, ka šīs recenzijas manuskripts top

dienu pēc tam, kad Latvijas radikālo krievu biedrība **Dzintā valoda** Centrālajai vēlēšanu komisijai iesniegusi divpadsmit tūkstošus parakstu par Satversmes grozījumu izdarīšanu, kas krievu valodu atzītu par otru valsts valodu Latvijā. Ko iesniedzēju tēvi un vectēvi ilgajos okupācijas gados panāca varas līdzekļiem, to dēli un mazdēli tagad iecerējuši atjaunot, izmantojot konstitucionālus līdzekļus. Par tik kliezozošu bezkaunību, bez šaubām, izteiksies mūsu laikraksta politikas komentētāji, bet turpmāko rindu nolūks ir pievērst uzmanību nelielajam Modra Zichmaņa stāstu un tēlojumu krājumam **Igreks un Iksa** kā potenciālam dvēseles ignuma radītājam, jo tikai ar šādu attieksmi latviešu cilvēks var bezkaunības nolikt pie vietas.

Palasiet vēlreiz par laikmetu un sistēmu, kas centās nonivelēt cilvēku individuālītāti, padarot visus par bezpersoniskiem igrikiem un iksām! Palasiet par Sibīrijas nometni taigā, kur „labi

ja pa simt kilometriem var sastapt vienu dzīvu dvēseli!” Palasiet par Kazachijas akmeņlauztuvēm un Augšurālskas un Vladimiras cietumiem! Vai teiksit, ka par to visu lasīts jau agrāk un lasāmā bijis daudz? M. Zichmanis saka: „Ir pagājuši gadi, nojauktas barikādes. Bet ļaunums nenoveco.” Ja nelūgts viesis tiecas iegūt saimnieka statusu un privilēģijas, tad tiešām tas nenoveco!

Vairāk nekā pusi grāmatīņas aizņem titultāsts. **Igreks un Iksa** – bijuši jaunieši, acīmredzot autora skolas biedri 1946. gadā Dobeles vidusskolā. Viņu istie un pilnie vārdi – Ādams Rigreks un Ļeva Hiksa. No Sibīrijas, kurp

viņi tiek izsūtīti, stāsts atritinās laikā un telpā atpakaļ līdz vācu okupācijas gadiem un pieskaņas kureliešu problēmatikai. Vairākdaļīgs ir arī otrs stāsts „Pēdējā vasara”. Poļu laukstrādniekiem Stasītei un Kazimiram Krasovskiem 1939. gada vasara Latvijā pēcskatā iznāk īpaši idilliska: „Ak, skaistās augusta dienas! Apstāsimies, apturēsim laiku, lai uzkavētos tajās, iekams vēl nav iesācies Otrais pasaules karš!” Kādi gan visādi pārdzīvojumi ietilpināti turpmākajos divi dučos lappušu, līdz Stasītei, nu jau kļuvusi pensionāre, 1990. gadā no Varšavas atrakta vēstuli autoram (jeb es – personai): „Polija ir atguvusi brīvību. Vēlam

to arī Tavai zemei un tautai un ticam, ka tā vairs nav aiz kalniem.”

Pārējie deviņi sacerējumi liekas būt ilgākā laika periodā tapuši gadījuma rakstura darbiņi. Nekādu īpaši jaunu „Ameriku” tie neatklāj, bet nav arī nekā sliktā, ja lieku reizi pasaka, kā gabaliņā „Katram savs Dievs”, ka daudzi mūsdienās kļuvuši par mantas vergiem vai, kā gabaliņā „No zvanu lūpām nolasot”, ka sāpīgs mūsu paudzēm ir svētrīta zaudējums patriarchālajā lauku sētā. Jāpriecējas par ikvienu dievbijīgu Latvijas patriotu. Modrim Zichmanim sirds ir savā īstajā vietā.

Eduards Silkalns

„Zvaigznes” grāmatas varat iegādāties, sazinoties pa e-pastu tirdznieciba@zvaigzne.lv vai rakstot „Grāmatu klubam” Rīgā, Biķernieku ielā 19, LV-1039 un zvanot tālr. +371 67801708

Par klasisko modernismu

Stokholmā līdztekus politikajām aktivitātēm atsakušās arī rūpes par mākslu. Vēstniecībā 7. septembrī viesojās vizuālās mākslas doktore Dace Lamberga, autore vairākām grāmatām par latviešu 20. gadsimta mākslu, un stāstīja par klasisko modernismu. Mēģināšu pārstāstīt viņas priekšnesumā dzirdēto un redzēto, jo gleznu un fotoattēlu atlase bija tiešām izsmalcināta un pārliecinoša. Tūlīt jāpiebilst, lai dziļi savu attieksmi nožēlo visi, kuŗi laiskuma vai citu ieganstu pēc šoreiz bija palikuši mājās. Daudz zaudēja.

„Klasiskais modernisms” kā vizuālās mākslas apzīmējums nav visai pazīstams. Atbildes uz jautājumu „Kāda jābūt mākslai?” meklē paaudžu paaudzēs. D. Lamberga ievadā paskaidroja, ka šādu terminu devuši mākslas zinātnieki Vācijā pēc iepazīšanās ar mūsu mākslu pag. gs. 80. gados. Jau salīdzinot mākslas attīstības vēsturi Eiropā ar mūsu stāvokli, kļūst saprotams, ka mākslas veidošanās pēc viduslaikiem ar baroku (utt.) līdz kubismam Parīzē 1907. gadā mūsējiem ir gājusi secen. Viņiem šie gadsimti bija jāapgūst vienā mūžlaikā. Bija jāsakausē Eiropas vecmeistaru mantojums, t. s. „klasiskais pamats”, ar 19. gadsimta jauno modernismu, izveidojot savu variantu.

Dace Lamberga stāstījumu uzsāka, ieskicējot Jazepa Grosvalda (1891-1920) darbu un akcentējot viņa uzskatu, ka latviešu mākslas nākotne meklējama nacionālo īpatnību izcelšanā. Turklāt toreizējais laiks kaut kā sasaucoties ar mūsdienām: tad jaunajā paaudzē sākusi rosīties snaudošā apziņa par jaunu kopību, kas radniecīga tagadējo jauno tieksmēm Latvijā pēc pārmaiņām valsts vadīšanā. J. Grosvalds piedzimis ar gleznotāja talantu, aizrāvīgu dabu, loģisku prātu. Dzīve viņam nodrošināta, iegūta laba izglītība un iespēja iepazīt vadošās Eiropas zemes. Tas viss ietekmēja laikabiedrus, stiprinot viņu pašapziņu un centienus. Grosvalda ierosmē Rīgā radās pirmais mākslas pulciņš „Zaļā puķe”, kur tika

cilāti ārzemju mākslas strāvotāju (A. Drēviņš, K. Ubāns, V. Tone).

Pirmais pasaules kaŗš izšķīra jauniešus telpiski, bet viņi uzturēja rakstveida sakarus (Grosvalds bija Parīzē). Kad slēdza Rīgas Mākslas skolu, prof. Purvītīm laimējās 11 audzēkņiem panākt kaŗaklausības pagaidu atcelšanu. Bēgļu laikā 500 kilometrus no Maskavas, nelielajā Penzā, ap 15 tūkstoši mākslinieku turpināja gleznošanas tehnikas apgūšanu. A. Drēviņš, K. Baltgailis, J. Kazaks, R. Suta, V. Tone, K. Ubāns u. c. badā un salā, cits citam palīdzot un aizdodot, izstādīja savus darbus pat Penzā, kā arī piedalījās latviešu bēgļu izstādēs citur Krievijā. Šie grūtie gadi briedināja viņu personību, kaut arī iedragāja veselību – talantīgais Kazaks nomira, nesasniedzis 26 gadus. Dažiem kaŗalaiks vēl bija jādzīvo gan strēlniekos, gan Brīvības cīņās – K. Baltgailim, N. Strunkem, K. Ubānam u. c. Tas deva jaunu saturu gleznām un dažādi risinātu formālu pieredzi.

Kad, tautai atgriežoties tēvzemē, valsts pamazām nostiprinājās, jaunrade spārņoja arī mākslas ļaudis. Nabadzībā radās „Rīgas mākslinieku grupa”, kuŗas kodolā atkal bija Grosvalda „sešinieks” – A. Drēviņš, tēlnieks J. Johansons, J. Kazaks, R. Suta, V. Tone un K. Ubāns. (Drēviņš un Johansons gan aizbrauca uz Padomju Savienību un gāja bojā lielajā terorā). Grupai klāt nāca citi – L. Svemps, Ģederts Eliass, brāļi Skulmes u. c. Tā bija neliela saliedēta kopa, kuŗā neviens sevišķi neizcēlās un netika izcelts. Viņi dažādojās jaunos meklējumos – katrs bija savs un citāds. Viens atteicās no perspektīvas, otram bija ģeometriskā maniere, trešam atturīga kompozīcija un citam smalkas gaismēnas attiecības.

Rīgas pilsētas Mākslas muzejs izstādīja darbus jau 1919. un 1922. gadā, 1927. gadā bija liela izstāde Stokholmā. Izstādes 30. gados rīkoja arī Oslo, Parīzē un Londonā. Kādas bija atsauksmes? Dažādas. Visvairāk kritiķi pūlējās saskatīt Rietumu mākslas atdarināšanas tieksmes. Mūsu īpato

atšķirību viņi neredzēja. Tas bija toreiz. Bet, kad bija pagājis pusgadsimts un 1993. gadā daudzi no tiem pašiem gleznotāju darbiem bija apskatāmi Zviedrijā Liljevalha mākslas zālē, tad tie uz sabiedrību atstāja „pārsteidzošu iespaidu”. Līdzīga reakcija bija Francijā un Īrijā.

No D. Lambergas grāmatas „J. Kazaks” („Nepuņns, 2007) citēšu prof. S. Mansbacha atziņu (156. lpp.): „(..) šie mākslinieki kritiski izmanto Rietumu stilus, brīvi piemērojot tos vietējiem apstākļiem, (..) veidodami savas nācijas paštēlu.” – Lūk, latviešu mākslai ir pašai sava personīga seja! Ja glezna ir profesionāla, talantīga latvieša darbs, tā līdz ar sava veidotāja personību nes pasaulē arī latviešu tautas vēsturisko mantojumu! Tāda bija izveidojusies mūsu māksla līdz Otrajam pasaules kaŗam, jo 30. gadu beigās „klasiskā modernisma” ekstrēmie virzieni bija zaudējuši jaunības kvēli, kļūdami rāmāki, lai audzinātu jaunus mākslas pēcnācējus. Paaugās un sāka savus darbus izstādīt A. Artums, L. Āriņš, E. Geistaute, J. Kalmīte, E. Šveics u. c. Diemžēl viņiem nebija pat to septiņu labo gadu...

Vēstures negaiss smagi skāra mūsu mākslu. Daļa mākslinieku nonāca Rietumos – A. Annuss, E. Geistaute, I. Induss, Induse-Muceniece, J. Kalmīte, L. Liberts, K. Neilis, N. Strunke, J. Tide-manis, V. Tone u. c. Mājās palika Ģ. Eliass, E. Kalniņš, V. Kalnroze, J. Liepiņš, K. Miesnieks, brāļi Skulmes, R. Suta, L. Svemps, K. Ubāns u. c.

Kā veidojās tālāk latviešu māksla pasaules ārēs, kur svešums aizstāja dzimteni? Mūsu mākslas zinātnieki to nav vēl aptvēruši. Bet par mājās palicējiem D. Lamberga neaizstāstīja pēc īsā starpbrīža, kuŗā klausītāji sriprinājās ar spēkraudsiem. Pārlēcot peķaŗa chaotiskajam gadu desmitam un mākslas stabilizēšanās periodam 70. gados (laimīgā kārtā), jāatzīst, ka pamazām bija radušies sakari starp sadalīto tautu. Ģ. Eliass, Skulmes dzimta un E. Kalniņš prata būt saskares tiltus, kas lēnām paplašinājās un apaugļojās. Dzimtenē

Foto: Andrejs Rītums

No kreisās puses: māksliniece Maija Eiziņa Ūijer, ZLCP kultūras referente Diāna Krūmiņa Engstedt, Latvijas Nacionālā mākslas muzeja intendante Dace Lamberga, ZLCP valdes priekšsēde Mudīte Hoogland Krasta

bija uzaugusi talantīga jaunatne, kas nopietni pievērsās radošam darbam un prata atrast veidus, kā to īstenot. Dace Lamberga pieminēja dažus, raksturojot viņu daiļrades īpatnības. Piemēram, R. Pinnis, kas pirms kaŗa bija dzīvojis un izstādījies Parīzē, iedvesmoja daudzus uzņēmībā. Talantīgais I. Zariņš, būdams augstā postenī, līdzēja daudziem kollēģām akadēmijā. Smagie dzīves apstākļi veicināja iespēju rasties sparīgiem, apsviedīgiem īpatņiem – īstiem sava ceļa gājējiem. Tādi bija Ojārs Ābols, Jānis Pauļuks, Auseklis Baušķenieks. Izauga vesela plejāda apdāvinātu sieviešu: oriģinālā Maija Tabaka, miglotā Līga Purmale, tēlniece V. Zeile un vēl, un vēl. Mākslas kvalitāte 70. gados bija augstā līmenī, un daudzi no toreiz jaunajiem arī tagad vēl ir aktīvi. Atliek tikai mums pašiem iepazīties ar viņu darbiem. Toties citādi ir ar

latviešu mākslu ārpus Latvijas. Tāpēc Valsts Mākslas muzejs esot iecerējis 2013. gadā rīkot visu ārzemju latviešu kopizstādi Rīgā. Plašākas ziņas nāksot drīz vien. Gaidīsim!

Nobeidzot atstāstu, man gribas izcelt mākslas doktores Daces Lambergas izcilās stāstītājas dāvanas. Vēstniecības telpās dzirdēti daudzi runātāji, stāstītāji, referenti – visi kvalificēti savu priekšmetu zinātāji: ekonomikā, politikā, vēsturē, arī mākslas nozarēs. Bet Dace Lamberga stāstīja tik vienkāršā un labā sarunvalodā bez svešvārdiem, skaŗot mākslas abstraktos aspektus, kā arī mākslinieku dzīvi, raksturu, paražas, ilustrēdama tikai it kā gaŗāmejojot ar kādu tautisku salīdzinājumu, trāpīgu vārdu vai sīku atgadījumu. Bija tāda intīma siltuma sajūta, kuŗā viegli iegūlās daudzie fakti un pārdomas. PALDIES!

V. Lasmane

Brīdis Gaisa izpalīgu piemiņai

Nu jau par tradīciju ir kļuvusi pulcēšanās Brāļu kapos zem ozola, lai pieminētu kritušos biedrus. Atceres brīdi atklāja Nacionālo kaŗavīru biedrības priekšsēdis Edgars Skreija. Ar klusuma brīdi pieminējam kritušos. Daugavas Vanagu Centrālās valdes pārstāvības vadītāja Latvijā Solvita Sekste pateicās ikvienam, kuŗš nebija palicis mājās, bet izpildīja savu latvieša pienākumu un devās balsot, kā arī atgādināja, ka Daugavas Vanagi ir lidojuši 66 gadus, stingri turējušies pie organizācijas statūtiem un tāpēc veiksmīgi strādās arī turpmāk un tāpat sniegs palīdzību.

Partiju Visu Latvijai! pārstāvēja Jānis Dombrova. Viņš solīja, ka leģionāri netiks aizmirsti un 16. marta sarī-

kojumi netiks pārtraukti.

Uzrunājot klātesošos, bijuši kultūras ministre, Saeimas deputāte Inguna Ribena sacīja:

„Katrai paaudzei ir savi cīņu lauki. Par nožēlu, pārdzīvojusi Otrā pasaules kaŗa elles asinspirti, pasaule nav kļuvusi labāka. Ļaunums nav mazinājies, tas kļuvis izsmalcinātāks, slīpētāks un rafinētāks. Vācu autora Reinharda Gelēna 2004. gadā Maskavā izdotajā krievu valodā tulkotajā grāmatā „Izlūkdienu kaŗš” rakstīts, ka lielākā māksla ir salauzt pretinieku bez kaŗa darbības. Tāpēc jānoārda viss labais un vērtīgais pretinieka valstī. Jāiesaista valdošās aprindas nelikumīgās darbībās, jāgrauj viņu pozīcijas un reputācija, pakļaujot to publiskām ķengām pavaltnieku acīs. Jāiz-

manto sadarbība pat ar neliešiem. Visiem līdzekļiem jātraucē valdības darbība. Jāizplata konflikti un nesaskaņas pretinieka zemē. Jāsanādo jaunatne ar vecākiem. Visiem iespējamiem līdzekļiem jāārda kārtība un jādiskreditē tradīcijas un dievi.

Tā kā atkārtoti esmu ievēlēta, palieku ierindā kaujas laukā, ko sauc par Latvijas Saeimu, lai arī turpmāk cīnīto par ideālo Latviju, par tādu Latviju, kādu to savā sirdī nesa šeit dusošie zēni un vīri.”

Atceri ar dziesmām kuplināja Rīgas Meža skolas skolēni.

Tīksimies atkal pēc gada.

Solvita Sekste,
DV CV Pārstāvības Latvijā
vadītāja

Kritušo biedru piemiņas brīdi Brāļu kapos

DAUGAVAS VANAGU VĒLĒŠANAS GAIDOT

Uz laikrakstu *Laiks* un *Brīvā Latvija* jautājumiem atbild DV CV priekšsēža amata kandidāti
ZIGURDS RĪDERS un ANDREJS MEŽMALIS

Kāds būs jūsu pats pirmais darbs, ja tiksiet ievēlēti par DV CV priekšsēdi?

Zigurds Rīders. Ja tikšu ievēlēts, mans pirmais pienākums un darbs būs izveidot CV Prezidiju, kas veic organizācijas ikdienas darbu, tāpēc ir svarīgi, lai šie cilvēki būtu pieredzējuši organizācijas biedri, kuriem nav sveši DV statūti un tradīcijas. DV CV sanāk kopā tikai reizi gadā, lai pārrunātu padarīto, noteiktu vadlīnijas turpmākam darbam un lai pieņemtu budžetu nākamam darbības gadam. Esmu runājis ar biedriem šeit ASV, kuri būtu ar mieru iesaistīties prezidija darbā. Tie ir cilvēki ar ilggadēju pieredzi. Prezidijam ir jābūt tajā zemē, no kurās tiek ievēlēti DV priekšnieki, un arī prezidija locekļiem ir jābūt no tās pašas zemes. Tā tas ir noteikts organizācijas statūtos.

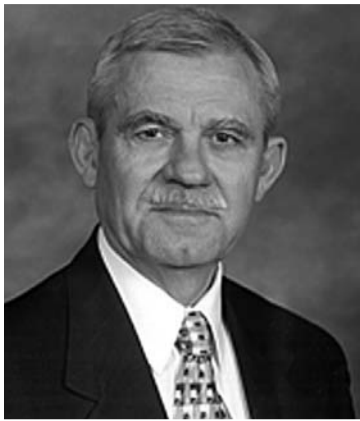
Prezidija darbs atspoguļo visu organizāciju, jo ikdienā tā ir Daugavas Vanagu seja ne tikai visiem organizācijas biedriem, bet arī ārpusai un tiem, kuri nav mūsu biedri, bet atbalsta mūsu organizācijas darbu ar saviem ziedojumiem. Bez mūsu draugiem un atbalstītājiem Daugavas Vanagi kā organizācija nevarētu veikt to darbu, ko darām mēs. Mēs apzināties uzticību, ko mums veltī mūsu atbalstītāji.

Andrejs Mežmalis. Mans pirmais darbs būs apzināt visu DV zemju redzējumu un kas būtu darāms mums kopīgi globālā skatījumā, it sevišķi mūsu dzimtenē - Latvijā.

Mums ir jādabojas visiem kopā, kā teikts DV statūtu 43.pantā, - mums ir jābūt "ciešai un saskaņotai sadarbībai starp zemju valdēm un organizācijas vienības uzturēšanai DV...". Tāpat mums ir jāmācās no kļūdām, kurās esam varbūt nepārdomāti pieļāvuši, it sevišķi ja skatāmies uz DV situāciju Latvijā.

Kurās no tām programmām, ko saņemsit mantojumā no iepriekšējās vadības, jūs turpināsiet, kurās - ne, un vai būs kādi jauni projekti?

Zigurds Rīders. Daugavas Vanagiem nav programmas, kas pāriet mantojumā no vienas vadības uz nākamo. Mums ir tradīcijas, kurās uzsākām pēc Otrā pasaules kara - kara gūstekņu noņemšana Cēdelgē, Beļģijā. Tas bija aukstā ziemas vakarā, kad delegāti, kuri pārstāvēja Latvijas kaņavīrus leģionārus, - izsalkuši un nosaluši 1945. gada 28. decembrī tikās, lai dibinātu organizāciju, kas vēlākos gados izauga par lielāko latviešu organizāciju pasaulē. Tās idejas un mērķi, kuri toreiz tika izvirzīti, ir pamats mūsu organizācijai un joprojām vada mūs kā labdarības organizāciju. Mēs atbalstām bijušos leģionārus kā Latvijā, tā arī mūsu mītnes zemēs. Mēs atbalstām jaunatnes latviskumu un latviešu valodas saglabāšanu nākamās paaudzēs mūsu mītnes zemēs. DV atbalsta daudz bērnu ģimenes Latvijā, kā arī Latvijas Audžu ģimeņu biedrību. Mums ir atsevišķs projekts bijušiem lat-

Andrejs Mežmalis

viešu leģionāriem, kuriem ir gultas režīms vai ierobežotas kustības. Organizācija ar stipendiju fondiem atbalsta jaunatnes centienus iegūt izglītību.

Labdarības darbu, ko darām mēs, vecie „kanaki” (bijušie leģionāri), dēvē par Cēdelgēmas garu. Mēs, kuri neesam bijušie leģionāri, mēģinām šo garu saglabāt un nodot tālāk nākamām paaudzēm.

Pašlaik mums ir pietiekami ko darīt un turpināt. Mums ir ierobežoti līdzekļu resursi, tāpēc jāizstrādā budžeta vadlīnijas.

Mēs neesam politiska organizācija, bet, būdam šīs organizācijas biedri, esam cīnījušies par Latvijas neatkarību kā ar ieročiem, tā arī ar papīru un spalvu. Tagad, 20 gadus pēc neatkarības atgūšanas, mēs diemžēl redzam, ka cīņa vēl nav galā. Mums, Daugavas vanagiem, ir jāceļ trauksme, kad tagad redzam, ka politiski vēlas ņemt mūsu tautas ienaidniekus SC Latvijas valdībā. Vai tas nav absurds? Lai krievi valda Krievijā un latvieši Latvijā! Domāju, ka par šo jautājumu mums vēl daudz būs ko veikt!

Andrejs Mežmalis. Vispirms, tādus lēmumus nevar pieņemt priekšnieki personiski viens pats. Ir programmas, kurās noteikti jāturpina, un ir arī tādas, kas ir kopīgi jāpārskata un pēc tam jānonāk pie kāda secinājuma, ko ar tām darīt tālāk, tas attiecas gan uz organizācijas, gan arī uz aprūpes programmām. Mums ir arī programmas, ko atsevišķas zemes valdes atbalsta savās zemēs un Latvijā, piemēram, vietējā palīdzība un DV kopējā palīdzība Latvijai. Nav šaubu, ka atsevišķās zemēs vietējās palīdzības ietvaros zemes valdes un nodaļas arī turpmāk veicinās tās programmas, kas ir svarīgas mūsu tautas pastāvēšanai ārzemēs, piemēram, jaunatnes piesaiste DV un mūsu tautas vērtību saglabāšana - valoda, kultūra, vēsture utt. Tas ir mantojums, ko nedrīkstam atstāt novārtā un kas ir jāturpina, piemēram, Gaņezera skola Mičiganas pavalstī ASV. Bez šaubām, ir jāturpina palīdzība mūsu vecajiem leģionāriem un daudz bērnu ģimenēm. Mums ir jāmeklē jaunas iespējas mūsu sociālās aprūpes finansēšanas sfairās tieši Latvijā; piemēram, Eiropas Savienības (ES) strukturfondū pieejamība tieši tajās jomās, kas ir cieši saistītas ar veco ļaužu (leģionāru, invalidu, garīgi slimo utt.) aprūpi. Tāds ES finansiālais atbalsts ir bijis pieejams, bet pašlaik par ES fondu pieejamību netiek nopietni spriests Latvijas

Zigurds Rīders

DV aprindās (DVL) šeit, Latvijā, nemaz nerunājot par mūsu pašu kolēģiem ārzemēs. Viena no manām pirmajām prioritātēm noteikti būtu - kā mēs varam dabūt ES atbalstu vai piesaistīt ES finansējumu un citu atbalstu tieši mūsu aprūpes darbam Latvijā. Tāpat, iesaistot Latvijas valdību, Daugavas Vanagiem ir jārunā ar Vācijas valdību (sākot ar Vācijas vēstnieku Rīgā) par leģionāru aprūpi, par kritušo leģionāru pišļu nogādāšanu atpakaļ Latvijā utt., jo viņi ir morāli atbildīgi par iesaukšanu Otrā pasaules kara laikā vācu dienestā, to viņi izdarīja, pārkāpjot internacionālās normas. Protams, tas prasīs laiku. Domāju, ka mēs visi saprotam, ka nevaram un arī ilgtermiņā nevarēsim visu laiku palūties tikai uz ziedojumiem no DV biedriem. Ar to es gribu teikt, ka mums ir arī aktīvi jāmeklē alternatīvi finanču avoti aprūpes darbam Latvijā.

Otrs projekts, kas varētu būt saistīts ar iepriekš minēto vai arī risināms atsevišķi, ir DV centra pilnveidošana Rīgā. DV CV un DVL kopīpašumam Slokas ielā 122 Rīgā ir liels potenciāls, bet tam nav pievērsta pietiekama uzmanība vai tas aktīvi nobīdīts malā. Mums jāturpina, ka šī īpašuma dāvinātājam - Austrālijas DV biedram Berndam Evertam bija tālredzīgs skatījums izveidot šo īpašumu par Latvijas DV centru, kas kalpotu arī visiem DV pasaulē.

Trešais, kas mums kopīgi jāturpina un aktīvi jāveicina, ir atspēkot un apkarot PSRS un Vācijas dezinformāciju par Otro pasaules kara un pēckara laiku, par mūsu kaņavīriem un notikumiem Latvijā.

Ceturrtā potenciālā joma, kurā ilgtermiņā varbūt arī varētu būt vissvarīgākā un par kuru esmu daudz domājis saistībā ar latviešu jaunatnes asimilāciju dažādu valstu tautās un kultūrās, - ir Latvijā izveidot ārzemju latviešu skolēnu izglītības programmu vai projektu ciešā sadarbībā ar Latvijas Izglītības ministriju, Latvijas valdību un ārzemju latviešu organizācijām. Proti, ārzemju latviešu bērnu (pamatskolas un vidusskolas vecuma) mācīšanos Latvijā vismaz viena vesela skolas gada garumā, jo tas ļautu apgūt labas latviešu valodas zināšanas, vēsturi, kultūru un galvenais, - apziņu par piederību pie latviešu tautas un Latvijas.

Vai DV organizācijai paredzāt ilgu mūžu, un kas jādara, lai tas tāds būtu?

Zigurds Rīders. Katras organizācijas mūžu nosaka organizācijas biedru skaits un tās rosība. Domāju, ka rosība mums ir laba. Mēs atbalstām latviešu kultūras saglabāšanu un veicināšanu ar koncertiem, teātriem, dziedāšanas vakariem un citiem sarīkojumiem. Kādreiz šie kultūras sarīkojumi mums deva ienākumus labdarības darbam.

Mums, Daugavas Vanagu organizācijai, ir tā pati problēma, kas Latvijas valstij. Demografija! Pārāk daudzi vecie biedri mirst, un jaunie pietiekamā skaitā nedzimis. Mums ir arī grūti piesaistīt jauniebraukušos latviešus. Ja mēs spēsim latviešu sabiedrībā vairāk iesaistīt tautiešus, kuri ārvalstīs ieradušies pēdējos 20 gados, tad tas būs plūss mums visiem. Mēs kā latviešu sabiedrība pastāvēsim ilgāk, un jauniebraukušiem tautiešiem paliks organizācijas nami un draudzes baznīcas, ko cēlušī un dibinājuši esam mēs un mūsu senči. Jānāk tik talkā! Mums ir jāveicina jaunu biedru iestāšanās mūsu organizācijā. Runa ir par katru nacionāli domājošu tautieti, vienalga, vai viņš/ viņa ir gados jauns vai sirmgalvis. Katrs biedrs mums ir vērtīgs.

Kādreiz organizācijā radās doma, ka Daugavas Vanagu nākotne ir Latvijā. Mēs pie šīs domas esam pavadījuši daudz laika, ziedojusi tai darbu un ieguldījuši lielus līdzekļus. Panākumi nav gūti. Diemžēl mūsu biedri Latvijā nesaprot Cēdelgēmas garu, un pārāk daudz mūsu biedros Latvijā ir palikušas sekas vēl no padomju laikiem, viņi nespēj no tām atbrīvoties un saprast ideju - dot, nevis ņemt, - tā viņiem reizēm ir sveša. Vēlu saules mūžu Daugavas Vanagu organizācijai un cīņiņš par tās nākotni, ja tikšu vai netikšu ievēlēts par DV CV priekšnieku. Mums vēl ir daudz ko veikt!

Andrejs Mežmalis. Jaunu DV biedru piesaiste konkrētā valstī ir šīs zemes valdes, nodaļas vai apvienību atbildība. Ja skatāmies uz DV Latvijā (DVL), tad ir saprotams, ka DV izaugsmes un DV organizācijas nākotnes nostiprināšanās vislielākās iespējas ir tieši Latvijā, un tas arī var dot spēcīgu impulsu mūsu DV ārzemēs.

Pirmkārt, mums jāveicina un jāizveido daudz ciešākas saites un uzticība starp visām zemes valdēm un DVL, starp visām ārzemju nodaļām vai apvienībām un DVL nodaļām Latvijā; jāizstrādā koordinēts *ceļa plāns*, kā to panākt drīzāk.

Otrkārt, mums jāveicina visu Latvijā atrodošos „atbirušo” DV nodaļu vai DV vienību apvienošana vai iekļaušana DVL; dažas jau ir devušas signālu, ka vēlas iekļauties DVL un līdz ar to DV globālā organizācijā.

Treškārt, kā jau esmu minējis agrāk un vēl os atkārtot, mums jāveicina mūsu jauniešu atgriešanās Latvijā, vismaz uz kādu laiku pamatskolēnu un vidusskolēnu vecumā; to varētu veikt sadarbībā ar Latvijas Izglītības ministriju un dažādām Latvijas skolām, iesaistot tos ārzemju

vecākus un viņu bērnus, kuri interesēs ir saglabāt latviešu valodu, kultūru un piederību pie mūsu tautas. Te arī būtu vieta Latvijas valdībai ārpolitikas laukā veicināt starpvalstu sadarbību, izveidojot studentu apmaiņas programmas kopā ar Austrāliju, ASV, Kanādu, Angliju, Vāciju utt.

Tās ir tikai dažas no manām personiskām domām, atbildot uz jūsu jautājumiem, bet nav šaubu, ka mūsu DV biedriem ir ieteikumi un redzējumi, kas veicinātu DV organizācijas un tautas saglabāšanu un izaugsmi.

Vēlos arī minēt, ka nupat notikušās Saeimas vēlēšanas Latvijā parādīja, ka mums latviešu un Latvijas pavalstnieku vidē vēl nav ne radusies, ne ieaudzināta patriotiskā pašapziņa, ja gandrīz 40% vēlēšanu vispār negāja balsot šajās tik svarīgajās 11.Saeimas ārkārtas vēlēšanās. Viens iemesls šai parādībai, varbūt pat vissvarīgākais, ko esmu konstatējis un mēģinājis paust visām lielākajām latviešu organizācijām jau pirms vēlēšanām, - ka mūsu tauta nav pietiekami labi informēta par politiskajiem notikumiem, politiķiem, dažādiem apstākļiem utt., kas ietekmē mūsu pašu tautas noskaņojumu, izvēli un lēmumus, kā arī personiskus un kopējus pasākumus. Ziņas nenonāk pie visiem mūsu tautiešiem, arī pie mūsu pašu DV biedriem Latvijā, it sevišķi lauku vidē un mazajos ciematos. Tas nozīmē - mums būtu jādomā, kā mēs varam labāk informēt ne tikai mūsu pašu DV biedrus, bet arī visu latviešu sabiedrību Latvijā. Atrisinājums patiesībā varētu būt samērā vienkāršs - neatkarīgas avīzes izdošana Latvijā. Tāda avīze jau ir, un tā tiek izplatīta Eiropā un daļēji arī Latvijā, - avīze *Brīvā Latvija*, kas tiek iespiesta Latvijā. Ar *Daugavas Vanagu fonda* (DVF) atbalstu šis darbs tika veicināts pirms 11. Saeimas vēlēšanām; tas bija vērtīgs un apveicams DVF pasākums. Ja vien iespējams, tas būtu jāturpina un jādara daudz plašākā apmērā - sākotnēji varbūt ar dažādu organizāciju un atsevišķu cilvēku atbalstu, kamēr šī mūsu pašu ārzemju latviešu avīze finansiāli tiek pati galā. Tas nozīmē nevis lielas naudas ieguldīšanu, bet gan abonementu nodrošināšanu DV nodaļām Latvijā un citām sabiedriskām organizācijām (Latviešu kaņavīru biedrībai, Latviešu virsnieku apvienībai, dažādām jauniešu organizācijām un studentu korporācijām, bibliotēkām utt.). Par to būtu nopietni jārunā ar avīzes izdevējiem/redaktoriem, jo tas noteikti būtu labs, vienkāršs un samērā lēts veids, kā iekļaut DV un citu organizāciju informāciju avīzē, ar ko tad varētu informēt arī visus DV biedrus un citus mūsu tautiešus Latvijā. Mums jāpatur prātā fakts, ka Latvijas iedzīvotāji, mūsu pašu tautieši, arī visi mūsu Daugavas vanagi Latvijā (DVL), nav labi informēti par notikumiem Latvijā, tostarp par DV dzīvi un notikumiem visās zemēs. Esmu pārliecināts, ka 40% mūsu Latvijas pavalstnieku nav piedalījušies vēlēšanās tāpēc, ka daudzi nebija pat skaidri informēti par to, kas isti notiek Latvijā un par ko būtu vērts balsot.

Paldies Austrālijas latviešiem par lielo palīdzību Latvijai

Tā ik uz soļa nākas dzirdēt Latvijā, jo 20 gadu laikā, kopš valsts atguvusi neatkarību, Austrālijas latviešu ieguldījums ir uzskatāmi redzams restaurētajā Brīvības pieminekli Rīgā, Latviešu leģiona Brāļu kapu ansambli Lestē, nesavtīgajā palīdzībā sirmajiem leģionāriem un viņu ģimenēm, vanadzēnu un mazturīgo bērnu vasaras nometnēm, lauku daudz bērnu ģimeņu jauniešu stipendijām studijām Latvijas augstskolās, dažādiem labdarības pasākumiem, kā arī ziedojumiem laikrakstam *Brīvā Latvija* un dāvinātajiem *Brīvā Latvija* abonementiem, kas daudzās, īpaši sirmo Latvijas leģionāru ģimenēs, ir vienīgā avīze, tāpēc tik ļoti gaidīta.

Daudzi pateicības vārdi no Latvijas ir aizsūtīti uz Austrāliju. Taču ikviens Austrālijas latvietis ir mīļi gaidīts Latvijā, jo tad tēvzemē dzīvojoši latvieši var pateikt personisku paldies par sirds siltumu un atbalstu.

Šovasar Rūjienā notika Daugavas Vanāgi Latvijā (DVL) vanadžu salidojums, kurā bija pulcējušās 139 vanadzēs (arī vanagi) no 18 nodaļām. DVL ir 800 biedru, no tiem 453 vanadzēs. Salidojuma moto bija Rūdolfa Blaumaņa vārdi, kas lasāmi arī Rūjienas centrā 1937. gadā uzstādītajā K. Zemdegas pieminekli Tālavas taurētājs: „Mans zelts ir mana tauta, mans gods ir viņas gods.” Šie vārdi bija atbilstīgi tā brīža politiskai situācijai Latvijā, kad notika tautas nobalsojums par 10. Saeimas atļaušanu un bija gaidāmas 11. Saeimas ārkārtas vēlēšanas. Salidojumu atklāja DVL vanadžu nozares un Rencēnu kopas vadītāja Klāra Mētra. Uzrunu teica DVL vadītājs Jānis Ozols, bet ar sirsnīgiem sveicieniem pāri tūkstošiem kilometru no Austrālijas uz Latviju un Rūjienas ceļu bija mērojuši DV Austrālijā valdes un Sidnejas nodaļas valdes locekle Ilga Niradija. Viešņa tika viesmīgi uzņemta gan kā novadniece, jo bērība un skolas gadi aizritējuši netālajā Valmierā, gan vanadzēs viņu ļoti labi atceras kā enerģisku bijušo Daugavas Vanāgu (DV) Centrālās valdes vanadžu priekšnieci un DV CV kultūras nozares referenti. Tāpēc par lielo darbu vanadžu kustības aktivizēšanā un Latvijai sniegto atbalstu Ilga Niradija saņēma DVL Pateicības rakstu, ko parakstījis DVL priekšnieks Jānis Ozols un DVL vanadžu priekšniece Klāra Mētra. Līdztekus daudzajiem DV organizācijas apbalvojumiem un pateicībām Ilgas Niradijas gadu desmitiem veikto lielo darbu sabiedrības

DV Austrālijā valdes un Sidnejas nodaļas valdes pārstāve Ilga Niradija (pa kreisi), iepazīstoties ar vanadzēnu darbu, tīkās ar DVL Jēkabpils nodaļas priekšniece Edīti Ortveinu

labā ir novērtējusi Austrālijas valdība, apbalvojot viņu ar *Order of Australia Medal*. Interesanti, ka 19. martā DV Sidnejas nodaļas namā Benksaunā notika Austrālijas Daugavas vanadžu 52. salidojums, un par tā vadītāju bija izraudzīta Ilga Niradija, bet Austrālijas vanadzēm sirsnīgu apsveikumu bija aizsūtījuši DV Latvijā vanadžu priekšniece Klāra Mētra. Tagad, satiekoties klātienē, bija daudz kas pārrunājams. Vēl jo vairāk tāpēc, ka **no 14. līdz 18. oktobrim Austrālijā** notiks DV Centrālās valdes gadskārtējā sēde, kur vēlēs arī jaunos DV CV priekšniekus. Par DV CV priekšnieka amata kandidātiem izvirzīti Andrejs Mežmalis un Zigurds Rīders (abi DV ASV), par kuŗiem balso visi organizācijas biedri. Savukārt DV CV vanadžu priekšnieces amatam izvirzītas trīs kandidātūras: Irēne Ziedare (DVA), Gunta Reinolde (DVK)

un DVL vanadžu priekšniece Klāra Mētra.

Ieradusies Latvijā, Ilga Niradija vispirms devās uz DV CV Pārstāvību Rīgā, jo ir atvedusi kārtējos Austrālijas latviešu vanagu un vanadžu ziedojumus, kas ceļos tālāk pie adresātiem Latvijas novados. Ejot garām Brīvības piemineklim, viņai ne tikai bija prieks par labi paveikto darbu tā atjaunošanā, bet atmiņā atausa pirmais Latvijas apciemojums. 1988. gada 23. augustā, lūkojoties pa viesnīcas 5. stāva logu, viņa ieraudzījusi ļaužu tūkstošu vilņošanu zem sarkanbalt-sarkanajiem karogiem. Notika manifestācija pret 1939. gada 23. augustā noslēgto Molotova-Ribentropa paktu, kuŗa rezultātā tika okupētas visas trīs Baltijas valstis. Latvija gan vēl nebija atguvusi neatkarību. Tagad, vairākkārt apmeklējusi tēvzemi, Ilga Niradija ar gandarījumu atzīst, ka pirmajā ciemošanās reizē Rīgas vaibstos pamanīto pelēci-

bu nomainījuši daudz košāki toņi.

Šajā ciemošanās reizē Ilga Niradija izpildīja arī Latvijas pavaltniecības pienākumu un piedalījās tautas nobalsošanā par 10. Saeimas atļaušanu. Viņa apmeklēja arī DVL Jēkabpils nodaļu, kur tās priekšsēde Edīte Ortveina viešņu iepazīstināja ar nodaļas darbu un vanadzēnu aktivitātēm, kuŗām savu atbalstu sniedz arī Austrālijas latvieši, pretī vienmēr saņemot bērnu sirsnīgu pateicību. E. Ortveina uzaicināja viešņu arī uz vietējās pensionāru organizācijas rīkoto semināru senatnīgajā „Sēļu sētā”, kas ir tūristu iecienīta vieta, kur rosīgie seniori nomaļā stūrītī audzē ārstniecības augus. I. Niradija atzinīgi novērtēja šo aktīvo darbošanos. Tādējādi ciemu dienās viņa sasmēlās daudzus jaunus iespaidus. Nu atkal jāgatavojas DV CV gadskārtējai sēdei.

Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Piena pārstrādes uzņēmums “Valmieras piens” esot pārdots kādam krievu investoram, liecina biznesa portāla Nozare.lv rīcībā esošā informācija. Darbinieki lūgti neizplatīt informāciju par notikušo, atļaušanas gadījumā solīta kompensācija. Investors, iespējams, ir Aleksandrs Bezhmelņickis, kas martā iegādājās uzņēmuma “Rīgas piena kombināts” akcijas un darbojas piena nozares biznesā Krievijā.

Pēc Jaunaucē parka atjaunošanas pagastā ir pacelts Eiropas Kultūras mantojuma dienu karogs. Parks ir viens no nedaudzajiem Kurzemes kultūrvēsturiskā mantojuma objektiem, kas iekļauts Eiropas Kultūras mantojuma dienu sarakstā. Kopš 1931. gada par parku rūpējās Jaunaucē skola, bet pēc skolas reorganizācijas pirms dažiem gadiem iesāktu darbu turpina biedrība “Mēs Jaunaucē”.

Neretās novada Mazzalvē beigusies starptautiskā jauniešu nometne, kuŗā piedalījās vairāk nekā 20 jaunieši no Latvijas, Itālijas, Vācijas un Lietuvas. Šāda nometne novadā notika pirmo reizi, un tā organizēta sadarbībā ar Daugavpils jauniešiem.

Kuldīgā pie Alekšupītes ietēkas Ventā tapis plosts, ko kopīgi būvējuši latvieši, vācu un krievu jaunieši. Pilsētā notiek Kuldīgas tehnoloģiju un tūrisma profesionālās vidusskolas organizēts sarīkojums, kuŗā piedalās arodskolu audzēkņi arī no citām valstīm.

Par īpašiem panākumiem ilgtspējīgas attīstības, vides izglītības un vides aizsardzības veicināšanā skolā un tās apkārtnē Latvijas 62 skolas saņēmušas Starptautiskās Ekoskolas nosaukumu un Zaļā Karoga balvu. Savukārt 34 skolas saņēms Zaļo diplomu un Latvijas Ekoskolas nosaukumu. Latvijā Ekoskolu programmā ir iesaistījušās vairāk nekā 120 skolas ar 20 000 skolēniem.

Valkas novada domes Izglītības pārvalde parakstīja līgumu ar Valsts izglītības aģentūru par projekta „Eksperimentālais nodarbību cikls skolēniem “Pētu. Domāju. Radu”” īstenošanu no š. g. septembra līdz 7. novembrim. Piešķirtais finansējums ir Ls 2997. Projekta mērķis ir ieinteresēt skolēnus dabas zinātnēs un matemātikā, attīstot radošo domāšanu eksaktajos mācību priekšmetos.

Daugavpils Pilsudska Valsts poļu ģimnazijai aprit 20 gadi. Pilsētas domes rīkotajā oficiālā pieņemšanā pedagogi saņēma Pateicības rakstus no Daugavpils domes, Polijas vēstniecības, Izglītības un zinātnes ministrijas un Izglītības pārvaldes. Skolas saimi jubilejā sveica arī Poļu kultūras centrs. Poļu ģimnazija sagatavojuši materiālus par skolas vēsturi, šodienas aktivitātēm un skolēnu sasniegumiem.

Valkā notika Latvijas – Igaunijas Starpvaldību komisijas sēde pārrobežu sadarbības veicināšanai, kur Latvijas puses priekšsēdis ir vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Raimonds Vējonis, bet Igaunijas puses līdzpriekšsēdis – Igaunijas reģionālās attīstības ministrs Sims Kislers. Sēde tika sasaukta, lai veicinātu Latvijas un Igaunijas sociāli ekonomisko attīstību un sekmētu specifisko pierobežas teritoriju problēmu risināšanu.

Nīderlandes karalistes vēstniecība sadarbībā ar pilsētas pašvaldību aicina Valmieras un apkārtnējo novadu uzņēmējus 29. septembrī uz tikšanos “Sadarbības iespējas Nīderlandē”, kam sekos individuālas konsultācijas.

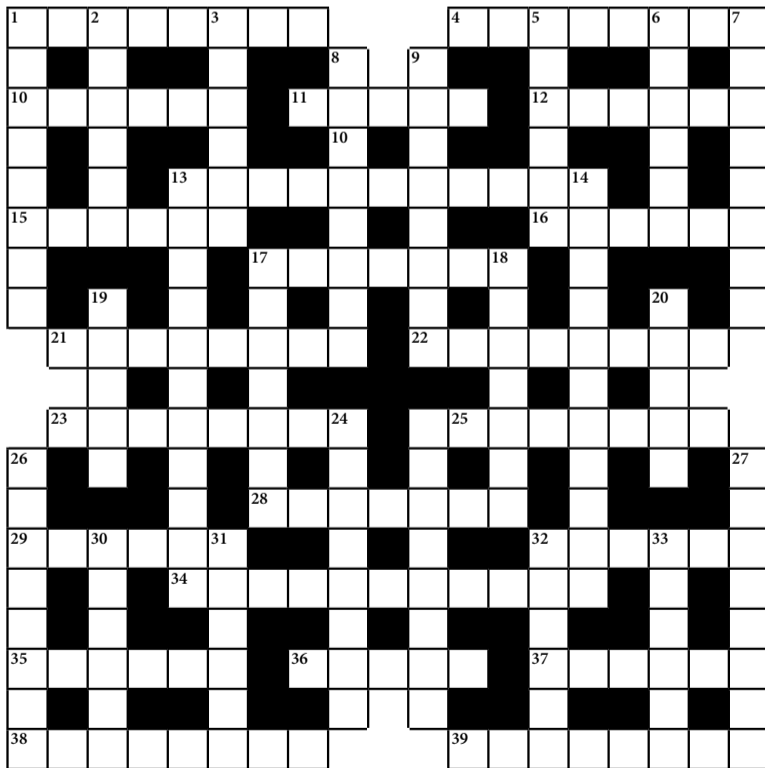
Latvijas laukos astonešos mēnešos par 15-20% pieaudzis tūristu skaits, norāda Latvijas Lauku tūrisma asociācijas “Lauku ceļotājs” prezidente Asnāte Ziemele. Lauku viesu un brīvdienu mājas visvairāk apmeklējuši ceļotāji no Igaunijas, Lietuvas, Latvijas, Vācijas, Krievijas.

Daugavpili 22. septembrī notika I Starptautiskais investīciju forums, uz kuŗu kuplā skaitā bija ieradušies sadarbības partneri no Magdeburgas (Vācija), Ramlas (Izraēla), Radomas (Polijas), Panevėžā (Lietuva), Charkovas (Ukraina), Maskavas un Mitiščiem (Krievija). Viesi tīkās ar domes vadību.

Īsziņas sagatavoja M. Linde un V. Berkina

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

Stateniski. 1. Pilnīgi vai daļēji atbrīvot no soda izciešanas. 2. Viengadīga dārza puķe. 3. Sienot savienot, sastiprināt. 5. Ciemiņš. 6. Līdzdarbošanās (kāda pasākumā). 7. Sniedzoties (līdz kam), nonākt kontaktā (ar ko). 8. Lidot, virzīties lejup. 9. Kultūraugi, ko audzē tīrumā. 13. Lielacu adatas rupjam diegam, dzijai. 14. Sakārtot (sev apģērbu, matus). 17. Pakāpeniski. 18. Kļūt karstam. 19. Sabārt. 20. Iegūt lietošanā par maksu. 24. Apaļu plāksniņu formā sapresēts ārstniecības pulveris. 25. Īss apmetnis. 26. Gaismekļi. 27. Tāds, kas norisinās kosmosā. 30. Labprātīgi atteikties (no kā). 31. Tādas, kuŗās ir ļoti maz mitruma. 32. Īriss. 33. Īsi laika sprīži.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 36) atrisinājums

Līmeniski. 1. Skepse. 4. Dradži. 7. Stienis. 9. Kušētes. 10. Gan. 11. Artrīts. 13. Vinters. 14. Skrajas. 17. Debets. 18. Teniss. 20. Pletnes. 24. Trifele. 25. Staigns. 27. Īve. 28. Komanda. 29. Pamesti. 30. Sasist. 31. Sausas.

Stateniski. 1. Sesija. 2. Etiķete. 3. Epitets. 4. Drudzis. 5. Dateles. 6. Iesals. 8. Valka. 12. Skotele. 13. Vafeles. 15. Sen. 16. Asi. 19. Liesmas. 20. Plandīt. 21. Tauva. 22. Stagars. 23. Egoists. 24. Trakts. 26. Skaits.

Līmeniski. 1. Ezers Vidzemē. 4. Panātru dzimtas augi ar smaržīgiem ziliem ziediem. 10. Amatpersona, kas apliecina juridiskus aktus. 11. Infekcijas slimība. 12. Audi, kas veido zobu ārējo kārtu. 13. Elektriska māj-saimniecības saldējamā ierīce. 15. Spriest tiesu. 16. Karpu dzimtas saldūdens zivis. 17. Rēgulārs ūdens uzplūdums (jūrā). 21. Egoists. 22. Izveidot atbilstīgi

noteiktam mērķim. 23. Censties kādam izraisīt tieksmi (ko darīt). 25. Rūpīgi apsverot, mainīt savas domas, lēmumu. 28. Iekārtot ar mēbelēm. 29. Resnas, izturīgas virves. 32. Panākumi. 34. Tāds, kam patīk būt sabiedrībā. 35. Zivju ikru apaugļošanās norise. 36. Iedomīgs, augstprātīgs. 37. Paredzētā laikā. 38. Sagatavot; izlabot. 39. Censties (ko) iegūt, piepildīt.

LATVIEŠI KANADĀ

ROSĪGA NEDĒĻA MONTREALĀ

14. septembrī notika pirmā **Latviešu Sabiedriskā centra valdes sēde** pēc vasaras pārtraukuma. Sēdē piedalījās 10 valdes locekļi, un to vadīja priekšnieks Andrejs Vītols. Nākamo sēdi paredzēja 19. oktobrī plkst. 19.30.

Pensionāru apvienības pirmo rudens sanākumi 15. septembrī ar ievadvārdiem un Leonīda Breikša dzejoļu lasījumu ievadīja priekšnieks V. Paegle. Viņš arī teica lūgšanu.

Biedrzine Ilga Strautiņa sveicināja augusta un septembra dzimšanas dienu jubilārus, viņu vidū – augstnieki bija Alma Meldere (101), Marija Steprāne, Valija Krūze, Jānis Verners, Mirdza Kalāce, Andrejs Apinis, Gunārs Vērenieks, Maurice Dellerie, pati I. Strautiņa, Jānis Spruženieks, K. Ņikiforova, diakons Dāgs Demandts (35) un

septembrī dzimušie – Lidija Stadiņa, Eduards Auders, kam 5. septembrī apritēja 90 mūža gadi. Viņš Montrealā pazīstams kā izcils sportists. Meita Baiba ir izcila alpiniste, viņa uzkāpusi pasaules augstāko kalnu galotnēs, un šobrīd dzīvo Britu Kolumbijas provincē.

11. Saeimas vēlēšanas šoreiz bija pulcinājušas ievērojami lielāku balsotāju skaitu nekā iepriekšējās. Vēlēšanu iecirkņa vadītāja pienākumus veica Latvijas Goda konsuls Kvebekā Roberts Klaiše, sekretārs bija Alberts Caune, locekļi – Māra Rudzīte, Mārtiņš Štaubers, Andrejs Vītols un 2 studenti no Latvijas – Dainis Kaldre (ar *McGill* stipendiju gatavojas doktoratūrai medikamentu zinībā) un Laura Zommere. Darba netrūka. Balsotājiem ap pusdien-

laiku bija pat jāgaida rindā. Balsot bija ieradušies 76 Latvijas pilsoņi. Savas balsis nodeva 73; trīs bija aizmirsuši savas pases

Katrīni Krauli reģistrē Dainis Kaldre un Laura Zommere

mājās un nevarēja vēlēšanās piedalīties. Rezultāts: Zatlera Reformu partija bija saņēmusi 31 balsi (42,47%), Vienotība 26 (35,62%), Nacionālā apvienība 15 (20,55%), bet Saskaņas centrs 1 (1,37%).

17. septembrī Norvēģu luterāņu baznīca *Broadway* ielā Lašīnā, notika luterāņu Trisvienības draudzes **jauniešu iesvēte**. To vadīja māc. Māris Ķirsons. Tā bija pulcinājusi sevišķi plašu dievlūdēju pulku (pāri par 200) no tuvienas un tālienes.

Iesvētāmie savas pateicības izteica latviski, angliki un franciski. Draudze ieguva 7 jaunus locekļus: Aiju *Thompson*, Aiju *Charbonneau*, Leah *MacLean*, Mārtiņu *Mateus*, Kristapu *Thompson*, Lari *Thompson* un Jāni *Spurmani*.

M. Štaubers

LATVIEŠI AMERIKĀ

Nāc nākdama, vēlēšanu diena, tev ir pulka gaidītāju...

Ārkārtas Saeimas vēlēšanas ir ārkārtas notikums. Mūsu Sanfrancisko vēlēšanu iecirknis ir pavisam jauns – pirmo reizi tas bija atvērts 10. Saeimas vēlēšanās, un nepilna gada laikā vēlētaji tajā balso jau trešo reizi. Iepriekšējās, 10. Saeimas vēlēšanās Sanfrancisko iecirknī balsojušo vēlētajū skaits bija sestais lielākais ASV, tagad, 11. Saeimas vēlēšanās – astotais lielākais. Pavisam kopā bija 109 derīgas balsošanas zi-

autobusu, šogad pirmie ieradās četri ventspilnieki, kuŗi apceļo Kaliforniju. Balsotājus tradicionāli pacienājam ar kafiju un tiem, kuŗi ierodas pirmo reizi, parādam Sanfrancisko Draudzes namu. Visas dienas garumā uz lielā ekrāna timekļa tiešraidē varējam arī sekot vēlēšanu norisei Latvijā.

Vislielākais paldies vēlēšanu komisijai un brīvprātīgajiem palīgiem, kuŗi ziedoja laiku, enerģiju un līdzekļus, lai latvieši ASV

bet ko, ko, ko lai pārku? Tad pie kases pamanīju ikšķa lieluma tīģerīti, ko var uzvilkt ar rokas atspēri, un tīģerītis tad lec gaisā, apmet kūleni un atkal nokrīt uz kājām. Kas gan var būt labāks par šo? Dāvāna Andrim gatava! Turpmākā notikumu gaita šāda – kad ieradās Andris, svinīgi viņu apsveicām dzimšanas dienā, bet izrādījās, ka tā bijusi pirms pusotra mēneša – augusta sākumā. Viņš tomēr bija priecīgs, puķes skaisti rotāja vēlēšanu zāli un tīģerītis kļuvis par mūsu vēlēšanu iecirkņa talismanu un tiek glabāts kopā ar lielo, apaļo zīmogu.

Jauks pārsteigums bija pēdējais balsotājs, ko reģistrējām mūsu iecirknī ap pusastoņiem vakarā, proti, Latvijas goda konsuls Dienvidkalifornijā dr. Juris Buņķis. Viņš bija ieradies Sanfrancisko darba darīšanās.

Vēlēšanas pagājušas, bet dzīve turpinās, un gribu aicināt: mīļie tautieši! Nāciet un piedalieties, ziedojiet nedaudz sava brīvā laika un spēka, lai mēs varētu šeit

Foto: Emīls Elstiņš

Spraigs darba brīdis vēlēšanu iecirknī: no kreisās Gundega Ozola, Māra Linde, Una Veilande sagaida vēlētajus

mes, 55,05% balsoja par *Vienotību*, 27,52% – par Visu Latvijai-Tēvzemei un Brīvībai/LNNK, 11,93% – par Zatlera Reformu partiju, 3,67% – par Zaļo un Zemnieku savienību, 1,83% – par Šlesera Reformu partiju.

Balsotāju skaits samazinājies, vai iestājies zināms „vēlēšanu nogurums”? Tomēr iepriecina, ka ieradās vairāk gados jaunāku balsotāju. 10. Saeimas vēlēšanās lielākā daļa balsotāju bija sirmgalvji, bet šogad vidēja vecuma un gados jaunāki. Varbūt jau par tradīciju kļuvis, ka agrā rīta stundā ieradušies balsotāji ir tūristi no Latvijas. Pagājušajā gadā sagaidījām veselu tūristu

varētu piedalīties Saeimas vēlēšanās.

Sanfrancisko vēlēšanu iecirkņa darbinieki darbojas vienoti un saskaņoti. No rīta paklīda neapstiprinātas baumas, ka mūsu vēlēšanu komisijas sekretāram Andrim Ramānam nupat bijusi dzimšanas diena. Ko nu? Jāskrien pēc puķēm. Kur latvieši, tur puķes, tas pats par sevi saprotams. Taču mani lūdza nopirkt arī kaut ko mazu un jocīgu. Nebūt ne viegls uzdevums. Puķes sagādāju, bet kur dabūt to „jocīgo”? Stāvēju uz Kastro ielas stūra un izmisīgi vēros apkārt, kad, ak laime! – pamanīju bērnu rotaļlietu veikaliņu! Devos iekšā,

Brīvprātīgie palīgi – Veilandu ģimene

11. Saeimas vēlēšanas ASV rietumkrastā

11. Saeimas vēlēšanu iecirknī nr. 978 Losandželosā 17. septembrī, pildot savu Latvijas pavalstnieka pienākumu, ieradās 171 balsotājs. Iecirkņa vadītāji un balsu skaitītāji (no kreisās): Sandra Gulbe-Puķēna, Ivars Mičulis, Dziesma Tetere, Valdis Ķeris

Balsu skaitītāji Sietlā. Priekšā no kreisās: Valdis Jodais, Inta Vīste, Tālis Jaundalderis; aizmugurē: Aina Uskura, Sarmīte Dāvidsone, Vaira Kristofera, Gunārs Noriņš. 11. Saeimas vēlēšanu iecirknī nr. 980 Sietlā nobalsoja 125 personas

apzināties, kopt un saglabāt savu nacionālo identitāti! Visiem patīkami, ka ir vieta, kur satīties, kopā padziedāt, noskatīties kādu teātra izrādi. Visur vajadzīgas palīdzīgas rokas. Nāciet, iestājieties vietējās latviešu organizācijās,

jūs esat gaidīti, un labākā atlidzība ir iegūtie draugi un gandarījuma sajūta, ka kaut mazliet esam pasauli ap sevi padarījuši labāku!

Sanfrancisko vēlēšanu iecirkņa priekšsēde
Taira Zoldnere

LATVIEŠI AMERIKĀ

Pēc tam, kad 23. jūlijā latviešu tauta lēma par 10. Saeimas atlaišanu, 17. septembrī bija ne mazāk atbildīgs notikums – jaunas Saeimas ievēlēšana. Lai pēc

St. Pēterburgas vēlēšanu iecirkņa vēlēšanu komisija darbinieki – Gundega Vilemsone, Māra Prāvs un vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Andris Ritums

iespējas cilvēku, kas grib pildīt savu pavalstnieka pienākumu, varētu nodot balsi par nākošajiem tautas kalpiem, arī Floridas St. Pēterburgā tika izveidots vēlēšanu iecirknis Nr. 1006. Vēlēšanas komisiju vadīja Andris Ritums, sekretāre bija Māra Rituma, komisijā darbojās Māra un Māris Prāvi, un Gundega Vilemsone. Šī vēlēšanu komisija darbu uzņemas brīvprātīgi, veicot to bez atalgo-

juma, un vislielāko smagumu uz saviem pleciem iznesa Māra Ri-

tuma, jo viņa bija tā, kas sazinājās ar Centrālo vēlēšanu komisiju Latvijā un ar Latvijas Vēstniecību Vašingtonā, iepazinās ar visiem norādījumiem un likumiem, balsošanas kārtību un balsu skaitīšanas noteikumiem. Tā kā sagatavošanās laiks šīm vēlēšanām bija samērā īss, tad viss notika steigā un satraukumā. Bija brīži, kad šķita, ka balsošanas saraksti pienāks par vēlu, ka dators nedar-

Vēlēšanu norise Floridā

bosies tad, kad vajadzēs saņemt vai nosūtīt svarīgus ziņojumus. Tomēr visi sūtijumi pienāca, dators darbojās, un dienu pirms vēlēšanām St. Pēterburgas Latviešu biedrības bibliotēka tika iekārtota kā vēlēšanu iecirknis un atvērta konsultācijām, bet 17. septembrī jau pirms gaismas ataušanas vēlēšanu komisija pilnā sastāvā sāka gaidīt vēlētājus. Tie, kas ieradās, bija vairāk vai mazāk sagatavojušies, zināja kuŗu sarakstu izvēlēties, ko svītrot, kam likt plūsus. Vairāki no viņiem bija apmeklējuši vēlēšanu iecirkni dienu iepriekš, lai izpētītu partiju sarakstus, prasītu padomu neskaidros jautājumos.

Floridas latvieši ir izkaisīti pa visu lielo pavalsti, tāpēc vairāki balsotāji bija mērojuši tālus ceļus gabalus, lai piedalītos svarīgajā pasākumā. Ieradās arī jauni cilvēki, kuŗi iepriekš Latviešu biedrībā nebija satikti. Tas viesu cerības, ka vietējā latviešu sabiedrība varētu papildināties ar jauniem dalībniekiem. Bija patīkami, kad Tampā studējošā Dongu ģimene ieradās ar ciemakukuli – saldu pašceptu kūku. Ap vakariņu laiku balsot atbrauca Rasma Adams, atvedot gardu zivju zupu. Šis cie-

nasts bija pašā laikā, jo darba diena bija gaŗa, ēst gribējās visiem. Bet visas dienas gaŗumā vēlēšanas komisijas darboņus moŗus uzturēja Latviešu biedrības labais gariņš Andris Norbergs,

Viena no vecākajām balsotājām – Rasma Kalniņa

vārot kafiju un piegādājot smalkmaizītes. Viņš arī iemūzināja fotografijās visu notiekošo. Liels un sirsnīgs paldies par to!

Pēc vēlēšanu iecirkņa slēgšanas, urnas atvēršanas un balsu saskaitīšanas izrādījās, ka pavisam savu

izvēli bija izdarījis 51 vēlētājs, no tiem 23 nobalsoja par *Vienotību*, 22 – par *Visu Latvijai!*, 5 – par *Zatlera Reformu partiju* un 1 – par *Zaļo un Zemnieku savienību*. Diemžēl šoreiz nebija tik liela pilsoņu atsauce, kā būtu gribējies, taču visi, kas balsoja, cerēja, ka ikkatra balss ir svarīga, un tagad

cer, ka ievēlētā partiju pārstāvji 11. Saeimā pieņems likumus, kas darbosies tautas labā un spēš sastādīt valdību, kuŗa vedīs Latviju pretī uzplaukumam.

Gundega Vilemsone

ČLOA delegātu sapulce

Čikāgas latviešu organizāciju apvienības delegātu sapulci 29. jūnijā Čikāgas latviešu namā vadīja priekšsēdis Jānis Vilciņš, protokolēja sekretāre Ruta Priedkalne-Zirne. Pēc māc. Oļģerta Cākara lūgšanas ar klusuma brīdi pieminēja mirušos ČLOA darbiniekus Jāni Veitmani, Irmu Runguli un Māru Tompsoni.

Priekšsēdis Jānis Vilciņš ziņoja, ka notikuši trīs ievērojami sarīkojumi. Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojumā runu teica Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs. Koncertā piedalījās Brusubārdas/Dzimtenes koris no Milvokiem un vietējie kuŗi.

Ciānā 9. martā bija Latvijas jauniešu kuŗa „Kamēr...” koncerts. To Armanda Birkena ierosmē rīkoja ČLOA un CLB, palīdzot kuŗiem sagādāt naktsmājas un transportu. Koncerta daudzie klausītāji bija sajūsmā par kuŗa piekšnesumu un dedzīgi aplaudēja. Pēc izdevumu segšanas kuŗim piešķīra \$5763 ceļā izdevumiem.

Latvijas Valsts prezidenta Valža Zatlera vizīte no 2. līdz 4. aprīlim sagādāja daudz darba, bet sen

nebija piedzīvots, ka Ciānas lielo zāli piepilda 300 latviešu. Viņi prezidenta runu atzinīgi novērtēja. Iepazināmies ar jauno Latvijas goŗa konsulu Robertu Blumbergu, ko prezidents ievadīja amatā nākamā dienā. Saņemta prezidenta pateicības vēstule Čikāgas latviešu saimei.

ČLOA priekšsēdis apsveica Čikāgas organizācijas svētku dienās, piedalījās ALAs kongresā Milvokos, Čikāgas latviešu biedrības nama pārdošanas un citās sēdēs, kā arī mirušo darbinieku piemiņas svētkos.

Kasieris Andrejs Rāve ziņoja, ka kasē divos kontos ir \$13 297. Latvijas prezidenta V. Zatlera viesošanās sarīkojuma atlikums ir 808 dolari.

Radiokomitejas vadītāja Valija Galeniece pastāstīja, ka raidījumi tagad ir 30 minūšu ilgi, pateicās visiem klausītājiem un ziedotājiem, piebilstot, ka, cerams, iztrūkuma šogad nebūs. Viņa pateicās Armandam Birkenam un Silvijai Kļaviņai-Baršņejai par darbu.

Stipendiju fonda priekšniece

Ruta Priedkalne-Zirne paziņoja, ka šogad stipendijām piešķirti 5150 dolari.

vīzijas vēl nav pabeigtas.

J. Valainim bija ziņojums par Katoļu kopu un Dzintariešiem;

Foto: S. Kļaviņa-Baršņeja

ČLOA valde, priekšā, no kreisās: kasieris Andrejs Rāve, priekšsēdis Jānis Vilciņš, sekretāre Ruta Priedkalne-Zirne; aizmugurē: „Čikāgas Ziņu” administrātors Ilmārs Bergmanis, revīzijas komisijas loceklis Modris Galenieks

„Čikāgas Ziņu” administrātors Ilmārs Bergmanis ziņoja, ka iespējams izsūta apmēram 1700 šī izdevuma eksemplāru.

Revīzijas komisijas pārstāvis Modris Galenieks teica, ka re-

O. Cakaram par DV un Pensionāru biedrības darbu; Silvijai Kļaviņai-Baršņejai par Ciānas ev. lut. draudzes darbību; Uldim Pūliņam par Sv. Pēteru ev. lut. draudzi; Armandam Birkenam par

Čikāgas latviešu biedrību; Lītai Simanei par Kr. Barona skolu; Andārtai Filipai (Philips) par pirmskolu „Stariņš”; Žubītei Streipai-Glasai (Glass) un Dainai Cerai par skautu un gaidu darbību.

ČLOA valdes pārvēlamo amatpersonu vēlēšanās ar aklamāciju par ČLOA kasieri ievēlēja Andreju Rāvi, saimniecības pārzini Viju Reinfeldi, īpašu uzdevumu veikšanai Helmūtu Lāčkāju. Revīzijas komisijā – Modri Galeniekus, Gundegu Rupeiku un Mārtiņu Vēveri.

Jānis Vilciņš pastāstīja par priekšdarbiem 10. Saeimas atlaišanas referendumam. Nolēma Čikāgas vēlēšanas iecirknim (Ciānas telpās) izdevumu segšanai piešķirt 700 dolarus.

Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums un koncerts notiks 19. novembrī Ciānas Lielajā zālē, runu teiks žurnālists Kārlis Streips. Koncertā aicināti piedalīties kuŗi un Čikāgas Pieciši ar patriotisku programmu. Viesos aicinās arī Čikāgas pilsētas galvu Ramu Emanuelu un vietējo aldermani.

OC

Losandželosas latviešu skolā sācies jaunais mācību gads

Losandželosas latviešu skolā šogad mācības sākās vēlāk nekā citus gadus, 18. septembrī. Skolā pieteikušies 23 audzēkņi, bērnu dārza grupā seši. Skolas pārzine ir Nora Mičule, skolotāji – Dziesma Tetere, Sandra Gulbe-Puķēna, Zane Ozola, Benita Trapse, Ilze Nagaine, Inguna Galviņa, Andra Berkolda. Bērnu dārza strādā Iveta Kaņepa un Maruta Lange. Izlaidumā klases šajā mācību gadā diemžēl nav.

Dziedāšanu māca Edvīns Rūsis. Skolas audzēkņi piedalīsies Dziesmu svētkos Milvokos, tautasdejas cītīgi māca Dziesma Tetere un Ilze Nagaine.

Skolas audzēkņi un vecāki nedēļu iepriekš, 11. septembrī sapos skolas telpas, izmazgāja zāli, tīrīja logus, sienas – tagad viss spīd un laistās!

Losandželosas latviešu skolas saime pirmajā mācību dienā

Latviešu režisore Astra Zoldnere uzvarējusi ARS Baltica rīkotajā īsfilmu konceptu konkursā

Baltijas jūras apgabala valstu starpkultūru tīkla *ARS Baltica* īsfilmu konceptu konkursā uzvarēja jaunā latviešu režisore Astra Zoldnere. Konkursa devīze bija „Kultūras salas apkārt Baltijas jūrai”, un tā mērķis bija popularizēt starpkultūru dialogu Baltijas jūras apgabalā.

Režisores Astras Zoldneres īsfilma „Dziedošais kuģis” pārstāvēs netradicionālu žanru – dokumentāro mūziku, un viņa plāno sadarboties ar vairāku Baltijas jūras apgabala valstu pārstāvjiem. Filmas darbība risināsies uz kuģa, kurā darbinieki ir dažādas tautības, arī Astras filmēšanas grupa būs starptautiska. Filmas pirmizrāde paredzēta 2013. gadā.

ARS Baltica 20. gadadienas oficiālā ceremonijā 13. septembrī jaunajai latviešu režisorei tika pasniegta naudas balva – 2000 eiro filmēšanas sākšanai.

Režisore Astra Zoldnere dzimusi un augusi Rīgā, beigusi Paula Stradiņa universitātes Komunikācijas fakultāti, mācījies Tallinā Baltijas filmu un plašsaziņas līdzekļu skolā, pēc tam uzvarējusi konkursā par iespēju piedalīties starptautiskās kinofilmu meistarklasēs dažādās Eiropas valstīs. Patlaban jaunā

režisore uzturas gan Berlīnē, gan Rīgā. Astras Zoldneres vaļasprieks ir ceļošana, ceļojumos vienmēr viņa līdzi ņem fotoaparātu un pasauli redz „caur kameras aci”.

Astras Zoldneres maģistra darbs, īsfilma „Paukotājs” tika izvirzīta Latvijas kinofilmu balvai „Lielais Kristaps” un rādīta studentu filmu programmā kinoteātrī „Rīga”. Pašlaik Astra turpina darbu, īstenojot vairākus projektus dokumentāro un mākslas kinofilmu laukā.

ARS Baltica atbalsta kultūras darbinieku sadarbību Baltijas jūras apgabalā. Turpmāk katru otro gadu tiks rīkots konkurss *ARS Baltica Youth*, kurā apbalvos jauniešus līdz 28 gadu vecumam dažādās kultūras kategorijās. Kinofilmu kategorijā pirmo konkursu *ARS Baltica* rīkoja kopā ar Hamburgas Kinofilmu atbalstfondu *First Motion*.

Taira Zoldnere

Miķeļdienas gadatirgus

Foto: Gundega Saulīte

Bruņinieka Rolanda statuja bija kronēta ar ābolu vainagu, rokā viņam bija grozs ar rudens veltēm

Foto: Gundega Saulīte

Nopietna saruna par šā gada ražu

Pašā Rīgas vidū, Doma laukumā, 24. septembrī bija sarīkots Miķeļdienas gadatirgus. Savukārt Rātslaukumā notika Burkānu festivāls. No burkāniem bija izveidotas dažādas figūras un celtnes, piemēram, oraža "sirdsmājiņa". Varēja iegādāties dažādus rudens augļus un dārzeņus, tāpat amatnieku izstrādājumus un dažādažādus rokdarbus.

Sniedzam vizuālu ieskatu šajos notikumos.

Foto: Gundega Saulīte

Rātslaukumā no burkāniem bija izveidots Pētergaiļa līdzinieks

SARĪKOJUMI

DENVERA (CO)

- 1. oktobrī plkst. 6.00 Latvijas Universitātes dibināšanas atceres sarīkojums Kolorado latviešu Kultūras centrā (10705 West Virginia Ave., Lakewood, CO); būs vakariņas un saviesīgs vakars, dalības maksa \$20, studentiem \$10. Informācijas tālr.: 303-670-1490. Rīko Denveras korporāciju kopa.

- 9. oktobrī plkst. 11.30 (pēc dievkalpojuma) Māras Pelēces dokumentārfilma „Starp Latvijām” Kolorado latviešu Kultūras centrā.

- 19. novembrī Kolorado latviešu kultūras centra 25 gadu jubilejas svinības sāksies plkst. 3.00 pēcpusdienā. Izstāde un videofilmas par latviešu kultūru, varēs uzspēlēt novusu, būs atspirdzinājumi. Plkst. 6.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums; programmā: Valdas Lēvenšteinas stāstījums par Likteņdārza tapšanu Latvijā, filmas izrāde un vakariņas, dalības maksa \$20, studentiem \$10.

- 3. decembrī no plkst. 10.00 līdz 3.00 un 4. decembrī no 11.00 līdz 2.00 Ziemsvētku tirdziņš Ko-

lorado latviešu Kultūras centrā, tālr.: 303-986-5337 vai 303-424-4442.

DETROITA (MI)

- 1. oktobrī plkst. 6.00 (8760 Merkel Rd. Dexter, MI 48130) Knuta Lesiņa balvas laureāta, Daugavpils mūzikas vidusskolas audzēkņa, pianista Ēvalda Lazarēviča koncerts. Programmā A. Kalniņa, P. Vaska, I. Zemzaņa, D. Aperānes, F. Lista un O. Mesiāna skaņdarbi. Ieeja \$15.00, pēc koncerta saviesīgs vakars. Rīko LAD sadarbībā ar Kultūras biedrību Tilts un Latviešu organizāciju apvienību Minesotā (LOAM).

- 2. oktobrī pēc dievkalpojuma Pļaujas svētku rudens bazārs Sv. Pāvila draudzes sarīkojumu zālē (30623 W. Twelve Mile Rd. Farmington Hills MI 48334). Pianista Ēvalda Lazarēviča priekšnesums. Būs pusdienas un izloze.

DIEVSĒTA (WI)

- 8. oktobrī Dievsētā (19253 Bittersweet Ave Warrens, WI 54666) plkst. 6.00 vakarā veļu pieminēšana; viesi aicināti ņemt līdzi svečītes. Pieteikties, zvanot vai rakstot Ilzei Kļaviņai, tālr.: 612-558-2619, e-pasts: [\[na@yahoo.com\]\(mailto:na@yahoo.com\) vai Facebook](mailto:ilzeklavi-

</div>
<div data-bbox=)

FILADELFIJA (PA)

- 30. septembrī plkst. 7.00 visu paaudžu pārstāvji aicināti uz sadraudzības vakaru „Pēdējā piektdiena Filadelfijā” Filadelfijas Brīvo latvju biedrības namā (531 North 7th Street Philadelphia, PA 19123). Būs mūzika, uzkodas, izloze, sacensības pingpongā un novusā. Nāciet, aiciniet līdzi radus, draugus, paziņas neatkarīgi no vecuma. Turpmāk šādi vakari notiks visu 2011./12. gada sezonu katra mēneša pēdējā piektdienā. Ienākumi biedrībai, 120 gadu jubileju sagaidot. Ziedojumus var nosūtīt arī pa pastu, čekus lūdzu izrakstīt ar norādi *Philadelphia Society of Free Letts* un nosūtīt: 531 North 7th Street Philadelphia, PA 19123.

- 4. oktobrī plkst. 11.00 pensionāru kopas saiets Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpās. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība, pārrunas par jaunākajiem notikumiem, dzimšanas atceres dienu svinēšana pie kafijas galda. Viesi laipni gaidīti.

(Turpināts 22. lpp.)

Dr. E. Andersona Latvju enciklopēdija 1962-1982-2006 ir latviešu trimdas laika vēsturisku un pasaules notikumu dokumentācija piecos sējumos. Tā aptver to, tuvu 200,000, Latvijas iedzīvotāju likteņus, kuŗi piedzīvojuši 1940./41. gada Staļina okupāciju, to nespēja pieredzēt otrreiz un 1944./45. gadā devās trimdā uz Vāciju vai Zviedriju. Pēc vairāku gadu pavadīšanas bēgļu nometnēs tie izklīda pa visu Brīvo pasauli un patvērumu zemēs sāka jaunu dzīvi. Okupētās Latvijas izdevumos, vēsturiski notikumi tika apskatīti no komunistu partijas un krievu tautas viedokļa. Daudzi notikumi sagrozīti vai noklusēti. Augšminētajos piecos sējumos ziņas ir sniegtas objektīvi no latviešu tautas patriotiskā un etiskā viedokļa. Šiem pieciem sējumiem vieta būtu katrā Latvijas skolā bibliotēkā un ģimenē: ir saņemtas skaistas pateicības vēstules no patiesības alkstošiem lauku skolotājiem, kuŗiem dāvināti LE komplekti.

Cenas ir pazeminātas. Šinī rudenī piedāvājam VIENĀ ADRESĒ nogādāt uz Latviju 1 komplektu par \$70, divus par \$100 un trīs par \$125. ASV saņēmējiem 5. sējums ir \$30, komplekts \$50, sūtīšanu ieskaitot. Pasūtījumu jāsaņem ne vēlāk par 4. novembri. Sūtījumus uz Latviju plānojam tā, lai tie ir nogādāti līdz Ziemsvētkiem.

Čeki rakstāmi uz „ALA“ vārda un nosūtāmi A. Bļodniekam 19 N. Mountain Avenue, Montclair, NJ 07042. *ALA-s Latviešu Institūts*

Aizraujoša 2 nedēļu atpūta uz katamarāna *Bennu* Karību jūras salās:

Grenada-Carriacou-Union Island-Bequia-Tobago Cays-Mayreau-Petit Saint Vincent-Grenada

- Dzīvošana uz 42' katamarāna *Bennu*
- Apkalpē latviešu komanda: Arnis (kapteinis) un Sigita (kapteiņa palīdzē un pavāre)
- Katamarāns *Bennu* ir aprīkots ar snorklēšanas, vindsērfinga, niršanas un makšķerēšanas piederumiem.

2 nedēļu ceļojuma maksa 2 personām (1 kajīte) – **6,000 USD**
2 nedēļu ceļojuma maksa 4 personām (2 kajītes) – **11,000 USD**

Cenā ir iekļauta dzīvošana uz katamarāna, ēdināšana, atspirdzinoši dzērieni, tauvošanās maksa. Cenā nav iekļauta avio biļete uz Grenādu un atpakaļ, apdrošināšana, alkohols, 2 vakariņas krastā un sauszemes ekskursijas.

Piedāvājums spēkā no 2012. gada 1. janvāra līdz 30. aprīlim.

Sīkāka informācija par ceļojumu mājaslapā www.sailbennu.com
Kontaktinformācija: info@sailbennu.com

Foto: Gundega Saulīte

Miķeļdienas tirgū tika vākti līdzekļi dzīvnieku patversmei

Latviešu kompānija vēlas pirkt mežus ar zemi visā Latvijā.

Palīdzēsim juridiski pareizi sakārtot dokumentus, mantojuma lietas utt. Ir iespēja atdalīt meža zemi no lauksaimniecības zemes.

Augstas cenas.

Piedāvājumus lūdzu sūtīt uz epastu mezs.latvija@gmail.com vai zvanīt 0037129331441

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE 2011. g. Ziemsvētku sūtījuma saīņu savākšanas datumi un punkti ASV.

VIDIENĒ: Atlantā – **piektdien, 14. oktobrī** - pie Krēslīņiem
Sv. Pēterburgā: **sestdien, 15. oktobrī**, 10:30 no rīta - Latv. biedrības namā, 17905 9th Ave. N, St Petersburg, FL
Indianapolē – **otrdien, 25. oktobrī**, no 6-6:30 vakarā - Latv. sabiedriskā centrā – 1008 W. 64 St., Indianapolis, IN
Čikāgā – **trešdien, 26. oktobrī**, no 1-1:30 pp - Sv. Pēterģa baznīcas telpās, 450 Forest Preserve Dr, Wood Dale, IL
Milvokos – **trešdien, 26. oktobrī**, 5:05 pp - Latviešu draudzes telpās – 1853 N. 75 Street., Milwaukee, WI
Mineapolē – **ceturtd., 27. okt.**, 12-1 pp - Latv. draudzes telpās – 3152 17th Ave., S. Minneapolis, MN ☎ 651-210-8578
Latvijas Ciemā – **sestdien, 29. oktobrī**, 10:30 no rīta - 10740 Kurzeme Rd, Three Rivers, MI
Kalamazū – **sestdien, 29. oktobrī**, 12:05 pp - Latviešu Sabiedriskā Centrā, 100 Cherry Hill Dr., Kalamazoo, MI
Grand Rapids – **sestdien, 29. okt.**, 6:05 vakarā - Latviešu Sabiedriskā Centrā, 504 Grand Ave., NE, Grand Rapids, MI
Saginavā – **svētdien, 30. oktobrī**, 11:05 no rīta - Latviešu draudzes telpās, 128 N. Elm, Saginaw, MI
Detroitā – **svētdien, 30. oktobrī**, 5:05 pp - Sv. Pavīla latv. Baznīcā, 30623 W 12 Mile Rd., Farmington Hills, MI
Krievlandē – **pirmdien, 31. oktobrī**, 9:05 no rīta - Latviešu draudzes telpās, 1385 Andrews Avenue, Lakewood, OH
AUSTRUMOS: Bostonā – **svētd., 30. okt.**, no 2-4 pp - Trimdas draudzes telpās, 58 Irving St., Brookline, MA
Filadelfijā – **sestdien, 5. novembrī**, no 1-1:30 pp - Fila. draudzes telpās - 301 N. Newtown Sq, PA
Īstbransvikā – **sestdien, 5. novembrī**, 9:05 no rīta - Ņubransvikas/Leikv. dr. telpās, 12 Gates Av, E. Brunswick, NJ
Jonkeros – **sestdien, 5. novembrī**, no 1-2 pp - Ņujorkas draudzes telpās, 254 Valentine Ave, Yonkers, NY
Kvekeru telpās – **sestdien, 5. novembrī**, no 11-11:30 no rīta - draudzes telpās 424 Juniper St, Quakertown, PA
Lankasterā: **svētdien, 6. novembrī** - pēcpusdienā - lūdzam ar mums sazināties!
Mančesterā – **svētdien, 30. oktobrī**, no 12-12:30 pp - Draudzes telpās Spring un Garden St, Manchester, CT
Pokipsijā – **svētdien, 30. oktobrī**, no 8:30-9:30 no rīta - 2 Merry Hill Rd, Poughkeepsie, NY
Priedainē – lūdzam ar mums sazināties līdz 28. oktobrim!
Ročesterā: **otrdien, 25. oktobrī**, no 4-7 pp - pie Edītes Jordan, 130 Ellingwood Drive, Rochester, NY
Salā – **sestdien, 5. novembrī**, no 10-11 no rīta - Ņujorkas latv. ev. lut. draudzes telpās, 4 Riga Lane, Melville, NY
Sirakūzās: **pirmdien, 31. oktobrī**, pie P. Zariņa: 8536 Indian Hill Road, Manlius, NY
Vašingtonā, D.C./Rokvilē – **svētdien, 6. novembrī**, no 9:30-11 no rīta - Vaš. dr. telpās 400 Hurley Av, Rockville, MD
Vilmingtonā pie Baidiņiem – **sestdien, 5. novembrī**, 3:05 pp - 1104 Windon Dr., Wilmington, DE
RIETUMKRASTĀ: Losandželosā: **svētd., 30. okt.**, no 10-12:30 pp Latv. Centrā 1955 Riverside Dr, Los Angeles
Portlandē: **sestdien, 15. oktobrī**, no 10-2'iem pp: Portlandes latviešu centrā: 5500 SW Dosh Rd, Portland, OR
Sietlā: **ceturtdien, 13. oktobrī**, no 10:30-12'iem pp: Sietlas latviešu centrā: 11710-3rd Ave NE, Seattle, WA

.....
Pieņemsim ar UPS sūtītās pakas līdz 2011. g. 4. novembrim.
Ja vēlaties saņemt reģistrācijas numurus pa telefonu, lūdzam zvanīt:
☎ Tālrunis: (973) 744-6565 (spiežiet 5nieku) vai (888) LAT-VIAN ☒ E-pasts: pakas@lasl.com
Lūdz sekojiet sīkākām norādījumiem mūsu mājas lapā: www.lasl.com

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: Līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no summas virs \$500. Summas nododam ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11, ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19. Piegādājam summas līdz \$1000.

Kārtojam nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Lūdz nosūtīt vēstuli ar sūtītāja un saņēmēja vārdu, adresi, telefona numuru un norādījumu par summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdz zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

Izdevīgi apdrošinājumi un biedru benefiti visiem vecumiem.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

- » Medicare papildapdrošinājums (Medigap)
- » Apdrošinājums viesiem no ārzemēm
- » Starptautisko ceļojumu apdrošinājums
- » Papildus veselības apdrošinājums
- » Veselības apdrošinājums
- » Dzīvības apdrošinājums
- » Zāļu plāns (Rx)

ALAs simtgades testamentāro novēlējumu fonds ALA century bequest fund

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim fondam, mēs liksim stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru. ALA dara daudz un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgus gadus nākotnē.

Informācijas brošūra par šo fondu ir pieprasāma ALAs birojā,
400 Hurley Ave., Rockville, MD 20850. Tālr.: 301-340-1014, e-pasts: alainfo@alalusa.org

T 215.635.4137 // F 215.635.1583
info@lrfa.org // www.lrfa.org

SARĪKOJUMI/DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 20. lpp.)

KALAMAZŪ (MI)

• Katru otrdienu plkst. 10.00 vīnošanas nodarbības (100 Cherry Hill Drive, Kalamazoo, MI 49007) vada dr. E. Balka-Valtere.

KLĪVLANDE (OH)

• 2. oktobrī Pļaujas svētku sarīkojums (15120 Detroit Avenue Lakewood, OH 44107).

• 8. oktobrī „Pastalnieku” sarīkojums.

LOSANDŽELOSA (CA)

• 8. oktobrī Losandželosas latviešu nama 38. gada svētki ar tematu „Kauboju un indiāņi” (1955 Riverside Dr., Los Angeles Ca 9003903704). 23. oktobrī draudzes rudens bazārs. DKLB informācijas tālrunis: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens tīmekli: www.biletens.com

MILVOKI (WI)

• 2. oktobrī pēc dievkalpojuma Latvijas Universitātes dibināšanas atceres sarīkojums (1853 N. 75th Street Milwaukee, WI 53211).

• 6. oktobrī un 3. novembrī plkst. 11.00 pensionāru biedrības saiets.

• 8. oktobrī Daugavas Vanagu apvienības gada svētki un rudens sarīkojums latviešu namā (8845 W. Lynx Ave. Milwaukee, WI 53225).

• 12. novembrī plkst. 5.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums latviešu namā.

ŅUJORKA (NY)

• 1. un 2. oktobrī Latviešu fonda „Nedēļas nogale nākotnei” DV namā Bronksā (115 W. 182rd. St., Bronx, NY). 1. oktobrī gada sapulce sāksies pulksten 12.00, sarīkojums plkst. 4.00, vakariņas 5.30. Latviešu fonda gadskārtējā pilnsapulcē plānos nākotni organizācijai, kas jau 40 gadu atbalsta latvisko kultūru un izglītību. Informāciju iespējams uzzināt, zvanot Baibai Pinnei, tālr.: 917-270-4786. Latviešu fonda mājaslapa: www.latviesu-fonds.info

• 2. oktobrī pēc dievkalpojuma Salas baznīcā (4 Riga Lane, Melville, NY), kas sāksies plkst. 10.30, Pļaujas svētku sarīkojums. Piedalīsies tautasdeju grupa „Jumis”, būs siltas pusdienas, kafija un izloze „Uz kārā zoba”. Ielūdz Salas novada dāmu komiteja.

• Līdz 16. oktobrim Zanes Treimanis mākslas darbu izstāde BWAC Gallery (499 Van Brunt Street, Brooklyn, NY, tālr.: 718-462-4743). Izstāde atvērta nedēļas nogalēs no plkst. 1.00 līdz 6.00. Slēgšanas dienā 16. oktobrī pieņemšana no plkst. 2.00 līdz 5.00. Informācija par mākslinieci: www.ZaneTreimanis.com

• No 21. līdz 23. oktobrim Rudens svētki Rotā, Katskiļos. Programma: 21. oktobrī plkst. 9.00 vakarā atklāšanas stunda, plkst. 10.00 ALJAs „Katskiļu Trivia” sacensības. 22. oktobrī plkst. 11.00 brokastis; plkst. 12.00 izrāde „Mēs uzaugām kopā nometnē, bet vai zinām, ko viņi dara ikdienas dzīvē?”; pie krodziņa Mimosas un Bloody Mary's; plkst. 2.00 rotaļas; plkst. 4.00 alus darīšanas turnīrs; plkst. 6.00 vakariņas; plkst. 7.30 Rudens balle, spēlēs „Lūzeri”, dziedās Māra Stepe u. c. 23. oktobrī atvadišanās.

PRIEDAINE (NJ)

• 1. oktobrī plkst. 4.00 Baltiešu

sadraudzības dienas sarīkojums (Baltic Unity Day) kopā ar igauņiem un lietuviešiem (1017 Highway 33 East, Freehold, NJ 07728). Piedalīsies Baltijas valstu diplomāti. Būs priekšnesumi un siltas pusdienas. Dalības maksa \$25. Lūdzu pieteikties, zvanot J. Studentam līdz 26. septembrim, zvanot J. Studentam, tālr.: 732-836-9750.

SIETLA (WA)

• 2. oktobrī pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.30, pusdienas, kafijas galds un izloze (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125). Pēc pusdienām Portlandes teātra ansambļa viesizrāde – Veltas Ramoliņas komēdija „Modernās Čaukstenes”, ieeja: pieaugušiem \$15, bērniem līdz 12 gadiem \$10. Pusdienām jāpiesakās, zvanot Veltai Bensonei, tālr. 206-232-3977 vai Intai Vistei, tālr.: 425-678-8774.

SV. PĒTERSBERGA (FL)

• 4. oktobrī plkst. 12.00 biedrības namā (1705 9th Ave North St. Petersburg, FL 33706) biedrības valdes sēde.

• 6. oktobrī plkst. 1.00 biedrības namā filma „Teātris” pēc Somerset Moema romāna, galvenajās lomās labākie Latvijas aktieři. Būs kafija un cepumi. Ieejas ziedojums vismaz \$3.00.

• 15. oktobrī plkst. 10.00 Floridas Daugavas Vanagu apvienības gadskārtējais pikniks War Veterans Memorial Park (9600 Bay Pines Blvd. N.) nojumē Nr. 4. Lūgums ņemt līdzi groziņus, vanadzies un vanagi sagādās dešņas, kāpostus un vēsus dzērienus.

• 15. oktobrī plkst. 12.00 pie biedrības nama varēs nodot Ziemsvētku saiņus sūtīšanai Latvijai.

• 27. oktobrī plkst. 1.00 biedrības namā videoizrāde – Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētki 1995. gadā. Būs kafija un cepumi, ieejas ziedojums vismaz \$3.00.

• 5. novembrī plkst. 4.00 biedrības namā Mārtiņu vakars.

• 18. novembrī plkst. 6.00 biedrības namā Latvijas Valsts dibināšanas atceres sarīkojums.

• Biedrības bibliotēka atvērta katrā mēneša pirmā pirmsdienā no plkst. 5.00 līdz 7.00.

VAŠINGTONA (DC)

• 2. oktobrī Oktoberfest (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121) pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 11.00.

• 15. oktobrī draudze rīko lieto mantu tirdziņu. Mantas sāks pieņemt 2. oktobrī; lūgums ziedot tikai ziemas drēbes, nevest datorus un to ekrānus; jaunām mantām jāpievieno cena. Visa nopelnītā nauda tiks ziedota draudzes nama piebūves parāda nomaksāšanai. Nepārdotās mantas ziedos citai labdarības organizācijai. Ziedojumus var atvilkt no ienākumu summas, par ko jāmaksā nodoklis. Sīkākas ziņas iespējams iegūt, sazinoties ar draudzes priekšnieci I. Apini, tālr.: 703-790-0833, e-pasts: inara-razaiga@yahoo.com

DIEVKALPOJUMI

• Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr. (58 Irving St., Brookline, Ma 02445) dievk.: 2. okt., 9. okt. ar dievg., 16. okt., 18. okt., 23. okt.

30. okt. dievk. ar dievg., viesmāc. Laris Saliņš. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. J. Mazura.

• Bukskauntijas un apk. ev. lut. dr. 9. okt. plkst. 2.00 Kvēkertaunā (424 Juniper St., Quakertown, PA 189510) Pļaujas svētku dievk.; pēc dievk. kafija. 23. okt. plkst. 2.00 Kvēkertaunā Reformācijas svētku dievk. ar dievg.; pēc dievk. kafija. Māc. Dr. R. Ziedone un emer. māc. Dr. A. Ziedonis.

• Čikāgas katoļu kopa: bij. Jelgavas diocēzes bīskaps V. E. Antons Justs vadīs misi 18. okt. plkst. 11.00 (Saint Rosalie bazn. 4401 N. Oak Park Ave, Harwood Heights, Il.) un 19. okt. plkst. 2.00 (Immaculate Conception bazn. 7211 W. Talcott Ave.), dievk. dziedās Māra Ruskule-Mozga; pēc dievk. saiets lejas zālē. Nākamie dievk.: 27. nov. un 11. dec.

• Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr. (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): 2. okt. Pļaujas svētku dievk. ar dievg.; pēc dievk. draudzes bazārs. 9. okt. dievk. 16. okt. dievk. ar dievg. 23. okt. dievk. 30. okt. Reformācijas piemiņas dievk. ar dievg., pēc dievk. daudzības stunda. Dievk. sākas plkst. 10.00 Draudzes māc. diak. F. M. Sīpols, tālr.: 248-433-3435; māc. A. Greiema, tālr.: 517-614-4853. Ērg. Dr. S. Lizlova un L. Upite.

• Dienvidfloridas latv. ev. lut.

dr. (Shepard of the Coast Lutheran Church 1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale): 20. nov. un 25. dec. dievk. Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr. (1927 Riverside Dr. Los Angeles, CA 90039-3704): 2. okt. plkst. 9.00 iesvētāmo pirmā tikšanās; plkst. 11.00. Pļaujas svētku dievk. ar dievg. 9. okt. dievk. plkst. 11.00 Māc. Dāvis Kaņeps.

• Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr. (100 Rockview St., Jamaica Plain, MA 02130, tālr.: 617-524-4622): 2. okt. plkst. 11.00 Pļaujas svētku dievk. ar dievg., māc. J. Keggi. 2. okt. pēc dievk. dāmu komitejas pusdienas un izloze.

• Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr. (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 2. okt. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: www.latvianluthchurchphila.org

• Grandrapīdu latv. ev. lut. dr. (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): dievk.: 2. okt. un 16. okt. plkst. 10.00 dievk. 30. okt. plkst. 5.00 sveču vakars Woodlawn kapsētā. Māc. I. Larsena, tālr.: 269-637-0460; kabatas: 269-214-1010; e-pasts: revilze@gmail.com

• Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr. (122 Cherry Hill St., Kala-

mazoo, MI 49996): 5. okt. plkst. 3.00 Bībeles stunda. 9. okt. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. 16. okt. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija; plkst. 4.00 sveču svētbrīdis Riverside kapsētā. 19. okt. plkst. 4.00 Bībeles stunda ciemā Latvija. 25. okt. plkst. 10.00 vārda dievk., pēc dievk. kafija. 30. okt. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. Māc. B. Puķe.

• Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr. (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107): 2. okt. plkst. 11.00 Pļaujas svētku dievk., pēc dievk. dāmu komitejas sarīkojums. 15. okt. pēcpusdienā dievk., viesosies arch. E. Rozītis. Bībeles stunda: 25. sept. un 5. okt. plkst. 10.00. Māc. Dr. S. Eglite.

• Lansingas latv. ev. lut. dr.: 2. okt. plkst. 2.00 Pļaujas svētku dievk. University Lutheran Church (1020 S. Harrison Rd., East Lansing, MI.), māc. A. Greiema. Pēc dievk. kafijas galds.

• Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr. (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): 4. okt. plkst. 7.00 draudzes padomes sēde. 9. okt. Pļaujas svētku dievk. ar uzrunu bērniem un dievg., dziedās Vita Foldi Levare. 16. okt. dievk. angļu val. ar dievg. 23. okt. dievk. laju vadībā. būs uzruna bērniem. (Turpināts 23. lpp.)

Mūžībā aizsaukta mūsu miļā

INGRĪDA MĒRIJA KRASTIŅŠ,
dzim. KĀRKLĪŅA

Dzimusi 1930. gada 7. maijā Rīgā,
mirusi 2011. gada 12. septembrī Federal Way, WA

Dzilās sērās
DĒLS ANDIS, VĪRS UN MĀSAS
EDĪTE UN RUTA AR ĢIMENĒM

Dieva mierā aizgājis

ARNOLDS ĶAUNE

Dzimis 1932. gada 3. septembrī Lubejā,
miris 2011. gada 24. augustā Ročesterā, NY.

Viņu piemin
MĀSA RITA UN MARGERS, VIŅU BĒRNI ARNOLDS,
DIĀNA UN INGRĪDA AR ĢIMENĒM
MĀSĪCA MIRDZA, BRĀLĒNS ĒRIKS KALIFORNIJĀ UN
MĀSĪCA VIJA AR ĢIMENĒM LATVIJĀ

Jēzus Kristus mierā pēkšņi aizgāja mūžībā
mūsu miļais dēls, brālis, vīrs, paps un vecpaps

JĀNIS BRIEDIS

Dzimis 1947. gada 24. aprīlī Virčburgā, Vācijā,
miris 2011. gada 1. septembrī Daytona Beach, FL

Mīlestībā piemin
MĀTE VILMA; MĀSAS VIJA BOLIN,
ILGA RAUCHUT AR ĢIMENĒM, MAIJA,
SIEVA MARY LOU; BĒRNI JĀNIS,
SKAIDRĪTE AR JASON PROFFIT
MAZBĒRNI MAT'T, LEXI, ISAAC, AUSTIN
RADI UN DRAUGI AMERIKĀ UN LATVIJĀ

Rom. 8:1-39; 28
Un mēs zinām, ka tiem, kas mīl Dievu,
visas lietas nāk par labu,
tāpēc, ka tie pēc viņa mūžīgā nodoma ir aicināti.

Dieva mierā aizgājusi
skolotāja un literatūras zinātniece

Prof., Dr. JAUTRĪTE SALIŅA, dzim. KOŠE

Dzimusi 1924. gada 29. septembrī Liepājā,
mirusi 2011. gada 27. augustā Ņujorkā

Par viņu sēro

JELGAVAS SKOLOTĀJU INSTITŪTA 1944. GADA
IZLAIDUMA KLASĒS BIEDRI UN VISA
JELGAVAS SKOLOTĀJU INSTITŪTA SAIME

Mūžībā aizsaukts mans mīlais vīrs un dzīves draugs

ARVĪDS BRENDE

Dzimis 1921. gada 8. martā Rīgā,
miris 2011. gada 7. augustā Boynton Beach, Floridā

Mīļā piemiņā viņu paturēs SIEVA DZIDRA,
ĢIMENE: DĒLS ANDRIS AR SIEVU MARY, MAZMEITAS SHANNON UN MATT,
KAITLIN UN GARRETT, KELLY UN CARRIE,
MEITA SANDRA BRENDE
BOKALDERU ĢIMENE: AIVARS UN ILGA BOKALDERS
DĒLI ANDREJS, ALEKSIS UN JILL AR MAZBĒRNIEM EMME UN CALEBS
SIGURDS UN ALĪSE BOKALDERI AR MEITU KĪRA
PĀRSLA UN VILNIS GAGAINIS AR BĒRNIEM:
LARISA UN RON, INGRĪDA, LUKAS UN CRYSTAL
VECMĀTE LŪCIJA GAGAINIS
RADI JURIS UN SPODRA ZĪVERTI

Saldu dusu baltajos vilnišos zilajā jūriņā!

Mūsu mīlais vīrs, tēvs un vectētiņš

ARTIS INGĀRS PLATO

Dzimis 1932. gada 6. jūlijā,
miris 2011. gada 23. augustā

Mīļā piemiņā paturēs
NORMA PLATO

GUSTAVS UN RASMA PLATO AR MEITĀM MĀRU UN SANDRU
ĒRIKS UN DACE PLATO AR MEITĀM LAURU, DARTU
UN LAIMU UN DĒLU GUSTAVU

ARTA VECĀKAIS MAZDĒLS SIGIS SAGAIDA ARTI DEBESĪS

*Noriet saule vakarā,
Mežu galus zeltīdama;
Noslīgst klusi mīļā galva,
Saules ceļu aiziedama.
(Latviešu tautas dziesma)*

Dieva mierā klusi aizgājusi mūsu mīļā mamma un Omīte

ANNA MARGARETA CERŪZIS, dzimusi MAGURS

Dzimusi 1911. gada 8. augusta Rīgā, Latvijā,
mirusi 2011. gada 7. septembrī New Brunswick, N.J., ASV

PAR VIŅU SĒRO

MEITA AIVA DRUKOVSKIS
MAZMEITA VIZMA DRUKOVSKIS
MAZDĒLS ĒRIKS AR SIEVU CATHY
LAIMONIS DRUKOVSKIS
RADI LATVIJĀ

*Jo tas Kungs, Tavs Dievs
Ir visur ar Tevi,
Kurp vien Tu iesi.
Jozuas I*

Dieva mierā aizgājusi mīļā

VILMA RIEPNIEKS

Dzimusi 1915. gada 19. maijā Cēsīs, Latvijā,
mirusi 2011. gada 1. septembrī Grand Rapids, MI

Par viņu sēro – MEITA DAINA PLIČS
LIGITA ĶĒPĪTIS AR ĢIMENI
UN DRAUGI GRANDRAPIDĀ

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 22. lpp.)

Tiks nolasīts prāv. L. Zusēvičas sprediķis visām LELBAS draudzēm. **30. okt.** Reformācijas svētku dievk. ar dievg., uzrunu bērniem un Pauļa Andreja Rudziša kristībām. **1. nov.** plkst. 7.00 padomes sēde. **6. nov.** dievk. ar dievg. un uzrunu bērniem, pēc dievk., pēc dievk. draudzes saiets. **Bībeles stunda: 13. okt., 27. okt., 10. nov.** plkst. 10.00. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414- 421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšiece S. Kalve, tālr.: 414- 536-0358. Informācija: www.milwaukeedraudze.org

• **Minneapolis un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407, tālr.: 612-722-4622): Māc. Maija Cepure-Zemmele, tālr.: 763-546-8178, e-pasts: majja.cz@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** 2. okt. plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** Pļaujas sv. dievk. ar dievg., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 Pļaujas sv. dievk. ar dievg., māc. L. Saliņš. **9. okt.** kapusvētki **Kat-skīļu Brāļu kapos** plkst.12.00. Cetur dievk. nebūs. **16. okt.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš; **Īstoraņā** plkst. 2.30 dievk., diak. I. Kaņeps; **Džamaikā** plkst. 3.00 dievk., māc. L. Saliņš. **23. okt.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 laju vadīts dievk. **30. okt.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk., diak. I. Kaņeps, **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. J. Saivars.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.** (128 N. Elm Str.): **16. okt.** plkst. 2.00 draudzes 60 gadu darbības atceres dievk. ar dievg., māc. R. Franklins, piedalīsies arī arch. E. Rozītis un māc. L. Viksne. Pēc dievk. saviesīgs saiets baznīcas apakšējās telpās.

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.** (Grace Lutheran Church 3993 Park Boulevard, San Diego, CA

92116). **8. okt.** Pļaujas svētku dievk. ar dievg.; pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave.), informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. **Christ Lutheran bazn.** (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšieces Irēnes Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 – 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **2. okt.** plkst. 10.30 Pļaujas svētku dievk. ar dievg.; pēc dievk. pusdienas un kafijas galds. Pusdienām jāpiesakās, zvanot Veltai Bensonei, tālr.: 206-232-3977 vai Intai Vistei, tālr.: 425-678-8774. Māc. D. Cilne, tālr.: 206 -674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattletatvianchurch.org

• **Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** „Mūsu Pestītāja” (Our Savior) baznīcā (301 – 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707) **2. okt.** plkst. 11.00 biedrības namā (1705 9th Ave North St. Petersburg, FL 33706) Pļaujas svētku svētbrīdis un groziņu aizids. **16. okt.** plkst. 2.00 dievk., dziedās Andris Ritums. Māc. A. Pelds, draudzes priekšiece A. Norberga. Bībeles stunda biedrības namā: **25. sept.** un **9. okt.** plkst. 11.00.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121, tālr. bazn.: 301-251-4151): **2. okt.** plkst. 10.15 informatīva sanāksme par iesvētībām; plkst. 11.00 Pļaujas svētku dievk. ar dievg.; pēc dievk. **Oktoberfest. 5. okt.** draudzes padomes sēde; **16. okt.** ģimeņu dievk. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: m a c a v p @ y a h o o . c o m Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

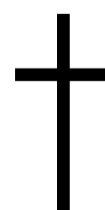
Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā filistre

28.c.fil! ALDONA PONE, dzim. MILLERE

Dzimusi 1938. gada 23. februārī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2011. gada 18. augustā Burnsville, MN

Par viņu sēro
KORPORĀCIJA SELGA

Mūžībā aizgājis

JURIS RŪDOLFS

Dzimis 1933. gadā Latvijā,
miris 2011. gada jūnijā Rochester, NY

Piemin draugs
TEODORS ŠMITS

SPORTS

Vidējo valstu golfa meistarsacīkstes Klīvlandē

Klīvlandes latviešu golfa klubs jau 25. reizi rikoja meistarsacīkstes, šogad tās notika 20. un 21. augustā, kā parasti *Ironwood* golfa laukumā. Piedalījās 38 sportisti, tostarp ciemiņi no Toronto, Dallasas, Čikāgas, Detroitas, Indianapolises un citām pilsētām. Laiks bija labvēlīgs, vienīgi laukums cietis

pavasara lielajos lietos un karstās vasaras dēļ, taču sacensības noritēja sekmīgi.

Meistarklasē uzvarētājs atkal bija klīvandietis **Pēteris Grava**, viņš ieguva Arnolda Ropas piemiņas kausu. Sieviešu meistarklasē pārliecinošu uzvaru ieguva **Sandra Šopjaka** (*Chopyak*), viņa mēroja vistālāko ceļu no

Dallasas, Teksasā.

Balvas visās klasēs saņēma trīs labākie.

Meistarklasē: 1. P. Grava – 168, 2. R. Martins – 170, 3. S. Džekličs (*Jacklitch*) – 175. **Sieviešu meistarklasē:** 1. S. Šopjaka – 163, 2. M. Sledkija (*Sladky*) – 176, 3. J. Grava – 199. **Sieviešu A klasē:** 1. K. Vaša (*Wash*) – 220, 2. J. Mieriņa – 221, 3. F. Rāva – 255. **Superseniuru klasē:** 1. P. Slars – 187, 2. K. Sledkijs – 188, 3. J. Zaķis – 200. **Senioru klasē:** 1. J. Māliņš – 185, 2. E. Auzenbergs – 190, 3. J. Priede – 197. **Vīriešu A klasē:** 1. K. Čečeris – 197, 2. P. Grasmanis – 198, 3. P. Sockis – 201. **Vīriešu B klasē:** 1. K. Neimans – 209, 2. A. Baders – 210, 3. G. Zikmanis – 225.

Sportisti un viņu draugi 20. augusta vakarā pulcējās Klīvlandes latviešu ev. lut. draudzes sarīkojumā zālē. Sportistiem pasniedza pirmās dienas sacensību balvas senioru, superseniuru un vīriešu klasē, arī par tālāko un tuvāko attālumu, no kāda bumbiņa raidīta bedrītē.

Vakars aizritēja nemanot mieļojoties, tērzējot un dziedot. Meistarsacīkstes kā arvien atbalstīja Klīvlandes sabiedriskās organizācijas, Vidējo valstu sporta pārvalde, Amerikas latviešu apvienība un privāti ziedotāji. Liels paldies visiem par atbalstu un iespēju turpināt šīs sacensības. Vai tās notiks arī pēc 25 gadiem? Cerēsim! Uz redzēšanos nākamgad augustā divas nedēļas pirms Darba dienas!

JE

No kreisās: Vidējo valstu golfa meistarsacīkšu uzvarētājs vīriešu meistarklasē Pēteris Grava, sieviešu meistarklasē Sandra Šopjaka, Klīvlandes latviešu golfa kluba pārstāvis Jānis Eglītis

Foto: E. Grava

Vidējo valstu golfa meistarsacīkšu dalībnieki Klīvlandē

Triatlons – izturības pārbaude

Triatlona dalībnieki bez pārtraukuma sacenšas trīs sporta veidos: peldēšanā, riteņbraukšanā un skriešanā, tātad viņiem jābūt ļoti izturīgiem. Atsevišķās sacensībās distances ir dažādas, bet populārākā ir „sprinta” distance – 750 m peldēšana, 20 km riteņbraukšana un 5 km skrējieni. Dalībniekus sadala grupās, ievērojot vecumu un svaru, ir arī grupa bez atšķirības pazīmēm. Sacensības garākās distancēs ir mazāk populāras.

Pagājušā sezonā klīvandietis **Jānis Zemesarājs** ļoti sekmīgi piedalījās piecās triatlona sacensībās Ohaijo pavalstī. Vīriešu 40-50 gadu vecumgrupā Toledo J. Zemesarājs uzvarēja, Kolumbusā ieguva otro vietu un Akronā trešo vietu. Klīvlandē piedaloties sprinta distancēs sacensībās grupā bez atšķirības pazīmēm, viņš ieguva 7. vietu; Vermilionā, star-

tējot svāra kategorijā virs 220 mārciņām, – otro vietu.

Jānis Zemesarājs distancē

Vēlam Jānim Zemesarājam sekmes un izturību nākamās triatlona!

-ds

Londona gatava Olimpiskajām spēlēm

Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Endrjū Sopers, tiekoties ar Latvijas sporta saimes pārstāvjiem, iepazīstināja viņus ar gatavošanos olimpiskajām spēlēm Londonā nākamā gada jūlijā un augustā.

“Līdz spēļu sākumam atlicis mazāk par 300 dienām, bet Londona jau šobrīd ir gandrīz gatava tās uzņemt,” ar gandarījumu atzina Endrjū Sopers. “Olimpiskā parka izbūves darbi pabeigti saskaņā ar laika un budžeta grafiku. Londonā būs varenākās un visu laiku videi draudzīgākās olimpiskās spēles. Mums svarīgi, lai šis forums būtu ne tikai šovs divu mēnešu garumā, bet sabiedrībai paliktu arī ekonomiski un sociāli ieguvumi.”

Anglijas galvaspilsētā viesojies Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) ģenerālsēkretārs Einārs Fogelis, gūstot ļoti labus iespaidus: “Visi darbi paveikti godam, olimpiskie objekti uzbūvēti. Transporta sistēmas ziņā šīs varētu būt visu laiku sekmīgākās spēles.”

Pašlaik olimpiskajām spēlēm kvalificējušies 18 Latvijas sportisti, paraolimpiskajām spēlēm – desmit. Kvalificēšanās daudzos sporta veidos ilgs vēl līdz nākamā gada vasarai.

338 kandidāti Olimpiskās lāpas stafetei

Latvijas konkursā Londonas Olimpisko spēļu lāpas stafetei

tika izvirzītas 338 personas. Žūrija ir izvēlējusies 20 finalistus, no kuriem divi nākamvasar dosies uz Londonu.

Olimpisko lāpnešu konkursu ļoti atzinīgi novērtēja atlases Latvijas Olimpiskās komitejas prezidents Aldons Vrubļevskis. Viņš sacīja: “Man ir patīams prieks par lielo atsaucību ar kādu Latvijas iedzīvotāji izmantoja šo unikālo iespēju, – pieteikt kādu sev tuvu cilvēku Olimpiskās lāpas nesēja titulam. Interesanti, ka finalistu divdesmitniekā ir pārstāvēti visi Latvijas novadi, un, kā mēs noskaidrojām, iepazīstoties ar visu pieteikumu aprakstiem, tad Latvijā patiešām ir daudz nesavtīgu un pašreizējīgu cilvēku. Izšķirties par tiem diviem, kuŗi varēs nest Olimpisko lāpu, patiešām nebūs viegli, bet es ticu, ka faktiski visiem pieteiktajiem kandidātiem, turpinot iesākto, ir iespēja pašiem veidot vēsturi un sasniegt pat vēl augstāku godu nekā Olimpiskās lāpas nešana.”

Tos divus Latvijas Olimpiskās lāpas nesējus, kuŗi tiks izvirzīti saskaņošanai ar Starptautisko Olimpisko komiteju, mēs uzziņāsim 29. septembrī, kad visi 20 kandidāti īpašā *Samsung* Olimpiskajā teltī pie Latvijas Nacionālās operas tiksies ar žūriju, lai uzklātos tās lēmumu.

Skatījums uz hokeju 2017

Starptautiskās Hokeja federācijas (IIHF) 133. kongresā Stam-

bulā paziņots, ka Latvijai būs trīs pretinieces konkursā par tiesībām 2017. gadā organizēt pasaules meistarsacīkstes hokejā. Līdz ar Latviju uz sacensību organizēšanu pretendē Dānija, Francija un Vācija.

Latvija uz 2017. gada pasaules meistarsacīkšu rīkošanu Latvija oficiāli pieteicās šī gada martā. Valdība apstiprināja Latvijas Hokeja federācijas pieteikumu Starptautiskajai Hokeja federācijai. To parakstīja Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*). Valdība ar šo lēmumu arī apliecināja garantijas naudas – divu miljonu Šveices franku (800 000 latu) – iemaksu, kas būs jāveic līdz 2014. gadam, kā arī to, ka tiks nodrošinātas divas sporta halles, kuŗās noritēs spēles. Garantijas nauda gan pēc tam tiek atmaksāta.

Latvijā notika 2006. gada pasaules meistarsacīkstes.

2012. un 2013. gada pasaules meistarsacīkstes kopā organizēs Somija un Zviedrija, 2014. gada pasaules spēcīgāko hokejistu sacensības risināsies Baltkrievijā, 2015. gadā – Čehijā.

Bobslejs jaunajā sezonā

Latvijas bobsleja izlase jaunajā sezonā Pasaules kausa posmos plāno startēt ar trīs ekipāžām gan divniekos, gan četrieniekos. Bobslejisti Sanda Prūša vadībā cītīgi trenējas un viss norit pēc ieplānotā grafika. Ar trīs ekipāžām gan divniekos, gan četrienie-

kos Latvija nav startējusi vairāk nekā desmit gadus.

Pēc Pasaules kausa izcīņas noteikumiem, Latvija ir to valstu starpā, kas var startēt gan divniekos, gan četrieniekos ar trīs ekipāžām. Lai gan tas ir arī papildus finansiālais slogs, Latvijas Bobsleja federācija plāno izmantot šo iespēju.

Latvijas piloti Pasaules kausa izcīņas posmos būs Edgars Maskalāns, Oskars Melbārdis un Uģis Žaļims. Jaunā bobsleja sezona sāksies decembra pirmajā nedēļā ar sacensībām Iglšā (Austrijā).

Riteņbraukšana

Latvijas riteņbraucējs Aleksejs Saramotins izcīnīja augsto 22. vietu pasaules meistarsacīkstēs Dānijā grupas braucienā. Par pasaules čempionu kļuva brits Marks Kavendišs, kuŗš finiša sprintā apsteidza austrālieti Metjū Gosu un Andrē Greipelu no Vācijas.

Kavendišs 266 km gaŗo distancē veica piecās stundās, 40 minūtēs un 27 sekundēs, Saramotinam bija vienāds laiks ar uzvarētāju. Finiša līniju šķērsoja 177 riteņbraucēji.

Grupas braucienā U-23 vecuma grupā Latvijas pārstāvis Andris Smirnovs izcīnīja desmito vietu.

Vasaras biatlons

Latvijas biatlonists Edgars Piksons izcīnīja 11. vietu pasaules meistarsacīkstēs vasaras biatlonā iedzišanas sacensībās 12,5 km distancē ar rollerslēpēm. Četrās

šaušanās Piksons kopumā pieļāva septiņas kļūdas, finišā uzvarētājam Dmitrijam Jarošenko no Krievijas zaudējot divas minūtes un 44,4 sekundes.

Andrejs Rastorgujevs ar sešām kļūdām šaušanā izcīnīja 19. vietu.

Sprinta sacensībās Piksons izcīnīja ceturto, Rastorgujevs – 16. vietu.

Junioru konkurencē iedzišanas sacensībās Rolands Pužulis izcīnīja sesto, Inga Paškovska 24. vietu.

Modernā piecīņa

Latvijas piecīņniece Olga Šišlova Eiropas junioru meistarsacīkstēs Polijā 36 sportistu konkurencē izcīnīja 30. vietu – 4876 p. Šišlova paukošanā sasniedza 32., peldēšanā – 22., jāšanā – 32., apvienotajā skriešanas un šaušanas disciplīnā – 23. vietu. Par Eiropas čempioni kļuva ungāriete Šarolta Kovača – 5444 p.

Motosports

Motokrosa ekipāžu Eiropas nāciju kausa izcīņā Latvijas komandai tikai trīs punktu pietrūka līdz uzvarai un nācās palikt otrā vietā. Jaueras trasē Vācijā Latvijas un Beļģijas ekipāžas par Nāciju kausu cīnījās līdz pēdējā brauciena pēdējiem metriem. Pirmajā braucienā Daideri finišēja otrie aiz beļģiem Jana Hendriksa un Tima Smeinkina. Daideri otrie bija arī otrā braucienā, šoreiz – aiz holandieša Etjēna Baksa ekipāžas.

P. Karlsons